

సంపుటి : 73 సంచిక : 08 పుటలు : 52

జాగృతి

కలి 5121 - శ్రీ శార్వరి మార్గశిర శుద్ధ చతుర్దశి
28 డిసెంబర్ 2020 - 03 జనవరి 2021

వెల: ₹15/-

బెంగాల్ 'పరివర్తన'

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/14814> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | IT | MECH. | CIVIL | AERO

PG

M.Tech

DE & CS | VLSI | PE & ES | CSE | SE | AMS

MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic

DECE | DEEE | DCME | DME | DCE

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | MECH.

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com

Computers & General

B.Sc

MSCs

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

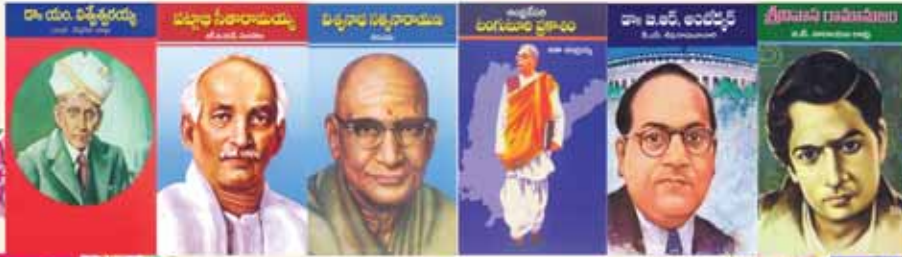
Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

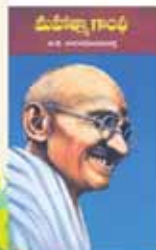
Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.

తామెవరో, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులలో
మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి

అతి తక్కువ ఖరీదులో లభిస్తున్న అత్యంత ఉపయోగకరమైన
భారతభారతి పుస్తకమాలను మీయింటిలో తెచ్చిపెట్టండి
మీ పిల్లలు సవ్యమైన విశలో ఎదగడానికి దోహదపడండి

నూతనంగా వెలువడిన
12 పుస్తకాలతో కలిపి
భారత భారతి 162 పుస్తకాల సెట్
రూ.2100 లకు లభిస్తుంది.

సాహిత్యనికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ - 27.
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్యనికేతన్

ఏలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

**సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)**

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరిష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304
డీఆర్ఎస్ సరేంద్ర	సబ్ ఎడిటర్	9441433188

డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అడ్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు పహాలు చేసి పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 నంబర్లకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

**మార్కెటింగ్, సర్క్యులేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)**

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాతీయ ఆకాంక్షలకు విరుద్ధం కానంతవరకు ప్రాంతీయ

ఆకాంక్షలను ఆదరించడం భారతీయుల విలక్షణతకు నిదర్శనం. ఈ వైవిధ్యం కారణంగానే దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల ప్రజలు తమ ఆకాంక్షల సాకారానికి వేర్వేరు ప్రాంతీయ పార్టీలను ఆదరిస్తున్నారు. ప్రజలకు ప్రధాన జీవితాలైన వ్యవసాయం, చేతివృత్తుల పట్ల చిన్నచూపుతో సాగిన తొలి తరం స్వతంత్ర భారత పాలన జాతీయతకు గొడ్డలి పెట్టు. ఏడు దశాబ్దాల తప్పిదాన్ని సరిదిద్దే ప్రయత్నాన్ని అడ్డుకునేందుకు స్వార్థ రాజకీయం జడలు విప్పుతోంది. ఈ రాజకీయ ప్రచ్ఛన్న యుద్ధంలో అన్నదాతలను పావులు చేసే కుట్రకు తెరలేచింది. నూతన వ్యవసాయ చట్టాలను తమ రాష్ట్రంలో అమలు చేయబోమని పంజాబ్ ప్రభుత్వం ప్రకటించి, శాసనసభలో తీర్మానించింది. తమ రాష్ట్రంలో అమలు కాని చట్టాల రద్దు కోరుతూ పంజాబ్ రైతులు ఢిల్లీకి వచ్చి ఆందోళనకు దిగడం కుట్ర కోణాన్ని వెల్లడిస్తోంది. సేద్యంతో, రైతులతో సంబంధం లేనివారు, తీవ్రవాద సంస్థలతో సంబంధాలు ఉన్నాయనే ఆరోపణలతో అరెస్టయిన వామపక్ష నేతల విడుదలను రైతు సంఘాల డిమాండ్లలో చేర్చడాన్ని బట్టి రైతుల పేరిట జరుగుతున్న ఆందోళన వెనుక రాజకీయ లక్ష్యం ఉన్నట్లు తేలతెల్లమవుతోంది.

అంతర్జాతీయత భ్రమల్లో జాతీయతను ఉపేక్షించి కమ్యూనిష్టులు, అహంకారంతో ప్రాంతీయ ఆకాంక్షలను నిర్లక్ష్యం చేసి కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రాంతీయ స్థాయికి పడిపోవడం నిష్ఠూర సత్యం. భారతీయ వైవిధ్యాన్ని వైరుధ్యంగా భ్రమ పడి ప్రాంతీయ ద్వేషాలు రగిల్చి రాజకీయ లబ్ధి పొందాలని రాజకీయ పార్టీలు పలుమార్లు విఫల యత్నం చేయడం చరిత్ర. ప్రాంతీయ పరిమితులు, జాతీయ విస్తృతి అవగతం కాకుండానే జాతీయ స్థాయి నాయకత్వం చేపట్టి నవ్వుల పాలైన నేతల అనుభవాలను దేశ ప్రజలంకా మర్చిపోలేదు. ప్రాంతీయ ఆకాంక్షల సాధనాక్రమంలో వెల్లడైన ప్రజాభిమానాన్ని కుట్రంబ స్థాయికి కుదించే

శాలివాహన 1941 శ్రీ శార్వరి మార్గశిర శుద్ధ చతుర్దశి

**ముఖపత్ర కథనం
బెంగాల్ 'పరివర్తన'**

6లో

**అంతర్జాతీయం
విశ్వ దౌత్యనీతికి
కొత్తరూపు?**

12లో

**కథ
లక్ష్మీ క్షీరసాగర మథనం**

- డా. కనుపూరు శ్రీనివాసులురెడ్డి

జాగృతి

సంపాదక్రియం

యత్నాలను వివిధ ప్రాంతాల ప్రజలు తిరస్కరిస్తూ రావడం శుభ పరిణామం. ప్రజల్లో వెల్లడవుతున్న ఈ ప్రజాస్వామిక చైతన్య గీతి స్వార్థపరులైన నేతల చెవికెక్కడం లేదు. వారి ఆలోచనల్లో మార్పు జాడే లేదు. స్థానిక సంస్థలకు అధికారాలు, నిధులు బదిలీ చేయడానికి మనసావుని ప్రాంతీయ నేతలు దేశ రాజకీయాల్లో గుణాత్మక మార్పు తెస్తామంటూ ప్రగల్భాలు పలకడం విడ్డూరం. ప్రాంతీయ వాపును కూడగట్టి జాతీయ బలువుగా మలిచే ప్రణాళికల విందుతో మీడియా నోరూరిస్తున్నది.

ప్రచ్ఛన్నయుద్ధంలో తెలుగు రైతులెటు?

ప్రాంతీయ పార్టీలను చేరదీసి జాతీయ స్థాయిలో అధికారం వెలగజెట్టే క్రమంలో యూపీఏ పేరిట సాగిన కాంగ్రెస్ పాలన అంతటానే అవినీతి, అసమర్థతల చిరునామాగా మారిన వైనం ప్రజల జ్ఞాపకాల్లో భద్రంగా ఉంది. గత సార్వత్రిక ఎన్నికల్లో సోనియా నాయకత్వంలోని కాంగ్రెస్ తో కలిసి నడవడానికి సిద్ధపడిన బీఎస్పీ నేత మాయావతి, సమాజ్ వాది పార్టీ నేత అఖిలేష్ యాదవ్ తదితర ప్రాంతీయ పార్టీల నేతలు క్రమంగా కాంగ్రెస్ కు దూరంగా జరిగారు. కాంగ్రెస్ పగ్గాలు తిరిగి చేపట్టిన సోనియా నేడో రేపో రాహుల్ కు పార్టీ బాధ్యతలు అప్పజెప్పక తప్పదు. యూపీఏ మలివిడత

ప్రయత్నాల్లో కాంగ్రెస్ తో జట్టు కట్టడానికి, ఇప్పటికే విఫల నేతగా పేరు బడిన రాహుల్ నేతృత్వంలో పనిచేయడానికి కేసీఆర్, మమత వంటి నేతలు సిద్ధపడకపోవచ్చని విశ్లేషకుల అంచనా. పేరుకు జాతీయ పార్టీ అయినా ప్రాంతీయ పార్టీ స్థాయికి కుంచించుకుపోయిన కాంగ్రెస్ జాతీయ స్థాయికి తగిన సమర్థ నాయకుడిని కూడా ఎన్నుకోలేక అవస్థలు పడుతోంది. జాతీయ పార్టీలోని ఈ దుస్థితి ప్రాంతీయ పార్టీల్లో క్రొత్త ఆలోచనలను రేకెత్తిస్తోంది. బీజేపీ, కాంగ్రెస్ లు మినహా మిగిలిన పార్టీలను ఒక తాటి మీదకు తెచ్చి జాతీయ స్థాయిలో తమ సత్తా చాటాలని పలువురు నేతలు ఉవ్విళ్ళూరుతున్నారు. కేసీఆర్ ప్రవచిత ఫెడరల్ ఫ్రంటు ఈ కోవలోనిదే.

ఆశల పల్లకిలో విహరించే మమత, అఖిలేష్ తదితర నేతలందరి చూపూ ఢిల్లీ పీఠం మీదనే ఉంది. జెండాలు, ఎజెండాలు వేరువేరయినా మోదీని వ్యతిరేకించే ఏకైక ఎజెండాతో సాగుతున్న ఈ కప్పల తక్కిన వార్తలు, టీవీ చర్చలు ప్రజలకు వినోదం పండిస్తున్నాయి. మోదీని వ్యతిరేకించడానికి చిన్న అవకాశం చిక్కినా జారవిడుచుకోరాదనే ఆత్మతలో నూతన వ్యవసాయ చట్టాలను దొరక బుచ్చుకున్నారు. లోగడ పలుమార్లు తమ ఎన్నికల ప్రణాళికల్లో వ్యవసాయానికి సంబంధించి పేర్కొన్న అంశాలనే నూతన వ్యవసాయ చట్టాల ద్వారా మోదీ ప్రభుత్వం అమలు చేయజూస్తున్న సత్యాన్ని మరుగు పరచి రైతులను తప్పుదోవ పట్టించాలని చూస్తున్నారు. మన దేశ రైతులకు భరోసా కల్పించి, భారతీయ సేద్యాన్ని ప్రపంచ శక్తిగా మలచాలని ప్రధాని మోదీ సంకల్పం. రైతు ప్రయోజనాలతో ముడిపడిన జాతీయ లక్ష్యాలికి, వారసత్వ రాజకీయాలతో ముడిపడిన కుటుంబ పాలన లక్ష్యాలకు మధ్య సాగుతున్న ప్రచ్ఛన్న యుద్ధంలో తెలుగు రైతులు జాతీయ లక్ష్యాలకు మద్దతిస్తారని ఆశిద్దాం!

28 డిసెంబర్ 2020, సోమవారం

అసతో మా సద్గమయ తమసో మా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్మా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

ప్రత్యేక వ్యాసం

భక్తాభీనుడు దత్తాత్రేయుడు

26లో

కథ

పవిత్ర ప్రవాహం

- వి. రాజారామమోహనరావు

32లో

అయోధ్యాకాండ-2

స్వాభిమాన సమరభూమి..

సాకేతపురి

వ్యవసాయం

పర్యావరణంతో

రైతు రణం

37లో

ధ్యాన గానం... నాద సుందరం (మహిళ)

- 11

రాజధాని రాజకీయం (ఆంధ్రప్రదేశ్)

- 16

అభివృద్ధి కోసం ఆన (తెలంగాణ)

- 18

బ్రష్ కింద బ్రహ్మాండం

- 28

ఆ బిందువు కోసం అన్వేషణ (పుస్తక సమీక్ష)

- 30

తల్లివేరు కోసం తపన, అమ్మభాషంటే ఆరాధన (తోలకం) - 40

బాలజాగృతి - 46

వారఫలాలు - 48

పదరసం-301 - 49

2020: తొలి మెరుపులతోనే సంతృప్తి! (సినిమా) - 50

బెంగాల్

భారత స్వాతంత్ర్య పోరాటానికి 'వందేమాతర' నినాదం అందించిన భూమి అది. స్వతంత్ర భారతావని పాడుకునే జాతీయగీతం 'జనగణమన'కు జన్మనిచ్చిన నేల అదే. రామకృష్ణ పరమహంస, వివేకానందుడు, అరవిందుడు వంటి ఆధునిక రుషి పుంగవులకు నెలవైన చోటు. డబ్బుసి బెనర్జీ, సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీ, బిపిన్ చంద్రపాల్, చిత్తరంజన్ దాస్, ఖుదీరాంబోస్, నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్, చిట్టగాంగ్ వీరులు... ఎందరో మహనీయుల సొంతగడ్డ కూడా అదే. మరి నేడు.. విశ్వకవి రవీంద్రుడు ప్రవచించిన శాంతిమంత్రం అవహేళనకు గురవుతోంది. బంకింబాబు వందేమాతరం నిషిద్ధాక్షరి అయిపోయింది. అంతటా అసహనం. మట్టివాసన పడని పార్టీల ఆధిపత్యం. పాలకుల నిరంకుశత్వం, అహంకారం. స్వరాజ్యోద్యమంలో జాతీయతా భావాలకు ఆలవాలమైన బెంగాల్ గడ్డ మీద ఇప్పుడు విజాతీయతకే పెద్దపీట. ప్రజాస్వామ్యం అన్న మాటకే చోటు లేదు. ఇదీ... స్థూలంగా తూర్పు రాష్ట్రమైన పశ్చిమ బెంగాల్ వర్తమాన సామాజిక చిత్రం. దీనికి కొత్త కేంద్ర బిందువు మమతా బెనర్జీ.

బ్రిటిష్ జాతిని ఈ దేశం నుంచి వెళ్లగొట్టిన వాళ్లం (?) మేమే కాబట్టి, మా పాలన ఎలా ఉన్నా భారతీయులు భరించాలి అన్నట్లు ఉండేది జాతీయ కాంగ్రెస్ ధోరణి. ఆ కాంగ్రెస్ ను ఓడించిన ఘనత మాదే కాబట్టి ప్రజలు మా చెప్పుచేతల్లో ఉండాలన్నట్లు సాగింది 1977 తరువాత బెంగాల్ ను పాలించిన సీపీఎం వైఖరి. ఆ సీపీఎం రక్తపరిత్రకు ముగింపు పలికాను కాబట్టి నాది నియంతృత్వమైనా బెంగాల్ సహించకతప్పదు అన్నట్లు వ్యవహరిస్తున్నారని మమతా బెనర్జీ. ప్రస్తుతం బెంగాల్ లో బీజేపీ జరుపుతున్న రాజకీయ పోరాటం ఊపందుకోవడానికీ, ఇంత రక్తపాతంతో నిండిపోవడానికీ మూలాల ఇక్కడే ఉన్నాయి. తన మీద తీవ్ర స్థాయిలో భౌతికదాడులకు పాల్పడిన సీపీఎంనీ, వాజపేయి మంత్రివర్గంలో

స్థానం ఇచ్చిన బీజేపీనీ ఒకే గాటన కట్టే స్థాయికి ఆమె ఇంగితజ్ఞానం నశించిపోయింది. చిరకాలం కాంగ్రెస్ లో, పార్లమెంట్ లో పనిచేసిన మమత ఇప్పుడు ఢిల్లీ నుంచి వచ్చిన నాయకులను 'బయటివారు' అని ఓట్ల కోసం దూషించేటంత వేర్పాటువాద ధోరణిలోకి దిగజారిపోయారు. బీజేపీ జాతీయ అధ్యక్షుడు జయప్రకాష్ నద్దా మీద దాడిని కూడా పలచన చేసి మాట్లాడి, అమిత్ షా అంతటివారు తిరిగి దిమ్మతిరిగి పోయే రీతిలో స్పందించక తప్పని పరిస్థితిని తెచ్చు కున్నారు. మూడువందల మంది బీజేపీ కార్యకర్తలను చంపిన తృణమూల్ కాంగ్రెస్ ను ఎన్నికలలో ఎదుర్కొనడానికి బీజేపీ ఎంతదూరమైనా వెళుతుందని ఆమెకు తెలియదా? నిజానికి ఈ హత్యాకాండను ఖండించకుండా మిన్నకుండి, పరోక్షంగా తానే

ప్రోత్సహిస్తున్నదన్న నెపం నుంచి ఆమె తప్పించుకోలే పోతున్నారు. తొమ్మిది మంది ఎమ్మెల్యేలు, ఒక ఎంపీ; (ఉభయ కమ్యూనిస్టు పార్టీల ఎమ్మెల్యేలు సహా) గంపగుత్తగా బీజేపీలో చేరిపోయే పరిస్థితి ఆమె స్వయంకృతం. మూడో కంటికి తెలియకుండా జరిగిపోయిన ఈ పరిణామం దీర్ఘావధి కలిగిన నాయకురాలు, ముఖ్యమంత్రి మమతను ఎన్నికలకు ముందే ప్రత్యర్థి చేతిలో ఓడినట్లు ప్రకటించింది.

నలభయ్యే ఏళ్ల సంఘర్షణ

1947 విభజన నాటి గాయం సంగతి మరచి పాలించిన నేతల ఏలుబడి పశ్చిమ బెంగాల్ కు శాపమైపోయింది. హిందువుల మనోభావాలకు పెద్దగా విలువ లేని రాష్ట్రాలలో ఇప్పుడు అది కూడా ఒకటి. 1977 నుంచి ముఖ్యమంత్రి పదవి పైగా పాలించిన మార్క్సిస్టులు ఆ అద్భుత రాష్ట్రాన్ని మరుభూమిని చేశారు. వ్యవస్థాగత అరాచకాలకు ఆలవాలం చేశారు. వారి పీడను వదిలించిన నాయకురాలిగా మమతా బెనర్జీ కనిపించారు. చిత్రం-పదేళ్లలోనే మార్క్సిస్టులకే పాఠాలు చెప్పగలిగే స్థాయిలో హింసా ప్రవృత్తికి పట్టం కట్టారామె. ప్రస్తుత బెంగాల్ దుస్థితికి మార్క్సిస్టుల దురహంకారం, టీఎంసీ అధినేత్రి, ముఖ్యమంత్రి మమతా బెనర్జీ దుందుడుకుతనం కారణం. వచ్చే ఏడాది ప్రథమార్థంలో బెంగాల్ శాసనసభకు ఎన్నికలు జరగబోతున్న నేపథ్యంలో బెంగాల్ బీభత్సానల వేదికగా మారిపోయింది. సీపీఎం పార్టీ చేతిలో చావుతప్పి కన్ను లొట్టపోయిన రీతిలో పోరాటం చేసి, విజయం సాధించిన మమతా బెనర్జీ, ఆ మార్క్సిస్టులు తనపై చేసిన ప్రయోగాలను

‘పలివర్తన’

బీజేపీ మీద చేస్తున్నారు, లేదా చేయిస్తున్నారు. మరొక గొంతుకు అక్కడ స్థానం లేకుండా చేయాలని సీపీఎం అనుకుంది. ఇప్పుడు మమతదీ అదే వ్యూహం. ఫలితమే ఆ సంఘర్షణ. భారతీయ జనతా పార్టీ పేరు చెబితేనే దీదీ భగ్గుమంటున్నారు. ఆ పార్టీ జాతీయ అధ్యక్షుడు జయప్రకాశ్ నడ్డాపై భౌతిక దాడులకు పాల్పడి తృణమూల్ కార్యకర్తలు ముమ్మాటికీ దుస్సాహసమే చేశారు. ఒక రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతాయుత స్థానంలో ఉన్న మమత ఈ ఘటనను ఖండించాల్సింది పోయి ఆషామాషీగా మాట్లాడటం మరింత ఆందోళన కలిగించే అంశం. నడ్డాలు, చద్దాలు, వడ్డాలు వస్తుంటారు, పోతుంటారు... వారి గురించి ఆందోళన చెందాల్సిన పనిలేదు, వారిపై వారే రాళ్లు వేసుకుని, దానిని దాడిగా చిత్రీకరిస్తారంటూ మమత చేసిన వ్యాఖ్యలు ఆమె బాధ్యతారాహిత్యానికి నిలువెత్తు నిదర్శనం.

హింసనే నమ్ముకున్న నాయకురాలు

పంచాయతీ ఎన్నికల నుంచి పార్లమెంట్ ఎన్నికల వరకు హింసాకాండను ఆశ్రయించాలని అనుకుంటే ఎంతోకాలం సాగదు. అవతలి రాజకీయ పక్షానికి చెందిన వారిని అదే పనిగా చంపుకుంటూ పోతే ఎన్నికలలో విజయం తమదే అన్న ధోరణి ఎక్కువకాలం పనిచేయదు. అసలు ఒకసారి దక్కిన అధికారం శాశ్వతంగా తనదేనని నమ్మడం కూడా పొరపాటు. మమత 1946 నాటి ముస్లిం లీగ్ ఘాతుకాలను, నౌఖాలీ హత్యలను గుర్తుచేసుకోక తప్పనిసరి పరిస్థితిని కల్పించారు. బెంగాల్ లో ఏనాటికీ

బీజేపీకి స్థానం లేదని విశ్లేషకులు చేస్తున్న వాదనను పటాపంచలు చేసి, ఇప్పుడు ఆ పార్టీ రాష్ట్రంలో అధికారం అంచులకు చేరింది. ఇది మమతకు రుచించడం లేదు.

మమత అక్రేశానికి ఇతరత్రా కారణాలు లేకపోలేదు. రోజురోజుకూ పార్టీ బలహీనపడి పోతోంది. ఆమె ఏకపక్ష వ్యవహారశైలితో విసిగి వేసారిపోయిన శ్రేణులు క్రమంగా పార్టీకి దూరమవు తున్నాయి. సీనియర్ నాయకులు ఒక్కొక్కరు విడిచి వెళుతున్నారు. ఎన్నికల నాటికి ఎంతమంది పార్టీలో ఉంటారో చెప్పలేని పరిస్థితి. ‘దీదీ, ఎన్నికల నాటికి మీరొక్కరే మిగులుతారు’ అన్న అమిత్ షా వ్యాఖ్య ఆమెకు తీవ్ర అశాంతిని కలిగించేదే. అలా అని మమత పాలన కూడా ప్రజారంజకంగా ఏమీ లేదు. అటు నవీన్ పట్నాయక్ వలెనో, ఇటు నితీశ్ కుమార్ మాదిరిగానో ఆమె స్వచ్ఛమైన పాలన ఏమీ అందించడం లేదు. అన్నీ అవినీతి, అక్రమాలు, అక్రమ భూదందాలే. మమత పాలనపై పెరిగిన వ్యతిరేకతకు ఇదీ కారణమే.

2019 ఎన్నికల్లో చెప్పేసాయి

బీజేపీ అంటే మమత భయపడే వాతావరణం 2019 పార్లమెంటు ఎన్నికల్లో ఆ పార్టీ విజయ దుండుభి మోగించడంతోనే మొదలయింది. మొత్తం 42 సీట్లకు కమలం పార్టీ 18 గెలుచుకుని భవిష్యత్తు సవాలును అప్పుడే విసిరింది. 2014లో రెండు సీట్లకు పరిమితమైన బీజేపీ 2019లో దాదాపు సగం సీట్లు గెలవడంతో మమతకు ముచ్చెమటలు పోశాయి. దాదాపు మూడు దశాబ్దాల పాటు చక్రం తిప్పి,

బెంగాల్ గడ్డ మీద కమలానికి చోటే లేదని అహంకరించిన సీపీఎం అప్పుడు ఖాతానే తెరవకపోవడం, వందేళ్ల చరిత్ర గల హస్తం పార్టీ రెండు సీట్లకే పరిమితమవడంతో దీదీకి దిమ్మ తిరిగింది. కొత్త వాస్తవాలు తెలిసి వచ్చాయి. అటు బీజేపీ మాత్రం ఇక కోల్ కతా రైటర్స్ బిల్డింగ్ (రాష్ట్ర సచివాలయం)లో పాగా వేయాలని కంకణం కట్టుకుని కృషి ఆరంభించింది. బీజేపీ జాతీయ నాయకులు తరచూ రాష్ట్రంలో పర్యటిస్తూ స్థానిక నేతల్లో స్ఫూర్తిని నింపడం అందులో భాగమే. కొద్దికాలం క్రితం అమిత్ షా, యోగి ఆదిత్యనాథ్, తరువాత జేపీ నడ్డా రావడం కూడా అందుకే. అయితే ఏ బీజేపీ నేత వచ్చినా తృణమూల్ కార్యకర్తలు వీరంగం వేయడం ఒక వాస్తవం. ఒకనాటి సీపీఎం కార్యకర్తలే నేటి మమత అనుచరులు కాబట్టి వారి సంస్కారం ఇంతకు మించి ఉండదని అందరికీ తెలుసు. దీని ఫలితం ప్రజలకు దూరం కావడమే. ఈ మొత్తం వ్యవహారానికి కొనమెరుపు - అమిత్ షా ఇకపై ప్రతి నెల రాష్ట్రానికి రావాలని నిర్ణయించుకోవడం. డిసెంబర్ 20 నాటి ప్రజా ప్రదర్శనను చూసి తాను జీవితంలో ఇంతవరకు ఇంతటి జన సమూహాన్ని చూడలేదని ఆయన అన్నారు. ఆ ఊరేగింపు లేదా బలప్రదర్శన అసాధారణంగా ఉంది.

నడ్డా మీద దాడితో మలుపు

ఈ డిసెంబర్ మొదటి వారంలో పార్టీ జాతీయ అధ్యక్షుడు జయప్రకాశ్ నడ్డా బెంగాల్ పర్యటనకు వచ్చారు. మమత నియోజకవర్గమైన భవానీపూర్ లో ఇంటింట ప్రచారానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఒక్కసారిగా

పార్టీ జాతీయ అధ్యక్షుడి మీద జరిగిన దారుణమైన దాడిని బీజేపీ తేలికగా తీసుకుంటుందని ఎవరూ భావించలేదు. డిసెంబర్ 19, 20 తేదీలలో కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా పర్యటన నడ్డా మీద దాడికి మమతను గంగవెర్తిలెత్తించే సమాధానమే. సభల్లో ఆయన నేరుగా ముఖ్యమంత్రి మమతపైనే విమర్శలు సంధించారు. టీఎంసీ గూండాయిజానికి తమ పార్టీకి చెందిన దాదాపు 300 మంది బలయ్యారని గుర్తు చేశారు. గతంలో సీపీఎంను తరిమి కొట్టడానికి మమత ప్రయోగించిన 'పరివర్తన' అనే పదాన్ని అమిత్ షా ప్రయోగిస్తున్నారు. బెంగాలీలు సహజంగా జాతీయవాదులు. కానీ అది మరుగున పడింది. బెంగాల్ ఔన్నత్యాన్ని శ్లాఘిస్తూనే, మరుగున ఉన్న జాతీయభావాలను అమిత్ షా తట్టి లేపుతున్నారు.

మొత్తం నియోజకవర్గాన్ని చుట్టివచ్చారు. 2016 ఎన్నికల్లో మమత పాతికవేల మెజార్టీతోనే ఇక్కడ గెలిచారు. హస్తం రెండో స్థానంలో నిలిచింది. టీఎంసీని గద్దె దించడమే కాక మమతను ఓడించడమూ బీజేపీ లక్ష్యమే. అందుకే డిసెంబర్ 10 నాటి తన ప్రచారానికి నడ్డా మమత నియోజకవర్గాన్ని ఎంచుకున్నారు. నడ్డాకు ప్రజలు బ్రహ్మరథం పట్టారు. రాజధాని కోల్కతాకు దాదాపు 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న డైమండ్ హార్బర్ పార్లమెంటు స్థానంలో పర్యటించారు. ఇది మమత మేనల్లుడైన అభిషేక్ బెనర్జీ నియోజకవర్గం. తృణమూల్ యువరాజు అభిషేక్ 2014, 2019 ఎన్నికలలో ఇక్కడి నుంచి విజయం సాధించారు. 2019లో మూడున్నర లక్షల మెజార్టీ. తృణమూల్ భవిష్యనేతనూ నిలువరించాలన్న ఉద్దేశంతో నడ్డా డైమండ్ హార్బర్ నియోజకవర్గంలోను పర్యటించారు. ఇక్కడ మంచి ఆదరణ లభించింది. వచ్చే ఎన్నికల్లో

ఈ రెండు చోట్ల కమలం గెలుపు తథ్యమని విశ్లేషకులు అంచనాకు వచ్చేవారు కూడా. ఇది చూసి ఓర్వలేని టీఎంసీ శ్రేణులు నడ్డా కాన్వాయ్ మీద 'సిరాకుల్'లో దాడులకు తెగబడ్డాయి. సాక్షాత్తు ఒక జాతీయపార్టీ అధ్యక్షుడి పైనే దాడి జరిగిందంటే రాష్ట్రంలో శాంతిభద్రతల పరిస్థితి ఎలా ఉందో అర్థమై పోయింది. రాష్ట్రంలో నెలకొన్న పరిస్థితుల నేపథ్యంలో అవాంఛనీయ సంఘటనలు జరగవచ్చని, అప్రమత్తంగా ఉండాలని స్వయంగా గవర్నర్ జగదీష్ ధంకర్ చీఫ్ సెక్రటరీ, డీజీపీలకు ముందస్తు హెచ్చరిక చేసినా ఫలితం లేకపోవడం గమనార్హం. ముఖ్యమంత్రి అయి ఉండి మమత తరచూ గవర్నర్ మీద విరుచుకుపడడం మరొక విపరీత పరిణామం. అయితే నడ్డా కాన్వాయ్ మీద తృణమూల్ కార్యకర్తలు చేసిన దుస్సాహసం బీజేపీ చేత అంతిమ పోరాటానికి ముందే సిద్ధమయ్యేటట్లు చేసింది.

నడ్డా కాన్వాయ్ పై దాడి ఘటనను తీవ్రంగా

నిరసించి, సమస్యను మరింత జటిలం చేశారు. ఇది సమాఖ్య స్ఫూర్తికి విరుద్ధమని, కేంద్రం ఏకపక్షంగా వ్యవహరించిందని ఆమె ఆరోపణ. అఖిల భారత అధికారుల కేడర్ ఏదైనప్పటికీ, వారు ఏ రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్నప్పటికీ వారిపై నియంత్రణ అధికారం కేంద్రానిదే. వారిని డిప్యూటీషన్ కు పిలిచే అధికారం కేంద్ర హోంశాఖదే. ప్రతి ఐఎఎస్, ఐపీఎస్ అధికారి కొంతకాలం తప్పనిసరిగా కేంద్ర సర్వీసుల్లో పని చేయాలి. ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న మమతకు ఈ విషయం తెలియదనుకోలేం. రాజ్యాంగం ప్రకారం శాంతిభద్రతల అంశం రాష్ట్ర పరిధిలోనే అంశమని, కేంద్రం జోక్యం రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనే అని మమత సర్కారు వాదిస్తోంది. అదే సమయంలో శాంతి భద్రతల పరిస్థితి అదుపు తప్పితే కేంద్రం కళ్లు మూసుకుని కూర్చోజాలదు. మమత ఎంత భీష్మించు కున్నా ఇవాళ కాకపోయినా రేపేనా ఆ ముగ్గురు ఐపీఎస్ అధికారులు కేంద్రానికి వెళ్లక తప్పదు.

శారదా చిట్టోపాధ్యాయ వ్యవహారంతోనే మమత పాలనలోని, నిజాయితీలోని డొల్లతనం దేశ ప్రజలకు తెలిసింది. కానీ ఆమె మచ్చ పడిన ప్రభుత్వ అధికారులను వెనకేసుకొచ్చారు. ఈ కేసుకు సంబంధించి నాటి కోల్కతా పోలీసు కమిషనరును అరెస్టు చేసేందుకు సీబీఐ అధికారులుగా రాగా స్థానిక పోలీసులు వారిని అడ్డుకున్న విషయం గుర్తుండే ఉంటుంది. చివరకు సుప్రీంకోర్టు జోక్యంతో సీబీఐ అధికారులు కమిషనరును అరెస్టు చేశారు. మమతా బెనర్జీ అప్పుడూ ఇదేరీతిగా సమాఖ్య స్ఫూర్తికి విరుద్ధమంటూ వాదించారు.

పీడిస్తున్న లంతర్గత విభేదాలు

అన్ని ప్రాంతీయ పార్టీల్లో ఉన్నట్లే టీఎంసీలోనూ లుకలుకలు లేకపోలేదు. ప్రాంతీయ పార్టీలన్నీ కుటుంబ లేదా కుల పార్టీలని చెప్పకతప్పదు. ఇది చేదునిజం. ఇందుకు టీఎంసీ మినహాయింపేమీ కాదు. ఆమె అవివాహితురాలు అయినప్పటికీ కుటుంబ మమకారానికి మమత దూరమేమీ కాదు. తన మేనల్లుడు అభిషేక్ బెనర్జీని దీదీ తెరపైకి తెచ్చారు. ఏడు వదులకు చేరువవుతున్న మమత పార్టీ పగ్గాలను అభిషేక్ కు అప్పగించాలని యోచిస్తున్నట్లు రాజకీయ

వర్గాల్లో ప్రచారం జరుగుతోంది. 33 ఏళ్ల అభిషేక్ కనునన్నుల్లోనే ఇప్పుడు పార్టీ వ్యవహారాలన్నీ నడుస్తున్నాయి. అభిషేక్ పేరుకే పార్టీ యువజన విభాగం అధిపతి. నిజానికి మమత అప్రకటిత రాజకీయ వారసుడు అతడే. ఇదే పార్టీని దాదాపు చీలిక అంచుకు తెచ్చింది. పార్టీయే కాదు, పాలన వ్యవహారాలు కూడా ఆయన వర్యవేక్షణలో సాగుతుండటం విశేషం. సీనియర్ ఐఎఎస్, ఐపీఎస్ అధికారులు సైతం అభిషేక్ చుట్టూ ప్రదక్షిణలు చేస్తున్నారు. వచ్చే ఎన్నికల్లో టిక్కెట్లు ఎవరికి ఇవ్వాలి, ఎవరికి ఇవ్వకూడదో నిర్ణయించేది కూడా ఆయనే. ఆయన రాజ్యాంగేతర శక్తిగా ఎదిగారన్న విమర్శలు వినిపిస్తున్నాయి. ఆవిర్భావం నుంచి పార్టీలో ఉన్న సీనియర్లను కాదని మేనల్లుడికి మమత ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం పార్టీ శ్రేణులకు నచ్చడం లేదు. పార్టీ వ్యూహకర్త ప్రశాంత్ కిషోర్ కూడా తరచూ పార్టీ వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకుంటున్నారన్న ఆరోపణలు ఉన్నాయి. మమతకు మొదటినుంచీ పార్టీలో కుడిభుజంగా ఉన్న ముకుల్ రాయ్ గతంలోనే పార్టీని వీడారు. ఆయన ప్రస్తుతం భాజపా జాతీయ ఉపాధ్యక్షుడు కూడా. రేపటి ఎన్నికల్లో దీదికి చుక్కలు చూపించాలన్న పట్టుదలతో పని చేస్తున్నారు.

అమిత్ షా బాణం

పార్టీ జాతీయ అధ్యక్షుడి మీద జరిగిన దారుణమైన దాడిని బీజేపీ తేలికగా తీసుకుంటుందని ఎవరూ భావించలేదు. డిసెంబర్ 19, 20 తేదీలలో కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా పర్యటన నడ్డా మీద దాడికి మమతను గంగవెరులెత్తించే సమాధానమే. ఇది పార్టీ శ్రేణుల్లో ఉత్సాహాన్ని నింపింది. సభల్లో ఆయన నేరుగా ముఖ్యమంత్రి మమతపైనే విమర్శలు సంధించారు. టీఎంసీ గూండాయిజానికి తమ పార్టీకి చెందిన దాదాపు 300 మంది బలయ్యారని గుర్తు చేశారు. గతంలో సీపీఎంను తరిమి కొట్టడానికి మమత ప్రయోగించిన 'పరివర్తన' అనే పదాన్ని అమిత్ షా ప్రయోగిస్తున్నారు. బెంగాలీలు సహజంగా జాతీయవాదులు. కానీ అది మరుగున పడింది.

మమత

బీజేపీ కార్యకర్తలపై దౌర్జన్యం

బెంగాల్ జెన్నత్యాన్ని శ్లాఘిస్తూనే, మరుగున ఉన్న జాతీయభావాలను అమిత్ షా తట్టి లేపుతున్నారు. వివేకానందని ఇల్లు చూసినా, రవీంద్రుని జ్ఞాపకాలను చెప్పినా, ఖుదీరామ్ బోస్ స్వగ్రామంలో అడుగు పెట్టినా జాతీయతను, బెంగాల్ విశిష్టతను జమిలిగా రంగం మీదకు తేవడానికే. అది బీజేపీ విధానం కూడా. అవి మేల్కొని జూలు విడిలించడానికి సరైన పరిస్థితులు మార్పిస్తులు, మమత ఇప్పటికే సృష్టించి పెట్టారు. బంగ్లాదేశ్ నుంచి వలస వచ్చిన వారి ఆగడాలు, ఓట్ల కోసం వారి పట్ల మెతకగా ఉండడం నేర్పుకున్న ప్రభుత్వాలు, తాజాగా రోహింగ్యాల సమస్య, దుర్గామాత నిమజ్జనం గొడవలు జాతీయతా స్పృహను మేల్కొలుపుతాయి. ఇదేమీ బీజేపీ రహస్యంగా చేయడం లేదు. తాను బయటి వ్యక్తిని మమత ఆరోపించడాన్ని అమిత్ ఖండించారు. అదే సమయంలో కాబోయే ముఖ్యమంత్రి బెంగాలీయే అవుతారని ప్రజా సమాహానికి చెప్పారు.

సువేందు తిరుగుబాటు బావుటా

తూర్పు మిడ్నపూర్ జిల్లాకు చెందిన టీఎంసీ సీనియర్ నేత సువేందు అధికారి పార్టీకి రాజీనామా చేయడం మమతకు శరాభాతం. తూర్పు మిడ్నపూర్, పశ్చిమ మిడ్నపూర్, బంగారా, పురులియా జిల్లాల్లో అధికారికి మంచి పట్టుంది. ఈ ప్రాంతాలను జంగల్ మహల్ అంటారు. ఇది టీఎంసీకి పెట్టనికోట. అధికారి టీఎంసీ వ్యవస్థాపకుల్లో ఒకరు. నందిగ్రామ్ ఉద్యమంలో కీలకంగా ఉన్నారు. 2011లో టీఎంసీ అధికారంలోకి రావడానికి నందిగ్రామ్ ఉద్యమమూ ఒక కారణం. రవాణా, నీటిపారుదల శాఖల మంత్రిగా సర్కారులోను కీలక పాత్ర పోషించారు. ఆయన తండ్రి శిశిర్ అధికారి కంట్రై పార్లమెంట్ సభ్యుడు. సోదరుడు డిబేందు అధికారి కంట్రై పురపాలక సంఘ చైర్మన్. అధికారి కుటుంబానికి ఈ ప్రాంతంలో రాజకీయంగా మంచి పట్టుంది. దాదాపు 60 నియోజకవర్గాల్లో గెలుపు ఓటములను

నిర్ధారించగల స్థాయి వారిది. సువేందు నందిగ్రామ్ శాసనసభ్యుడు. పదవిని, పార్టీని వరసగా వదిలేస్తూ తాజాగా కేంద్ర హోంమంత్రి, భాజపా సీనియర్ నేత అమిత్ షా వర్కుటన సందర్భంగా భారతీయ జనతా పార్టీలో చేరారు. ఆయనతోపాటు మరో 9 మంది ఎమ్మెల్యేలు, ఒక ఎంపీ చేరారు. వీరిలో ఒక కాంగ్రెస్, ఒక సీపీఐ, ఒక సీపీఎం, ఆరుగురు టీఎంసీ శాసనసభ్యులు ఉన్నారు. మరో శాసనసభ్యుడు జితేంద్ర తివారీ సైతం మమత పార్టీకి రాజీనామా చేశారు. బర్హమాన్ తూర్పు నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న టీఎంసీ ఎంపీ సునిల్ మండల్ కాషాయ కండువా కప్పుకున్నారు. సువేందు కుటుంబం, సోదరుడైన ఎంపీ దివేంద్రుడు అధికారి, ఇంకో దగ్గరి బంధువు టీఎంసీ ఎమ్మెల్యే. వీరంతా త్వరలో చేరబోతున్నారు.

టమ్ముక్ సీపీఐ శాసనసభ్యుడు అశోక్ దిండా, హల్దియాకు చెందిన సీపీఎం ఎమ్మెల్యే తపసి మండల్, పురులియాకు చెందిన కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుడు సుదీప్ ముఖర్జీ, వీరు కాక బనశ్రీ మైత్రీ, బిశ్వజిత్, సైకత్ పంజా, శిల్పాద్ర దత్త, దీనాలీ బిశ్వాస్ అమిత్ షా సమక్షంలో భారతీయ జనతా పార్టీలో చేరారు. వచ్చే ఏడాది జరగనున్న అసెంబ్లీ ఎన్నికల నేపథ్యంలో ఈ వలసలు టీఎంసీపై ప్రభావం చూపించడం తథ్యం.

రోజురోజుకూ పార్టీని వీడే శాసనసభ్యులు, ఇతర నాయకులు పెరుగుతుండటం మమతను కలవరపాటుకు గురిచేస్తోంది. పార్టీని వీడేవారంతా స్వార్థపరులని ఇప్పుడు ఆరోపణలు గుప్పిస్తున్నారు. అయితే నేతల వలసకు అసలు కారణం తన మేనల్లుడు అభిషేక్ బెనర్జీ కారణమన్న విషయాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగానే విస్మరిస్తున్నారు. పార్టీని నమ్ముకున్న వారిని కాదని, నిస్సకాక మొన్న వచ్చిన మేనల్లుడిని అందలం ఎక్కించడం, పరోక్షంగా పార్టీ పగ్గాలు అందించడం ఎంతవరకు సమంజసం అన్న

ఆత్మ విమర్శకు అధినేత్రి చోటు ఇవ్వడం లేదు. వాస్తవానికి నువ్వెందు అధికారి రాజీనామా విషయంలో పార్టీ సీనియర్ నాయకుడైన డమ్మ డమ్మ ఎంపీ సౌగత్ రాయ్, పార్టీ వ్యూహకర్త ప్రశాంత్ కిషోర్ చేసిన మధ్యవర్తిత్వ ప్రయత్నాలు ఫలించలేదు. ఆయన రాజీనామా చేయకుండా వారిద్దరూ గట్టి ప్రయత్నం చేశారు. ప్రశాంత్ కిషోర్ తంత్రం, మంత్రాంగం రేపటి ఎన్నికల్లో ఎంతవరకు పని చేస్తుందన్నది అనుమానమే. ఆయన తమిళనాడులో డీఎంకేకు కూడా సలహాదారు. గతంలో ఏపీలో జగన్కు, పంజాబ్లో కాంగ్రెస్ నాయకుడైన కెప్టెన్ అమరీందర్ సింగ్కు సలహాదారుగా ఉండి వారి విజయానికి తోడ్పడ్డారు. కానీ యూపీ అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో హస్తం పార్టీకి సలహాదారుగా ఉండి బొక్కబోర్లా పడ్డారు. సొంత రాష్ట్రం బీహార్లో ముఖ్య మంత్రి నితీశ్కుమార్ ఇప్పుడు ప్రశాంత్ పేరంటేనే మండిపడుతున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ప్రశాంత్ను నమ్ముకుని ఉన్న మమత ఎలాంటి ఫలితాలను చూస్తారో! ఇతరత్రా అంశాలు కూడా మమతను కలవరపాటుకు గురిచేస్తున్నాయి. బీజేపీ రోజురోజుకు విస్తరిస్తున్న తీరు, వామపక్షాలు, కాంగ్రెస్ పొత్తు, మజ్దూర్ పార్టీ ఎన్నికల రణరంగంలోకి దిగుతుందన్న వార్తలు మమతకు ముచ్చెమటలు పట్టిస్తున్నాయి.

మేల్కొంటున్న జాతీయత

జాతీయవాద భావనల వారసత్వం పుష్పలంగా గల బెంగాల్లో ఇప్పుడు బీజేపీ పట్ల మొగ్గు కనపడుతోంది. అమిత్ షా తన పర్యటనలో భాగంగా వ్యూహాత్మకంగా బంగ్లాదేశ్ అక్రమ వలసదారుల అంశాన్ని తెరపైకి తీసుకువచ్చారు. అక్రమ వలసదారులు మొదటినుంచీ కాంగ్రెస్, సీపీఎం, తరవాత రోజుల్లో డీఎంసీకి బాసటగా ఉన్నారు. బీజేపీ ఈ విషయాన్ని తీవ్రంగా పరిగణిస్తున్నది. అక్రమ వలసలు, వారికి ఓటు హక్కు గురించి ఇప్పటికే బీజేపీ ఎన్నికల సంఘాన్ని హెచ్చరించి కదిలించింది కూడా. తాము అధికారంలోకి వస్తే సరిహద్దుల నుంచి వలసలను అడ్డుకుంటామని చెప్పేసింది. ఈ హామీ స్థానిక బెంగాలీలను ఆకట్టుకుంటోంది. తాజాగా హైదరాబాద్కు చెందిన మజ్దూర్ రంగ ప్రవేశం

వార్తలతో 30 శాతం ముస్లిం ఓటుబ్యాంకు ఎక్కడ చీలుతుందోనని మమత ఆందోళన పడుతున్నారు. స్థానిక ముస్లిములతోపాటు, బంగ్లాదేశ్ నుంచి అక్రమంగా వలస వచ్చిన ముస్లిములు ఈ పార్టీలకు మద్దతుగా నిలుస్తూ వచ్చారు. ఇప్పుడు సీపీఎం, కాంగ్రెస్, డీఎంసీ, మజ్దూర్ ఈ ఓటుబ్యాంకును పంచుకోవలసి వస్తుంది. దీంతో ఇప్పటివరకు మతతత్వ రాజకీయాలు, బుజ్జగింపు విధానాలతో విసిగిపోయిన ఇతర సామాజిక వర్గాల ప్రజలు ఎక్కడ కమలం పార్టీవైపు మొగ్గు చూపుతారోమోనన్న భయం మమతలో నెలకొంది. పొరుగునే ఉన్న అసోంలో నేషనల్ రిజిస్టర్ ఆఫ్ సిటిజెన్స్ (ఎన్ఆర్ఐ) అమలు, కేంద్రం కొత్తగా తీసుకువచ్చిన సీఎం (సిటిజెన్ షిప్ అమెండ్మెంట్ యాక్టు), నేషనల్ పాపులేషన్ రిజిస్టర్ (ఎన్పీఆర్) చట్టాలు ఎక్కడ తమ ఓటు బ్యాంకున దెబ్బతీస్తాయోనన్న ఆందోళన డీఎంసీలో లేకపోలేదు. మమత సహజంగానే పోరాటయోధురాలు. కాంగ్రెస్వాదిగా రాజకీయ ప్రస్థానాన్ని ప్రారంభించిన ఆమె ఆ పోరాటతత్వంతోనే గుర్తింపు పొందారు. హస్తం పార్టీ వీడి బయటకు వచ్చి సొంతంగా డీఎంసీని ప్రారంభించిన తరవాత కూడా ఆమె పోరాటపంథానే ఎంచుకున్నారు. ఇంతవరకు బాగానే ఉంది. కానీ తొలిసారి 2011లో అధికారంలోకి వచ్చిన తరవాతా ఈ వైఖరిని విడనాడలేదు.

కేంద్రంతో అయినదానికి, కానిదానికి కయ్యానికి కాలు దువ్వడం మమత మొండితనమే. ఉదాహరణకు అఖిల భారత అధికారుల డిప్యూటీషన్ విషయం. అధికారికంగా లేదా, ఎన్నికల సమయంలో వచ్చే నాయకుల స్థాయిని బట్టి వారికి భద్రత కల్పించడం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బాధ్యత. ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతి పార్టీకి తన విధానాలు, సిద్ధాంతాల గురించి సభలు, నమావేశాల ద్వారా ప్రచారం చేసుకునే హక్కుంటుంది. ఢిల్లీ నుంచి వచ్చే జాతీయ పార్టీల నాయకులని బయటవారని ప్రచారం చేయడం, చులకనగా మమత మాట్లాడటం సరైనదా? పార్టీ నుంచి వలసలకు కారణాలను అన్వేషించి చక్కబెట్టు కోవాలి తప్ప దిగజారుడు విమర్శలేమిటి?

ప్రాంతీయ పార్టీల్లో పెత్తనం కుటుంబ నాయకులదే నన్న వాస్తవం అవి గుర్తిస్తే మంచిది. దశాబ్దాలుగా ప్రాంతీయ పార్టీల రాజకీయాలను కాచివదపోసిన మమతకు ఈ విషయం తెలియదని అనుకోలేం. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల పార్టీలు వేరు కావచ్చు. అంతమాత్రాన అన్ని విషయాల్లో ఘర్షణకు దిగకర్దేదు.

నరేంద్రమోదీ దశాబ్దానికి పైగా గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసినప్పటికీ ఏనాడూ నాటి కేంద్ర సర్కారును విమర్శించిన దాఖలాలు లేవు. నాటి ప్రధాని మన్మోహన్ పై వ్యక్తిగతంగా, విధానపరంగా విమర్శించిన సందర్భం లేదన్నది సత్యం. అంతటి విశాల భావనను ప్రస్తుత విపక్షాల నుంచి ముఖ్యంగా కొన్ని ప్రాంతీయ పార్టీల నుంచి ఆశించడం కష్టమే. మమతా బెనర్జీ వంటి మొండిఘటం నుంచి ఆశించడం మరి అత్యాశే. ఒకటి వాస్తవం. బెంగాల్ హిందూ తారస్థాయికి చేరింది. అయినా గతంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం వలె గవర్నర్ చేత నివేదిక తెప్పించుకుని ఒక్క కలం పోటుతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని మోదీ మట్టికరిపించలేదు. ప్రజా తీర్పుతోనే మమతను ఇంటికి పంపించేందుకు వేచి ఉన్నారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

జాతీయవాద భావనల వారసత్వం పుష్పలంగా గల బెంగాల్లో ఇప్పుడు బీజేపీ పట్ల మొగ్గు కనపడుతోంది. అమిత్ షా తన పర్యటనలో భాగంగా వ్యూహాత్మకంగా బంగ్లాదేశ్ అక్రమ వలసదారుల అంశాన్ని తెరపైకి తీసుకువచ్చారు. అక్రమ వలసదారులు మొదటినుంచీ కాంగ్రెస్, సీపీఎం, తరవాత రోజుల్లో డీఎంసీకి బాసటగా ఉన్నారు. బీజేపీ ఈ విషయాన్ని తీవ్రంగా పరిగణిస్తున్నది. అక్రమ వలసలు, వారికి ఓటు హక్కు గురించి ఇప్పటికే బీజేపీ ఎన్నికల సంఘాన్ని హెచ్చరించి కదిలించింది కూడా. తాము అధికారంలోకి వస్తే సరిహద్దుల నుంచి వలసలను అడ్డుకుంటామని చెప్పేసింది. ఈ హామీ స్థానిక బెంగాలీలను ఆకట్టుకుంటోంది.

సంగీతం ఓ అనుభూతి. ఎదలో మెదిలి, పదంగా కదిలే గంధర్వ గీతి. అందులోనూ భారతీయ గాన కళ ఓంకార జనితం. వీనుల విందైన కర్ణాటక సంగీతమైనా, వేద సంబంధ హిందుస్తానీ అయినా దేనికి అదే సాటి. ప్రత్యేకించి భక్తి సంప్రదాయ సరిగమపదని.. సప్తస్వరాలే గాయనీ గాయకుల జీవన సర్వస్వాలు. ఆ సడ్జమ, రిషభ, గాంధార, మధ్యమ, పంచమ, ధైత, నిషాదాలన్నింటికీ ప్రధాన మూలాధారాలు రాగం, తాళం. అదే స్వరధారతో అనంత జైత్రయాత్ర సాగించిన ధ్రువతార మన ఎం.ఎస్. సుబ్బలక్ష్మి. దేశ పరమోన్నత పౌర పురస్కారం 'భారతరత్న' సాధించిన ప్రప్రథమ సంగీత రంగ కళాకారిణి ఆమె.

ధ్యాన గానం..నాద సుందరం

తమిళనాట పుట్టి, కర్ణాటక స్వర ప్రక్రియ చేపట్టి, ఆసియా ఖండ నోబెల్ గా విశ్వవిఖ్యాతి గడించిన రామన్ మెగాసెసె బహుకృతినీ సొంతం చేసుకున్న విదుషీమణి ఎంఎస్! గీత సామ్రాజ్య అధినేత్రిగా తొలి ప్రధాని జవహర్ లాల్ నెహ్రూ నుంచి ప్రత్యక్ష ప్రశంస, అలాగే, సుబ్బలక్ష్మి నైటింగేల్ అంటూ భారత కోకిల సరోజినీ నాయుడు కితాబునూ అందుకున్న ఘనాపాతి. బాల్యం నుంచీ ఆమెపైనే నా ఆరాధన అని బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి భానుమతి రామకృష్ణ అంటే, సాటిలేని మేటి విద్వాంసురాలన్న ప్రత్యేక మెప్పు సాక్షాత్తు పశ్చిమ బెంగాల్ మాజీ ముఖ్యమంత్రి జ్యోతిబాబు నుంచే లభించడం నిస్సంశయంగా మద్దరై షణ్ముఖ వడివు సుబ్బలక్ష్మి ఘనత.

సంగీత సారస్వత సమలంకృత

దాదాపు 88 ఏళ్ల జీవితకాలం ఆమెది. పాట, మాట ఎప్పుడూ విలక్షణమే. ఏడు దశాబ్దాలకు పైగా సంగీత లక్ష్మిలా వెలుగొందారు. తెలుగు, తమిళం సహా పదకొండు భాషల్లో చేసిన కచేరీలు మొత్తంమీద 2,200. సంపాదన వైపు చూపు ఎన్నడూ లేదు. దానాలు, ధర్మాలు, విరాళాలు, ప్రజల మేలు కోసం

జంధ్యాల శేరీత్ బాబు

కార్యక్రమాలతోనే సంవత్సరాలు గడిచాయి. అత్యంత విశిష్టత తన ఆహార్యంలోనే ఉంది. కనువిందైన నిండు రూపం, పెద్దరికానికి ప్రతీకగా పట్టుచీర, నుదుట చక్కటి కుంకుమబొట్టుతో గాన సరస్వతిలా భాసించే వారు. కృతులు, కీర్తనలు, దేశభక్తి గేయాలు, లలిత గీతాలు, జానపద పాటలు, భజనలు.. ఏవి పాడినా తనదైన ముద్ర ఆసాంతం ఉండేది. ఉచ్చారణ, నుడికారం, పలుకుబడి, ఆరోహ అవరోహణలు అన్నీ ఆమెకు మాత్రమే సాధ్యం. పాడుతున్నంతసేపూ వదనంలో ప్రశాంతత, గళంలో ప్రసన్నత. స్వరకల్పన ఏమైనా, రాగాలాపన ఏదైనా అందులోని అందం, కలిగించే ఆనందం అనుభవైత వేద్యం. ఎంతో లయ సంపన్నత, అసాధారణ ధారణ... ఆ మహనీయురాలి కీర్తికిరీటాన్ని ధగధగలాడించాయి.

పాటకు దీప్తిన నటన

ఆ ఒకే ఒక్క స్వరం అసంఖ్యాక జనవాహినిని మహదానంద తరంగితం చేసింది. అసలే తనది సంగీత కుటుంబం. అమ్మమ్మ వాయులీన నిపుణురాలు. అమ్మ వీణావాదనలో మిన్న. ఇంట్లో అన్నివేళలా గాత్ర, వాద్య చర్చలే. మాతృమూర్తితో కలిసి వెళ్లి వేదిక నుంచి గొంతు వినిపించినప్పుడు, ఎంఎస్ కు (అప్పట్లో కుంజమ్మ అని ముద్దుగా పిలిచేవారు) పట్టుమని 12 ఏళ్లయినా లేవు. పదహారేళ్ల ప్రాయంలోనే మద్రాస్ మ్యూజిక్ అకాడమీ వేదికపైనా ఆమె గీత మాధురి అందరికీ వీనుల విందు అందించింది. కాలక్రమంలో వెండితెర మీదా గానప్రతిభ పరిమళించింది. మీరా, సావిత్రి, శకుంతల, సేవా సదన్- ఒకటూ రెండూ అనేక

చిత్రాలు. అన్నట్లు మీరాబాయిగా ప్రధాన పాత్రలో; ఇతర సినిమాల్లో మునికన్య, అత్యాధునిక లలనగా కూడా ఆ సౌందర్యవతి నటనను చూసితీరాల్సిందే. మరీ ముఖ్యంగా ఐక్యరాజ్యసమితి సభావేదికపై సుబ్బలక్ష్మి గాన స్రవంతి చరిత్రాత్మకం. లండన్ లో కచేరీ ద్వారా గాత్ర పరిపక్వతతో ఏకంగా ఇంగ్లండ్ రాణినే ఆకట్టుకున్నారు.

సదా స్మృతిపథంలోనే...

కానీ, విధి విసిరిన కరవాలం ఆ బంగారుతల్లి మదిని కర్మశంకా తాకింది. అయిదున్నర దశాబ్దాలుగా సదా వెన్నంటి ఉండిన జీవిత భాగస్వామి శాశ్వతంగా వీడివెళ్లడంతో, సంగీత ప్రపంచానికి తానూ దూర మయ్యారు. పాట లేకుండా, ఏదీ మాట్లాడకుండా.. క్షణమొక యుగంగా గడుస్తుండగా.. పదహారేళ్ల కిందట ఒక రోజున తానూ గాన గంధర్వలోకానికి చేరు కున్నారు. భౌతికంగా సుబ్బలక్ష్మి లేకున్నా, సంగీతాత్మక ఆపాత మధురాలైన ఆ స్వర ఝరులున్నాయి. ఎన్నని చెప్పగలం, ఆ గళ పాండితికి ఎన్నెన్నో మెచ్చుతునకలు. అవి: సుప్రభాతం, భజంగోవిందం, సహస్రనామ పారాయణం, కనకధారా న్తవం, దాన- పురందరదాన- కనకదాసు-సూరదాస్ కీర్తనలు; మీరా- తులసీదాస్ భజనల మేళవింపు. అప్పట్లోనే అమెరికా, రష్యా, జపాన్, బ్రిటన్, మరెన్నో దేశాల్లో పర్యటించిన కళానిధి ఆమె. మన భారత సంగీత కళా పతాకను ఖండాంతరాల్లో రెపరెపలాడించిన స్వర పారిజాతం ఎంఎస్ సుబ్బలక్ష్మి ప్రతి ఒక్కరికీ ప్రాతః స్మరణీయురాలు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

యూఏఈ పదాతి దళ అధిపతి సలేహ్ తో
భారత సైనిక దళాధిపతి నరవణె (ఎడమ)

అంతర్జాతీయ సంబంధాల ముఖచిత్రం మారబోతున్నదా? గల్ఫ్ దేశాల ప్రభుత్వాలలో వస్తున్న కొత్త ఆలోచనలు, ఆ ఆలోచనలకు కార్యరూపం ఇవ్వడానికి జరుగుతున్న పరిణామాలు విశ్వ విదేశాంగ విధానాన్ని మార్చబోతున్నాయనడానికి సంకేతాలే. ఇజ్రాయేల్, అరబ్ దేశాల మధ్య విభేదాలు తగ్గడం; పాకిస్తాన్, టర్కీ ఇరాన్ల మిడిసిపాటుకు అడ్డుకట్ట పడడం ఈ పరిణామంతో సాధ్యమయ్యే అవకాశాలు ఎక్కువే. ఈ నేపథ్యంలోనే డిసెంబర్ 9 నుంచి 14వ తేదీ వరకు భారత సైనిక దళాల అధిపతి జనరల్ మనోజ్ ముకుంద్ నరవణె మధ్య ప్రాచ్యంలో పర్యటించారు. ఈ యాత్రకి మీడియాలో పెద్దగా చోటు దక్కలేదు. పర్యటనకు సైనికాధికారి కేంద్రజుండువు అయినంతమాత్రాన, దానితో వచ్చిన ఫలితాలు ప్రస్తావనార్హం కాకుండా ఉండవు. గల్ఫ్ ప్రాంతానికీ, ప్రపంచ ముస్లిం దేశాలకీ తలమానికంగా ఉండే యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్, సౌదీ అరేబియాలో జనరల్ నరవణె పర్యటించారు. క్రమం తప్పకుండా ఉమ్మడి సైనిక విన్యాసాలు జరపడం, సైనికబలగాలకు శిక్షణ, కలసి రక్షణ సామగ్రిని ఉత్పత్తి చేయడం వంటి అంశాలను సానుకూలం చేసుకోవడమే ఆ పర్యటన ఉద్దేశం.

ఈ పర్యటన విజయవంతం అయినట్టే చెప్పాలి. పర్యటన ఫలితాలు భారత్, ఆ రెండు దేశాలకే పరిమితం కావడం లేదు. అంతర్జాతీయ సంబంధాలు కొత్తరూపు సంతరించుకుంటున్న నృష్టమైన సంకేతాలు కూడా ఆ ఫలితాలతో ప్రపంచానికి వెల్లడైంది.

మొదటిసారి

మన విదేశాంగ విధానంలో సైనికాధికారుల స్థాయిలో మంత్రులు, ప్రధానుల మధ్య వ్యవహారం గానే ఉంటుంది. కానీ మారిన పరిస్థితులలో రక్షణ, సాంకేతిక రంగ ప్రాధాన్యం దృష్ట్యా విదేశాంగ విధానం రూపు కూడా మారింది. దాని పరిణామమే జనరల్ నరవణె యాత్ర. అయితే మన విదేశ వ్యవహారాల మంత్రి ఎన్. జైశంకర్ బహ్రయిన్, యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ లో పర్యటించిన తరువాతే మన జనరల్ వెళ్లారు. భారత్ సైనిక బలగాల అధిపతి అధికారికంగా సౌదీ అరేబియా వెళ్లడం చరిత్రలో ఇదే మొదటిసారి. ఏడు చిన్నరాజ్యాల యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ లో పర్యటించడం కూడా ఇదే తొలిసారి. ఆయన పర్యటన విజయవంతం కావడం అంటే, మధ్య ప్రాచ్యంతో భారత్ సంబంధాలు పటిష్టమవుతున్నాయనే అర్థం. కొన్నేళ్లుగా ఆ రెండుదేశాలతో భారత్ సంబంధాలు మెరుగైన దిశగా సాగుతున్నాయని మన రక్షణ, భద్రతపర్గాలు కూడా చెబుతున్నాయి. ఈ పర్యటన చాలా ముందే జరగవలసి ఉంది. కొవిడ్ 19 కారణంగా వాయిదా పడింది. మధ్య ప్రాచ్యానికి వెళ్లడానికి ముందు అక్టోబర్ లో మైన్యార్, నవంబర్ లో నేపాల్ కూడా జనరల్ నరవణె వెళ్లి వచ్చారు. దాడి చేసే సామర్థ్యం ఉన్న జలాంతరామిని మైన్యార్ కు ఇవ్వడానికి చర్చలు

జరిగాయి.

మంచికే చెడ్డకే కొవిడ్ 19 నేపథ్యంలో కొన్ని దేశాల నిజస్వరూపాలు బయటపడిన తరువాత సంభవించిన ఈ పరిణామం వల్ల సానుకూల దృక్పథం కలిగిన అంతర్జాతీయ సంబంధాల రూపకల్పనకు అనువైన వాతావరణం ఇంకాస్త బలపడిందని అనిపిస్తుంది. విచారించవలసింది ఒక్కటే ఉంది- ఈ చర్చలు ఆలస్యం కావడం వల్ల ఆ రెండుదేశాలతో కలసి మన దేశం చేయవలసిన సైనిక విన్యాసాలు వాయిదా పడ్డాయి. ఇది కొన్ని దేశాల విరగబాటుకు అవకాశం కల్పించింది.

జనరల్ నరవణె పర్యటన కాబట్టి ఇందులో ప్రధానంగా రక్షణ దిగుమతుల అంశం ప్రాధాన్యం దక్కించుకుంది. రక్షణ ఉత్పత్తులలో దేశీయమైన సామర్థ్యం పెంచుకోవాలన్న ఆశయం ఈ మూడు దేశాలకు ఉంది. ఇందుకు సహాయసహకారాలు అందించుకోవాలని భావిస్తున్నాయి. భారత సైన్యానికి కావలసిన కార్యుత్తన మేక్ ఇన్ ఇండియా పంథాలో తయారుచేయడానికి అరబ్ ఎమిరేట్స్ తో ఇప్పటికే చర్చల ప్రక్రియ మొదలయింది కూడా. అవి పూర్తయితే ఆ దేశ ప్రభుత్వ సంస్థ కరాసెల్ తో ఒప్పందం జరుగుతుంది.

కీలక ఘట్టంలో రంగప్రవేశం

ఇవన్నీ ఆధునిక కాలపు విదేశీ సంబంధాలలో

సాధారణమైన అంశాలే. అసాధారణమైనది మాత్రం జనరల్ నరవణె పర్యటన జరిగిన సమయం. అరబ్ ఎమిరేట్స్, సౌదీ రెండూ ముస్లిం ప్రపంచంలో అగ్రరాజ్యాల్లే. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత నుంచి ఇస్లాం దేశాలు కఠోరంగా పాటిస్తున్న ఒక దౌత్య నియమానికి ముగింపు పలికి, పెనుమార్పు తేవడానికి ఇప్పుడు ఆ రెండు దేశాలు ప్రయత్నాలను ముమ్మరం చేశాయి. ఆ రెండు ప్రముఖ దేశాలు కలసి మిగిలిన ముస్లిం దేశాలలో తీసుకురావాలను కుంటున్న మార్పు, ఇజ్రాయేల్- ముస్లిం దేశాల మధ్య సయోధ్య. ఇది ప్రపంచ దౌత్యనీతిలోనే పెద్ద పరిణామం. ఈ ప్రయత్నాల మీద విశ్లేషకులు విశ్వాసంతో ఉన్నారు కూడా. ఎనిమిది దశాబ్దాల చరిత్ర, వర్తమాన పరిస్థితుల ప్రాతిపదికగా ఆ ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని అనిపిస్తుంది. అందులో భాగంగానే పాకిస్తాన్ కూడా తన పాత వైఖరిని వీడి ఇజ్రాయేల్ తో బంధం నెరపేటట్టు చేయాలన్న ప్రయత్నం జరుగుతున్న సమయం కూడా ఇదే. అయితే, ఆ దిశగా ఎమిరేట్స్, సౌదీలు చేస్తున్న ప్రయత్నాలకు గండికొట్టి, ఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ ఇస్లామిక్ కో ఆపరేషన్ (ఓఐసీ)కు పోటీ కూటమిని ఏర్పాటు చేయడానికి పాక్ అతి తెలివి ప్రదర్శిస్తున్న సమయమూ ఇదే. కశ్మీర్ అంశంలో ముస్లిం దేశాలు తనతో వంత పాడనందుకు ఆగ్రహించిన పాకిస్తాన్ ఇలాంటి

అత్యుపాధ్యక్షుల సమన్వయ ధోరణిలోకి దిగజారిపోయింది.

అర్థం లేని ఆగ్రహం

జనరల్ నరవణ వర్మటించిన వేళకు వ్యూహాత్మకమైన కోణమూ ఉంది. నిన్న మొన్నటిదాకా ఎంతో బలమైన మిత్రదేశంగా ఉన్న సౌదీతో పాకిస్తాన్ సంబంధాలు మున్నెన్నడూ లేని స్థాయిలో క్షీణించిన సమయమిది. ఇది ముమ్మాటికీ పాకిస్తాన్ స్వయంకృతాపరాధం. కశ్మీర్ భారత్ అంతర్గత సమస్య అని చాలా ముస్లిం దేశాలు ప్రకటించడం పాక్ జీర్ణించుకోలేకపోతున్నది. అందులో సౌదీ ఒకటి. దశాబ్దాల కాలంగా సత్సంబంధాలు సాగిస్తూ, పాలక కుటుంబం నుంచి ఎంతో లబ్ధి పొందినప్పటికీ సౌదీ అరేబియాకు కూడా ఇప్పుడు పాకిస్తాన్ దూరమైంది. కశ్మీర్ పై దాని మంకుపట్టు ఇందుకు కారణం. కశ్మీర్ కు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి రద్దును వ్యతిరేకించేందుకు ఓఐసీ ప్రత్యేక సమావేశం ఏర్పాటు చేయడంలో విఫలమయ్యారంటూ పాకిస్తాన్ విదేశాంగమంత్రి షా మహమ్మద్ ఖురేషీ సౌదీ మీద విరుచుకుపడ్డారు. దీనితో మొన్న ఆగస్ట్ నుంచి పాకిస్తాన్ ను సౌదీ పక్కన

సౌదీ అరేబియా పదాతి దళ ప్రధాన కార్యాలయం వద్ద జనరల్ నరవణ (మధ్యన)

పాక్ సైనికాధిపతిని సౌదీ యువరాజు మహమ్మద్ బిన్ సల్మాన్ పతకంతో సత్కరిస్తారనీ, పాక్ తీసుకున్న రుణంలో రాయితీ ప్రకటిస్తారనీ అనుకున్నారు. కానీ బజ్జాయ్తో సమావేశం కావడానికి కూడా యువరాజు అంగీకరించలేదు. సైనికాధికారులతో లాంఛనంగా సమావేశమై బజ్జాయ్ ఒట్టి చేతులతోనే వెనుదిరిగారు. తన విదేశాంగ విధానాన్ని తానే నిర్దేశించుకునే స్వేచ్ఛ సౌదీకి ఉంటుంది అంటూ ఈ పరిణామం మీద విశ్లేషణలు వచ్చాయి.

నరవణకు ఎమిరేట్స్, సౌదీ స్వాగతం

భారత్ పంపిన జనరల్ నరవణకు అక్కడ ఘనస్వాగతమే లభించింది. గల్ఫ్ రాజ్యాలతో పాకిస్తాన్ బంధాన్ని తెంచడంలో భారత్ విజయవంత మైందన్న విషయం దీనితోనే అర్థమవుతుందని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు. భద్రతా వ్యవహారాలలో భారత్ నే ముఖ్య భాగ స్వామిగా గల్ఫ్ దేశాలు భావిస్తున్న సంగతీ స్పష్టమైంది. భారత్, రష్యా సంయుక్త ఆధ్వర్యంలో నిర్మించిన బ్రాహ్మోస్ క్షిపణి అమ్మకాల గురించి జనరల్ నరవణ సౌదీ, ఎమిరేట్స్ లతో జరిపిన చర్చలలో ప్రస్తావించారు. వాటిని కొనుగోలు చేయడానికి ఆ దేశాలు ఆసక్తి చూపించాయి.

జనరల్ నరవణ ఎమిరేట్స్ సైనిక దళాధిపతి మేజర్ జనరల్ సలేహ్ మహమ్మద్ సలేహ్ అల్ అమేరితో చర్చలు జరిపారు. అక్కడ సైనిక వందనం అందుకున్నారు. అమర సైనికుల స్మారక స్తూపం దగ్గర నివాళి ఘటించారు. అక్కడే ఉన్న వదాతిదళ తర్ఫీదు కేంద్రాన్ని సందర్శించారు. సౌదీ సైనికాధికారులు ఫయ్యాద్ బిన్ హమీద్ రువేలీ (సైనిక

దళాల ప్రధానాధికారి), లెఫ్టినెంట్ జనరల్ ముత్తాక్ బిన్ సలీమ్ బిన్ అల్ అజీమీలను కలుసుకున్నారు.

నోరు విప్పిన పాక్ మీడియా

ఇంత జరిగిన తరువాత గాని పాకిస్తాన్ చేస్తున్న వరస తప్పిదాల విషయంలో ఆ దేశ మీడియా నోరు విప్పలేదు. ఇప్పుడు దేశ విదేశాంగ విధానం మీద పాక్ మీడియా దుమ్మెత్తి పోస్తున్నది. ఇజ్రాయెల్ తో సంబంధాలు ఏర్పాటు చేసుకోవలసిందంటూ తమ మీద తీవ్ర స్థాయిలో ఒత్తిడి వస్తున్నదని ఇటీవల పాకిస్తాన్ ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్ ప్రకటించారు కూడా. అప్పుడే వెలువడిన వార్త- ఇజ్రాయెల్ తో దౌత్య సంబంధాల కోసం అరబ్ ఎమిరేట్స్, బహ్రైన్, సుదాన్ ముందుగు వేశాయి. పాకిస్తాన్ చేస్తున్న తప్పిదాల గురించి కొత్తగా అనుకునేది ఏమీ లేకున్నా, మధ్య ప్రాచ్యంతో ఇమ్రాన్ ఖాన్ అనుసరించిన విధానం మాత్రం ఫోర వైఫల్యమని 'ఫ్రైడేటైమ్స్' పత్రిక వ్యవస్థాపకుడు నజామ్ సేథి వ్యాఖ్యానించారు. ఇజ్రాయెల్ తో ఇస్లామిక్ రాజ్యాలు సంబంధాలు నెలకొల్పుకోవాలన్న సౌదీ, అరబ్ ఎమిరేట్స్ ప్రయత్నాన్ని నిరాశపరచి, ఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ ఇస్లామిక్ కోఆపరేషన్ (ఓఐసీ)కి పోటీ నంస్త లేదా ప్రత్యామ్నాయ సంస్థను టర్కీతో కలసి నిర్మించాలన్న పాకిస్తాన్ యోచన దేశానికి ఎంత నష్టం తెచ్చిందో కూడా నజామ్ వెల్లడించాడు. టర్కీతో పాటు మలేసియా, ఇరాన్ కూడా ఆ పనిలో తన వెంటే ఉంటాయని పాక్ విశ్వాసం. కశ్మీర్ కు ప్రత్యేక ప్రతిపత్తిని కల్పించే 370 అధికరణం రద్దు చేయడాన్ని ఖండించడానికి ఓఐసీని సమావేశ పరచకపోవడం తప్పిదమని విమర్శిస్తూ, సౌదీని ముస్లిం ప్రపంచం ముందు బోసులో నిలబెట్టడానికి పాక్ చేసిన ప్రయత్నాన్ని ఆ దేశం పెద్ద నవాలుగానే తీసుకుంది. పాకిస్తాన్ ను నిలువరించేందుకు

త్తరూపు?

పెట్టేసింది. తన ఆగ్రహం ఏ స్థాయిలో ఉన్నదో అలస్యం లేకుండా ఆ నెలలోనే పాకిస్తాన్ కు సౌదీ అర్థమయ్యేటట్లు చేసింది. నష్ట నివారణ చర్యల కోసం పాక్ సైనికాధిపతి ఖురేషీ జావేద్ బజ్జాయ్ సౌదీ వెళ్లారు. కశ్మీర్ విషయంలో ఆ దేశాన్ని తమ వైఖరికి దగ్గరగా తీసుకురావడం కూడా బజ్జాయ్ ఆశయం. ఇదే కాదు,

మైనార్ యాత్రలో ఆ దేశ నేత సూకీతో (కుడిపక్క) నరవణ సమావేశమైనప్పటి చిత్రం

ఉద్యుక్తమైంది. తీసుకున్న మూడు బిలియన్ డాలర్ల రుణం వెంటనే చెల్లించమని మాడు పగిలేలా స్పందించింది. పాక్ తలపెట్టిన గృహ సౌకాశ్రయ నిర్మాణానికి సౌదీ సాయం చేస్తానని చెప్పిన 10 బిలియన్ డాలర్ల సాయం కూడా ఇక హుళక్తేనని అర్థమైపోయింది.

చైనా శత్రు సారథ్యం

ఇక్కడ ఇంకొక విషయం ఉంది. సౌదీ ఇచ్చిన రుణం తిరిగి చెల్లించడానికి తాను 1.5 బిలియన్ డాలర్లు అందిస్తానని పాకిస్తాన్ 'ఉక్కు మిత్రుడు' చైనా ముందుకు వచ్చింది. అంటే సౌదీని ఖాతరు చేయవద్దని చెప్పడమే. ముస్లిం దేశాలతో చెలిమి కంటే, భారత్తో వైరమే ప్రధానమన్న ధోరణితోనే పాక్ ఉండాలన్న తన ఆశయాన్ని చైనా కాపాడు కుంటున్నది. కశ్మీర్ వివాదం భారత్ అంతర్గతమని సౌదీ విధానం. ఈ విధానం నుంచి తప్పుకోవడానికి ఇష్టపడక, వీర ముస్లిం దేశమైన పాకిస్తాన్నే దూరంగా పెట్టింది. సౌదీ పాలక కుటుంబానికి రక్షణ ఇచ్చేది పాక్ సైనికులే. సౌదీ సైనికులకు పాక్ సైనికాధికారులు తర్ఫీదు ఇస్తారు. అక్కడి మక్కా మదీనాలకు రక్షణ కల్పించేది కూడా పాకిస్తాన్ సైనికులే. ఇదంతా కొన్ని దశాబ్దాలుగా సాగుతున్నది. వీటన్నిటిని వదిలి, దౌత్యనీతిని గౌరవించే క్రమంలో పాకిస్తాన్ను పక్కకు పెట్టినందుకు సౌదీని అభినందించవలసిందే. మరొక ముఖ్య పరిణామం, మరీ ముఖ్యంగా భారత్లో విపక్షాలు గమనించవలసిన అంశం- ముస్లింలు మెజారిటీగా ఉన్న దేశాల నుంచి తమ దేశాలకు వచ్చే వారికి ఎమిరేట్స్ వీసాలను నిలిపివేసింది. భద్రతా కారణాల దృష్ట్యా ఈ చర్య తీసుకున్నట్టు ఆ

గతాన్ని పూర్తిగా పక్కన పెట్టి ఇజ్రాయెల్తో దౌత్య బంధం నెలకొల్పాలని తాజాగా ఎమిరేట్స్, సౌదీలు చేస్తున్న ప్రయత్నం దౌత్యనీతిలో మైలురాయి. 1992లోనే భారత్ ఆ దేశంతో సంబంధాలకు శ్రీకారం చుట్టి, మూడో ప్రపంచ దేశాల విదేశాంగ విధానానికి కొత్త దిశను చూపింది. భారత ప్రధానులు పీవీ నరసింహారావు (కాంగ్రెస్), అటల్ బిహారీ వాజపేయి (ఎన్డీఎ/బీజేపీ), మన్మోహన్ సింగ్(యూపీఎ/కాంగ్రెస్) ఇజ్రాయెల్ విధానంలో తెచ్చిన మార్పుకీ, ప్రస్తుత ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ అనుసరిస్తున్న విధానానికీ ఎమిరేట్స్, సౌదీల తాజా ప్రయత్నం కొనసాగింపే. వరసగా అధికారంలోకి వచ్చిన ఈ నలుగురు ప్రధానులు ప్రథమ ప్రధాని నెహ్రూ తప్పిదాన్ని సరిగ్గా గుర్తించి, వాస్తవిక పరిస్థితులకు అనుగుణంగా విదేశాంగ విధానాన్ని మార్చుకున్నవారే.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత భారత విదేశాంగ విధానం మొత్తం నెహ్రూ భావనా ప్రపంచం శాసించినదే. దానికీ, వాస్తవ ప్రపంచానికీ పొంతన లేకపోవడమే విషాదం. ఇజ్రాయెల్ పట్ల అనుసరించిన విధానంలో అది పరోక్షంగా కనిపిస్తుంది. చైనా విషయంలో ప్రత్యక్షంగా కనిపిస్తుంది. తమకొక రాజ్యం (తాము కోల్పోయినదే అది) ఉండాలని యూదులు కోరుకోవడం న్యాయబద్ధమేనని గాంధీజీ భావించారు. అంటే ఇజ్రాయెల్ ఏర్పాటును స్వాగతించారు. కానీ మత ప్రాతిపదికన దేశం ఏర్పడడం నరికాదని భావించారాయన. పాలస్తీనా అరబ్బులదేనని

ఇండియా...

ఆయన విశ్వసించారు. అంటే పాలస్తీనా విభజనను వ్యతిరేకించారు. దాని మీద అరబ్బులకు సహజ హక్కు ఉందని గాంధీజీ అన్నారు. మూడు భాగాలుగా చీలిన పాలస్తీనా ఒక వంతు ఇజ్రాయెల్లో ఉంది. ఈ విభజనకు వ్యతిరేకంగా ఐక్యరాజ్య సమితిలో (1949) భారత్ ఓటు వేసింది. హిందుత్వ పునాదిగా జాతీయతను, స్వాతంత్ర్యోద్యమాన్ని నిర్వచించిన నాయకులు కూడా ఇజ్రాయెల్ ఏర్పాటును స్వాగతించారు. హిందూ మహాసభ నేత వినాయక్ దామోదర్ సావర్కర్ రాజకీయ, నైతిక కారణాలతో ఇజ్రాయెల్ ఏర్పాటును సమర్థించారు. నెహ్రూ వైఖరిని విమర్శించారు కూడా. ఆర్ఎన్ఎస్ఆర్ రెండో సర్సంఘచాలకీ డాక్టర్ ఎంఎస్ గోళ్వాలర్ యూదు జాతీయతా దృక్పథానికి మద్దతు పలికారు. జాతీయత ప్రాతిపదికగా రాజ్యం ఏర్పడాలన్న వారి ఆకాంక్ష నెరవేరాలంటే పాలస్తీనా ఇజ్రాయెల్లో అంతర్భాగంగా ఉండాలని కూడా గురూజీ గట్టిగా చెప్పారు. ఈ వాదనతో ఆనాడు గురూజీని నెహ్రూభక్తులు, వామపక్షవాదులు ఆజన్మాంతం కలువైన పదాలతో విమర్శించారు.

నెహ్రూ ప్రభుత్వం 1950లో ఇజ్రాయెల్ను గుర్తించింది. 'మేం చిరకాలం క్రితమే గుర్తించి ఉండవలసింది. ఎందుకంటే ఇజ్రాయెల్ ఒక వాస్తవం. కానీ గుర్తించకుండా ఉండిపోవడానికి కారణం మా మిత్రులైన అరబ్ దేశాల మనోభావాలను గాయపరచకూడదన్న భావనే' అన్నారు. అరబ్ మిత్రులే కాదు, భారత్ ముస్లింల మనోభావాల గురించి నెహ్రూకు ఇంకా పెద్ద బాధే ఉందనుకోవాలి. పాలస్తీనా సమస్యకు తాను అనుకూలం కాబట్టి ఇజ్రాయెల్తో పూర్తిస్థాయి దౌత్య సంబంధాలను నెహ్రూ నిరాకరించారు. ఇజ్రాయెల్ దౌత్య కార్యాలయం రాజధాని ఢిల్లీలో కాకుండా ముంబై

ఎరియల్ షరాఫ్తో అటల్ బిహారీ వాజపేయి

దేశం చెబుతోంది. వీసాలకు అడ్డుకట్ట వడిన దేశాలలో పాకిస్తాన్ ఒకటి. ఆడలేక మద్దెల ఓడు అన్నట్టు, 'బహూకా కొవిడ్ 19 రెండో దశ వల్ల వీసాలు నిలిపివేసి ఉండవచ్చు' అని పాక్ విదేశాంగ కార్యాలయం ఒక చచ్చు కారణం ప్రపంచం ముందు పెట్టింది.

అమెరికా మధ్యవర్తిత్వంతో అరబ్ ఎమిరేట్స్, ఇజ్రాయెల్ మధ్య శాంతి ఒడంబడిక జరిగింది. పాలస్తీనా వాసులకు పూర్తి స్థాయి హక్కులు దత్తేవరకు తాను ఇజ్రాయెల్తో సంబంధాలు పెట్టుకునే ప్రశ్న

ఇజ్రాయేల్

(బొంబాయి)లో ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి మాత్రమే అంగీకరించారు. అది ఢిల్లీలో ఉంటే అరబ్ దేశాలతో సంబంధాలు బెడిసికొడతాయని భయం. 1950 నుంచి 1990 వరకు ఇజ్రాయేల్ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలకు అంటరానిదే. 1958లో జయప్రకాశ్ నారాయణ్ ఇజ్రాయేల్ వెళ్లి, ఆ దేశ తొలి అధ్యక్షుడు డేవిడ్ బెన్ గురియన్ ను కలుసుకోవడం వంటి ఘట్టాలు తప్ప దౌత్య సంబంధాలు లేవు. వాస్తవం చెప్పాలంటే, నెహ్రూ తన వారసత్వంగా భారత్ కు అందించినది ఒక అవాస్తవిక విదేశాంగ విధానం. దానికి ముస్లింల బుజ్జగింపు ధోరణి ఉచితం.

ఈ వృధా విన్యాసానికి పీవీ హయాంలో, అంటే

కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడే మంగళం పాడారు. 1992లో టెలి అవివ్ (ఇజ్రాయేల్ రాజధాని)లో భారత దౌత్య కార్యాలయం వెలసింది. అప్పటికి ఈ ఇరుదేశాల వ్యూహాత్మక ప్రయోజనాలు, భద్రతకు సంబంధించిన బెడదల మధ్య సారూప్యం ఉండడంతో బంధం బలపడింది. అప్పటికీ, పాలస్తీనా భూభాగాల మీద ఇజ్రాయేల్ దాడులను నిరంతరం భారత్ ఖండిస్తున్నా కూడా ఈ బంధం పటిష్టమవుతూనే ఉంది. ఈ ద్వంద్వ వైఖరి కూడా యూపీఎ మైనారిటీ బుజ్జగింపు ధోరణి ఫలితమేనని విశ్లేషకుల నిశ్చితాభిప్రాయం. 2014, జూలైలో ఇజ్రాయేల్, హమాస్ (ఇజ్రాయేల్ కు వ్యతిరేకంగా పనిచేసే ఉగ్రవాద సంస్థ) మధ్య ఉద్రిక్తతలు తారస్థాయికి వెళ్లినప్పుడు వాటికి కారణం ఇరుపక్షాలు అని భారత్ ప్రకటించింది. మోదీ ప్రధాని అయిన తరువాత వచ్చిన గుణాత్మకమైన మార్పు ఇది. భారతదేశానికి తొలిసారి వచ్చిన ఇజ్రాయేల్ అధ్యక్షుడు - ఎజెర్

వీజేమన్ (1997). ఇజ్రాయేల్ సందర్శించిన తొలి కేంద్రమంత్రి ఎల్ కె అద్వాణి (2000). ఆ మరుసటి ఏడాది నాటి విదేశాంగ మంత్రి జస్వంత్ సింగ్ వెళ్లారు. ఇజ్రాయేల్ వెళ్లిన తొలి భారత విదేశాంగ మంత్రి ఆయనే. 2003లో ఆ దేశ ప్రధాని ఎరియల్ షరాన్ భారత్ వచ్చారు. తొలిసారి భారత్ కు వచ్చిన ఆ ఇజ్రాయేల్ ప్రధానికి నాటి ప్రధాని వాజపేయి ఘనస్వాగతం వలికారు. ఆనాటి వర్సటనను మీడియాలో ఒక వర్గం స్వాగతించింది. కొన్ని ముస్లిం సంఘాలు, వీరికి తోడుగా వామపక్షాలు నిరసనలు చేపట్టాయి. ఇజ్రాయేల్ తో తెంచుకుని, పాలస్తీనాతో బంధం పటిష్టం చేసుకోవాలని అలీఫుద్ ముస్లిం విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు ధ్వజమెత్తారు. అంటే యూదుమతం ప్రమాదం. ఇస్లాం కాదు. ముస్లిం రాజ్యాలలో నహ్ ప్రపంచమంతటా మారిన పరిస్థితులు వీరికి పట్టలేదు. యథాతథ స్థితినే కోరుకున్నారన్నమాట.

2006లో నలుగురు భారత ప్రముఖులు ఇజ్రాయేల్ యాత్రకు వెళ్లారు. వారు శరద్ పవార్, కపిల్ సిబల్, కమల్ నాథ్, ఇంకొకరు నాటి గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి నరేంద్ర మోదీ. ఇజ్రాయేల్ నుంచి పెద్ద ఎత్తున సైనిక సామగ్రిని కొనుగోలు చేసే దేశం భారత్. భారత్ కు సైనిక సామగ్రిని ఎగుమతి చేసే రెండో అతి పెద్ద దేశం ఇజ్రాయేల్. 1999-2009 మధ్య ఇరుదేశాల మధ్య జరిగిన సైనిక కొనుగోళ్లు మొత్తం 9 బిలియన్ డాలర్లు.

ఇప్పుడు యునైటెడ్ అరబ్ ఎమిరేట్స్ ఇజ్రాయేల్ కు దగ్గర కావడం వెనుక ఉన్న కారణాలలో ఒకటి - తన చిరకాల శత్రువు ఇరాన్ నుంచి పొంచి ఉన్న బెడద. సౌదీ అరేబియా పాకిస్తాన్ ను మెడపట్టుకు గెంటడానికి కారణం ఆ దేశ మొండి వైఖరి తప్ప మరొకటి కాదు. కాబట్టి ఇజ్రాయేల్ పట్ల నెహ్రూ అనుసరించిన విధానం, ముస్లిం దేశాలపట్ల ఏర్పరుచు కున్న భావన ముస్లిం సంతుష్టికరణలో భాగమే కానీ, క్రిద్ కండుతే కానీ దేశ ప్రయోజనాన్ని ఆశించి కాదన్న గురూజీ అభిప్రాయమే సత్యమని కళ్ళెదుట కనిపిస్తున్న ఈ పరిణామాలు చాటడం లేదా! ★

ఇజ్రాయేల్ తొలి ప్రధాని బెన్ గురియన్ తో జయప్రకాశ్ నారాయణ్, 1958

లేదని ఇప్రాన్ ఖాన్ మొండికేస్తున్నారు. తక్షణం వెళ్లి సౌదీ అరేబియా యువరాజును శరణు వేడమంటూ భారత్ లో పాకిస్తాన్ రాయబారి అబ్దుల్ బాసిత్ ఇప్రాన్ కు ట్వీట్ చేశారు. సౌదీ అంటే ప్రపంచ ముస్లింలకు మూడు రకాలుగా భవ్యమైనది. ఒకటి - ఇస్లాం పవిత్ర క్షేత్రాలన్నీ అక్కడే ఉన్నాయి. వాటి పరిరక్షణ బాధ్యత తీసుకున్న దేశం సౌదీ. రెండు - మెజారిటీ సున్నీలకు నాయకత్వం వహిస్తున్న దేశం. మూడు - ఏ దేశ ఆర్థిక పురోభివృద్ధికైనా అక్కడి ఇంధన వనరులు అత్యంతావశ్యకం. కశ్మీర్ మీద

దురాశతో, భారత్ మీద పగతో పాకిస్తాన్ చేస్తున్న మూర్ఖపు పని ఏమిటో అబ్దుల్ బాసిత్ బాగానే గ్రహించారు.

కశ్మీర్ విషయంలో మూర్ఖత్వాన్ని తలకెక్కించుకున్న పాక్, ఆ మూర్ఖత్వాన్ని అలాగే నిలిపి ఉంచాలన్న చైనాలను అలా ఉంచితే, మధ్య ప్రాచ్యంలో దౌత్యనీతి విషయంలో వచ్చిన పరిణామం నిజంగా విప్లవమే. ఇజ్రాయేల్ కూడా గతాన్ని విస్మరించి అరబ్ దేశాలతో పాటు, ప్రపంచ దేశాలతో దేనితో వీలైతే దానితో బంధాన్ని నెలకొల్పుకోవాలన్న ఆశయంతోనే ఉంది.

జపాన్ తో ఆ దేశం ఏర్పరుచుకున్న సంబంధాలు ఇందుకు ఉదాహరణ. ఇజ్రాయేల్, మధ్య ప్రాచ్యం నడుమ శాంతి నెలకొంటే పాలస్తీనా సమస్యకు పరిష్కారాన్ని ఆశించవచ్చు. మొత్తంగా చూస్తే ప్రపంచ శాంతికి పడుతున్న మరొక అడుగులో 1992 నుంచి భారత్ అనుసరిస్తున్న విధానం మార్గదర్శకంగా ఉండడం సంతోషించవలసిందే. ఆసియా అశాంతికి కేంద్రంగా ఉన్న పాకిస్తాన్ బలహీనపడడం కూడా మంచి పరిణామమే. కానీ పాకిస్తాన్, ఇరాన్, టర్కీ త్రయం తరువాత అడుగు ఎటు?

- జాగృతి డెస్క్

సెప్టెంబర్ 17.. ఈ తేదీకి అవిభక్త ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలో ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. తెలంగాణ విమోచన దినం. దేశానికి 1947 ఆగష్టు 15న స్వాతంత్ర్యం వచ్చినా హైదరాబాద్ సంస్థానాన్ని భారతదేశంలో విలీనం చేసేందుకు నిజాం నవాబ్ మీర్ ఉస్మాన్ ఆలీఖాన్ అంగీకరించలేదు. తనకు తాను స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించుకున్నారు. ఆ సమయంలో భారత తొలి హోంమంత్రి, సర్దార్ వల్లభభాయి పటేల్ 1948 సెప్టెంబర్ 13న ఆపరేషన్ పోలో పేరిట భారత సైన్యాన్ని రంగంలోకి దించారు. నాలుగేనాలుగు రోజుల 'పోలీస్ యాక్షన్'తో సెప్టెంబర్ 17న నిజాం నవాబు లొంగిపోయారు. హైదరాబాద్ సంస్థాన ప్రజలకు నవాబు పాలన నుంచి విముక్తి లభించింది. ఆ విధంగా సెప్టెంబర్ 17వ తేదీ చరిత్రలో తెలంగాణ విమోచన దినంగా మిగిలిపోయింది.

అలాగే, విభజిత ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్రలో డిసెంబర్ 17వ తేదీ.. ఇంకో విధంగా ప్రాధాన్యాన్ని సంతరించుకుంది. ప్రస్తుతం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో రావణ కాష్టంలా రగులుతున్న రాజధాని వివాదానికి 2019 డిసెంబర్ 17వ తేదీనే అంకురార్పణ జరిగింది. అదే రోజున అసెంబ్లీలో ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి ఒక సంచలన ప్రకటన చేశారు. సంవత్సర కాలంగా సాగుతున్న రాజధాని రగడ చిత్రానికి శాసనసభలో క్లాప్ కొట్టారు. ఆ రోజు ఆయన శాసనసభలో అధికార వికేంద్రీకరణ పేరిట ఒక ప్రకటన చేశారు. మూడు రాజధానుల ముచ్చటను బయట పెట్టారు. 'రాష్ట్రంలో అధికార వికేంద్రీకరణ అవసరమ'ంటూ మొదలుపెట్టి 'దక్షిణ ఆఫ్రికాలోలాగా మనకు మూడు రాజధానుల అవసరం రావచ్చుని, విశాఖలో కార్యనిర్వాహక రాజధాని ఉండొచ్చు, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం అక్కడినుంచే పనిచేయవలసి రావచ్చు.. అమరావతి శాసనసభమైన రాజధానిగా కొనసాగవచ్చు.. కర్నూల్లో న్యాయ రాజధాని రావచ్చు.. ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి బహుశా మూడు రాజధానులు వస్తాయేమో.. వచ్చే వరిస్థితి కనిపిస్తోంది' అంటూ అదేదో తమ చేతుల్లో లేని విషయంలాగా, తమకు సంబంధం లేని అంశం అన్నట్లుగా, తాను నిమిత్తమాత్రుని అన్నట్లుగా రావచ్చు.. కావచ్చు.. అంటూ ముక్తాయంపునిచ్చారు. ఒకవిధంగా 'స్థిత ప్రజ్ఞత' ప్రదర్శించారు. అయితే అది ఆయనకు సంబంధంలేని విషయం కాదు. అలా అయితే, ఇంత రగడ జరిగేదే కాదు. లెక్కలన్నీ చూసుకుని, పక్కా వ్యూహంతోనే ఆయన శాసన సభలో మూడు రాజధానుల ప్రకటన చేశారు.

రాజధాని రాజకీయం..

అమరావతిలో రాజధాని నిర్మాణం మూర్తి చేయాలంటే, లక్షల కోట్లు కావాలని అదే విశాఖలో అంత ఖర్చు ఉండదని లెక్కలు చెప్పారు.

అలా ఆయన శాసన సభలో ప్రకటన చేశారో లేదో.. ఇలా అమరావతిలో రాజధాని నిర్మాణానికి (34 వేల ఎకరాల) భూమి ఇచ్చిన రైతులు ఆందోళనకు దిగారు. గత ప్రభుత్వం హయాంలో, అప్పటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు చూపిన ఆశలకు ఆకర్షితులై భూ సమీకరణలో భాగంగా భూములు ఇచ్చిన రైతులు కట్టుకున్న కలల సాధాలు జగన్ ప్రకటనతో కుప్పకూలిపోయాయి. దీంతో, అమరావతిలో ఆందోళన అగ్గి రాజుకుంది. రైతులు ముఖ్యమంత్రి చేసిన మూడు రాజధానుల ప్రతిపాదనను వ్యతిరేకిస్తూ ఉద్యమానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఇక అక్కడి నుంచి వెలగపూడి కేంద్రంగా వివిధ రూపాల్లో రాజధాని రైతుల పోరాటం సాగుతోంది. అందుకు, తెలుగుదేశం పార్టీ, తెలుగుదేశం అనుకూల మీడియా మద్దతు ప్రకటించడంతో ఉద్యమం, ఎప్పటికప్పుడు కొత్త రూపం సంతరించుకుంటూ.. కొత్త కొత్త ఎత్తులు,

పైఎత్తులతో నిర్విఘ్నంగా కొనసాగుతోంది. రైతుల ఆందోళనను ఒక్క అధికార వైసీపీ మినహా మిగిలిన అన్ని పార్టీలు సమర్థిస్తున్నాయి. ఇప్పుడు రైతుల ఆందోళనకు సంవత్సరం మూర్తి కావడంతో రాజధాని రగడ పతాక శీర్షికలకు చేరింది. సరే.. ఉద్యమం, పోరాటం విషయంలో ఎవరికుండా అనుమానాలు వారికున్నాయి. పెయిడ్ ఆర్టిస్టులు, కులం పేరిట దూషణలు, ఇతరత్రా ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు ఇలా చాలా కథ నడిచింది. ఇంకా నడుస్తూనే ఉంది.

అయితే, ఇప్పుడు ఈ వివాదం లోతుల్లోకి వెళ్లి చూస్తే, ఇది కేవలం రాజధానికి సంబంధించిన అంశం కాదని, ప్రాంతీయ పార్టీల ఉమ్మడి ప్రయోజనాలు నహా ఇంకా చాలా అంశాలతో ముడిపడిన వ్యవహారమని అర్థం చేసుకోవడం కష్టం కాదు. అందుకే, సమస్యకు పరిష్కారం కనుచూపు మేరలో కనిపించడం లేదు. నిజానికి రాష్ట్ర రాజకీయా లపై ప్రాంతీయ పార్టీల పట్టు కొనసాగాలంటే, ఆ రెండు పార్టీల మధ్య ఏదో ఒక వివాదం ఇలా సాగుతూనే ఉండడం ఇరు పార్టీలకు అవసరం. అందుకే వైసీపీ, తెలుగుదేశం పార్టీలు అమరావతి

అమరావతిలో ఆందోళన అగ్గి రాజుకుంది. రైతులు ముఖ్యమంత్రి చేసిన మూడు రాజధానుల ప్రతిపాదనను వ్యతిరేకిస్తూ ఉద్యమానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఇక అక్కడి నుంచి వెలగపూడి కేంద్రంగా వివిధ రూపాల్లో రాజధాని రైతుల పోరాటం సాగుతోంది. అందుకు, తెలుగుదేశం పార్టీ, తెలుగుదేశం అనుకూల మీడియా మద్దతు ప్రకటించడంతో ఉద్యమం, ఎప్పటికప్పుడు కొత్త రూపం సంతరించుకుంటూ.. కొత్త కొత్త ఎత్తులు, పైఎత్తులతో నిర్విఘ్నంగా కొనసాగుతోంది.

అగ్నిగుండం చల్లారకుండా జాగ్రత్త పడుతున్నాయని పిస్తుంది. ఓ వైపు ఇలా రాజకీయం సాగుతుంటే మరోవైపు కోర్టులలో కేసులు, విచారణలు సాగుతున్నాయి. కాబట్టి ఈ వివాదం, ఈ సమస్య ఇప్పట్లో తేలే అవకాశం లేదని అందరికీ అర్థమవుతున్నా ఉంది. అయినా అధికార పార్టీ, ప్రభుత్వం అధికార వికేంద్రీకరణ, మూడు రాజధానులు తమ విధానం అని ప్రకటించుకుని మెట్టు దిగడం లేదు. అంతేకాదు, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం భూ సమీకరణ పేరిట ఇన్ స్ట్రీడ్ ట్రేడింగ్ కు పాల్పడిందని ఎన్నికల ముందు నుంచి వైసీపీ చేస్తూ వచ్చిన ఆరోపణలపై జగన్ ప్రభుత్వం మంత్రివర్గ ఉపసంఘం విచారణ జరిపించింది. కొందరు తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు రాజధాని ప్రకటనకు ముందే ఆ ప్రాంతంలో భూములు కొని అవి భూ సమీకరణ పరిధిలోకి

రాకుండా చేసుకుని ధరలు పెంచుకున్నారని మంత్రి వర్గ ఉపసంఘం నిర్ధారించింది. ఏసీబీ కేసుల వరకు కథ నడిచింది. అలాగే, జీఎస్ రావు కమిటీ, బోస్టన్ గ్రూప్ పేరిట ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ తంతును జరిపించింది. చివరకు మూడు రాజధానుల నిర్ణయానికి అవసరమైన అధికార హంగులను సిద్ధంచేసుకుంది. అయినా ఇది ఇప్పట్లో తేలే సమస్య కాదు. మరోవైపు వైజాగ్ విషయంలో తెలుగుదేశం పార్టీ వైసీపీ మీద అవే ఆరోపణలు చేస్తోంది. ముఖ్యమంత్రి, ఆయన కుటుంబ సభ్యులు, పార్టీ నాయకులు వైజాగ్ లో భూములు కొనుగోలు చేశారని టీడీపీ నాయకులు ఆరోపిస్తున్నారు. కాబట్టి ఈ పరిస్థితులను గమనిస్తే ఇప్పడే కాదు, రాష్ట్రంలో ప్రాంతీయ పార్టీలు అధికారంలో ఉన్నంత వరకూ ఒక్క రాజధాని సమస్య మాత్రమే కాదు, విభజన అనంతరం తలెత్తిన సమస్యలు ఏవీ పరిష్కారం కావు సరి కదా.. కొత్త సమస్యలు పుట్టుకొస్తూనే ఉంటాయి.

ఇప్పటికే రాష్ట్ర విభజన జరిగి ఏడు సంవత్సరాలైంది. అయినా రాజధానికి ఒక రూపం అంటూ రాలేదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం కట్టిన తాత్కాలిక భవనాలు తప్ప ఇంకేమీ లేదు. అంతేకాదు, రాజధాని నిర్మాణానికి కేంద్రం చంద్రబాబు ప్రభుత్వ హయాంలోనే 2500 కోట్ల రూపాయలు ఇచ్చింది. కేంద్రం ఇచ్చిన నిధులతోనే చంద్రబాబు ప్రభుత్వం తాత్కాలిక భవనాలు కట్టింది. అందులో పెద్దఎత్తున అవినీతి జరిగిందన్న ఆరోపణలున్నాయి. రాజధాని నిర్మాణానికి కేంద్రం నిధులు సమకూరుస్తున్నా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా కోరితే తప్ప రాజధాని ఎక్కడ, ఏమిటి అనే విషయాల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకునే అవకాశం చట్టం కల్పించడం లేదు. అందుకే, కేంద్ర ప్రభుత్వం రాజధాని నిర్ణయాధికారం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానిదే అని రాష్ట్ర హైకోర్టులో దాఖలుచేసిన అఫిడవిట్ లో స్పష్టంగా పేర్కొంది. అదే సమయంలో రాష్ట్ర బీజేపీ అమరావతి రాజధాని. అక్కడే

రాజనాల బాలకృష్ణ

సచివాలయం, అక్కడే శాసనసభ, హైకోర్టు మాత్రం కర్నూల్ లో ఏర్పాటు చేయాలని, అదే తమ విధానమని స్పష్టం చేసింది. పార్టీ రాష్ట్ర శాఖ అధ్యక్షుడు సోము వీరాజు, ఇతర నాయకులూ ఇదే ఇష్యూను పదే పదే స్పష్టం చేశారు. రాజధాని రైతుల ఉద్యమానికి మద్దతుగా బీజేపీ, జనసేన నాయకులు వివిధ రూపాల్లో ఆందోళనలు నిర్వహిస్తున్నారు.

ప్రాంతీయ పార్టీలు మాత్రం ఈ విషయం పరిష్కారం అయితే, తమ రాజకీయ మనుగడ దెబ్బతింటుందని సమస్యను సమస్యగానే ఉంచే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలోనే ఇటు వైసీపీ, అటు టీడీపీ ఇప్పుడు రాజధాని విషయంలో ప్రజాభిప్రాయం (రెఫరెండం) పేరిట నవాళ్లు, ప్రతినవాళ్లు చేసుకుంటున్నారు. అలాగే తిరుపతి లోక్ సభ స్థానానికి త్వరలో జరగనున్న ఉపఎన్నికల్లో రాజధాని అంశాన్ని ప్రధాన అజెండా చేసేందుకు వైసీపీ, టీడీపీ ఒకటై కుట్ర చేస్తున్నాయి. చంద్రబాబు వైసీపీ ఎమ్మెల్యేలు 151 మంది రాజీనామా చేసి ఎన్నికలకు వెళ్లాలని అంటే, వైసీపీ నాయకులు తెలుగుదేశం ఎమ్మెల్యేలు రాజీనామా చేసి ప్రజాభిప్రాయం కోరాలని డిమాండ్ చేశారు. చివరకు మంత్రి పెద్దిరెడ్డి అదీ ఇదీ ఎందుకు, తిరుపతి ఉపఎన్నికనే రాజధాని రెఫరెండంగా తీసుకోవాలని, ఓడిపోతే చంద్రబాబు రాజకీయ నన్యానం తీసుకోవాలని సవాలు విసిరారు. అయితే, రాష్ట్రంలో బీజేపీ ఎదుగుదలను అడ్డుకునేందుకు ఉభయ ప్రాంతీయ పార్టీలు 'మ్యూచ్ ఫిక్సింగ్' నవాళ్లు చేసుకుంటున్నాయని రాజకీయ విశ్లేషకులే కాదు, సామాన్య ప్రజలు కూడా గుర్తించారు.

ముఖ్యంగా రాష్ట్ర విభజన అనంతరం గడచిన ఆరున్నర, ఏడు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రాంతీయ పార్టీల ప్రభుత్వాలు అవినీతికి నిలయాలూగా మారి, రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థను ఛిన్నాభిన్నం చేశాయి. అందుకే, ప్రజల దృష్టిని ప్రాంతీయ పార్టీల జోడి వైఖళ్లాల నుంచి మరల్చేందుకు, రాజధాని వివాదాన్ని తిరుపతి ఉపఎన్నికల ముందు పెద్దఎత్తున తెరమీదకు తెచ్చేందుకు ఉమ్మడి వ్యూహంతో పావులు కదుపు తున్నాయి. ప్రజలు అమాయకులేమీ కాదు. అన్నీ గమనిస్తున్నారు. సరైన సమయం చూసి దెబ్బ కొడతారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

హైదరాబాద్ లో జిహాద్ ఎంసీ ఎన్నికల నుంచి భారతీయ జనతా పార్టీ రాజకీయాల పాతబస్తీలోని చార్మినార్ భాగ్యలక్ష్మి ఆలయం చుట్టే తిరుగుతున్నాయి. వరద సాయం నిలిపివేతకు జిజ్ఞాసించే కారణమని టీఆర్ఎస్ ఆరోపించడంతో ఆ పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ భాగ్యలక్ష్మి ఆలయానికి వెళ్లారు. ఎన్నికల సంఘానికి తాను ఎలాంటి లేఖ రాయలేదని అమ్మవారి మీద ప్రమాణం చేసి చెప్పారు. అంతేకాదు, ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ కూడా భాగ్యలక్ష్మి అమ్మవారి ఆలయానికి రావాలని సవాల్ కూడా చేశారు. కానీ టీఆర్ఎస్ ఈ సవాలును స్వీకరించలేదనుకోండి, అది వేరే విషయం. అయితే, ఈ పరిణామం తర్వాత చార్మినార్ భాగ్యలక్ష్మి అమ్మవారి ఆలయం గురించి దేశవ్యాప్తంగా చర్చ జరిగింది. అదే సమయంలో ఎన్నికల ప్రచారానికి వచ్చిన కేంద్ర హోంమంత్రి అమిత్ షా కూడా మొదట ఇక్కడ ప్రత్యేక పూజలు చేసిన తర్వాతే ఎన్నికల ప్రచారంలో పాల్గొన్నారు. దీంతో హైదరాబాద్ నగర నడిబొడ్డున ఉన్న భాగ్యలక్ష్మి అమ్మవారి ఆలయం ఇప్పుడు జిజ్ఞాసీకి ప్రధాన కేంద్రంగా మారిందని చెప్పాలి.

ఈ నేపథ్యంలోనే బీజేపీ రాష్ట్ర నాయకత్వం సరికొత్త సంప్రదాయానికి శ్రీకారం చుట్టింది. జిహాద్ ఎంసీ ఎన్నికల్లో గెలుపొందిన తమ పార్టీ కార్పొరేటర్లతో అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ భాగ్యలక్ష్మి అమ్మవారి ఆలయంలో ప్రమాణం చేయించారు.

అభివృద్ధి కోసం

ప్రజల ఆశీస్సులు, అమ్మవారి కృప వల్లే ఎన్నికల్లో ఎక్కువ సీట్లు గెలిచామని ఈ సందర్భంగా సంజయ్ అన్నారు. వాస్తవానికి పోలింగ్ కంటే ముందే.. సంజయ్ భాగ్యలక్ష్మి అమ్మవారి ఆలయానికి వెళ్లిన సమయంలోనే ఈ మేరకు ప్రకటన చేశారు. తాజాగా దానిని అమలు చేశారు.

సాధారణంగా ఎన్నికల తర్వాత ఎమ్మెల్యేలు అసెంబ్లీలో, ఎంపీలు పార్లమెంట్ లో, కార్పొరేటర్లు

సంబంధిత కార్పొరేషన్ లో ప్రమాణ స్వీకారం చేస్తారు. కానీ, తెలంగాణ బీజేపీ అధ్యక్షుడు బండి సంజయ్ ఈ సరికొత్త సంప్రదాయానికి శ్రీకారం చుట్టారు. ఇందుకు ప్రత్యేకంగా ప్రమాణ పత్రం రూపొందించారు. కొత్తగా ఎన్నికైన బీజేపీ కార్పొరేటర్లు అందరితోనూ ఆ ప్రమాణ పత్రం చదివించారు.

ఆ ప్రమాణ పత్రం చూస్తే- 'బీజేపీ కార్పొరేటర్ గా ఎన్నికైన నేను స్వచ్ఛమైన రాజకీయాలు చేస్తానని, ఎటువంటి అవినీతి, అక్రమాలకు పాల్పడబోనని, ప్రజలకు నిత్యం అందుబాటులో ఉంటానని భాగ్యలక్ష్మి మహాశక్తి అమ్మవారి సాక్షిగా ప్రమాణం చేస్తున్నాను. నా డివిజన్ పరిధిలోని ప్రజలతో సంప్రదింపులు జరిపి రాగద్వేషాలకు అతీతంగా ప్రాధాన్యతలకు వారిగా డివిజన్ అభివృద్ధికి చేపట్టాల్సిన కార్యక్రమాలు రూపొందించి అమలు చేస్తానని హామీ ఇస్తున్నాను. జాతీయ భావాలు, దేశం కోసం అహర్నిశలు కృషి చేస్తున్న బీజేపీ సిద్ధాంతాలకు, క్రమశిక్షణకు కట్టుబడి ఉంటానని ప్రమాణం చేస్తున్నాను' అని ఉంది. దీనిని పరిశీలిస్తే ఓత్తేపు కార్పొరేటర్ గా తమ బాధ్యతలు సమర్థవంతంగా నిర్వహించడం, మరోవైపు బీజేపీ సిద్ధాంతాలకు, క్రమశిక్షణకు కట్టుబడి ఉంటానన్న అంశాలు ఉన్నాయి. అంటే, రాష్ట్రంలో పార్టీ బలోపేతానికి, విస్తరణకు ప్రణాళికలు రచిస్తోన్న బీజేపీ వ్యూహాలను ఈ ప్రమాణ పత్రం ప్రతిబింబిస్తోంది.

రాష్ట్ర అధ్యక్షుడిగా బండి సంజయ్ బాధ్యతలు

అయ్యో! డాక్టర్ నిన్ను హాస్యకర్తగా, ఉద్యోగాలకు దూరంగా ఉంచున్నావా? నువ్వొకటి శరీరమున్ను హాస్య భరిత్యాలు, ఇతితీర్థాలు చూలించే భాగ్యు చూడొచ్చుకదా!

ఆన

చేపట్టినప్పటి నుంచి పార్టీలో, కార్యకర్తల్లో సరికొత్త ఉత్సాహం కనబడుతోంది. అందుకు తగ్గట్టే బండి సంజయ్ సంచలన నిర్ణయాలతో అందరి దృష్టిని ఆకర్షిస్తున్నారు. ఇప్పటివరకు ఎవరూ చేయని కార్యక్రమాలను ఆయన నేతృత్వంలో పార్టీ రూపొందిస్తోంది. అనూహ్యమైన కార్యచరణ అమలు చేస్తోంది. పూర్తి దూకుడుగా వ్యవహరిస్తోంది.

ఈ ఏడాది చివరలో జరిగిన జీహెచ్ఎంసీ ఎన్నికలు, ఫలితాలు తెలంగాణ రాజకీయాలపైనే కాదు, సామాజికంగానూ పెనుమార్పులు తీసుకొచ్చే దిశగా పయనిస్తున్నాయని చెప్పవచ్చు. ప్రధానంగా హైదరాబాద్లోని పాతబస్టిని భారతీయ జనతా పార్టీ టార్గెట్ చేయడం సంచలనం సృష్టిస్తోంది. పాతబస్టిలో పరిస్థితులు, వెనుకబాటుతనం, అక్కడి హిందువుల స్థితిగతులు, అభివృద్ధికి ఆమడదూరంలో జీవనం వెల్లడిస్తున్న నిరుపేదలు వంటి అంశాలను బీజేపీ లేవనెత్తుతోంది. మొత్తానికి ప్రగతివైపు పాతబస్టి పయనం మందకొడిగా సాగడాన్ని సవాల్ చేస్తోంది. ఈ సందర్భంగానే శరవేగంగా పాతబస్టి అభివృద్ధిని చేపట్టామన్న భరోసాను ప్రజల్లో కల్పించే ప్రయత్నం చేస్తోంది. దీనికి ప్రజల మద్దతు కావాలని కోరుతోంది. అంతే, ఇప్పటినుంచే రానున్న సార్వత్రిక ఎన్నికల్లో లక్ష్యంగా పావులు కదుపుతోంది. అంతేకాదు, తమ పార్టీ ఏ మతానికి వ్యతిరేకం కాదని ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావిస్తోంది.

మీజాత గోపగోని, 6302164068

మజ్జిన్ విముక్త హైదరాబాద్ లక్ష్యం..

కార్పొరేటర్ల ప్రమాణం సందర్భంగా బండి సంజయ్ చేసిన వ్యాఖ్యలు మరోసారి ప్రాధాన్యం సంతరించుకున్నాయి. భాగ్యలక్ష్మి అమ్మవారి శక్తిని దేశవ్యాప్తంగా చాటేందుకే ఇక్కడకు వచ్చామని, మజ్జిన్ విముక్త హైదరాబాద్ తమ ముందున్న లక్ష్యమని సంజయ్ స్పష్టం చేశారు. కానీ టీఆర్ఎస్, ఎంఐఎం కలిసి కుట్రలు చేస్తున్నాయని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. హైదరాబాద్కు మణిహారంగా నిలుస్తోన్న మెట్రో రైలును ఓల్డ్ సిటీకి ఎందుకు వద్దంటున్నారని, పాతబస్టికి కంపెనీలు ఎందుకు రావడం లేదని ప్రశ్నించారు. సంఘ విద్రోహశక్తులకు ఎందుకు అడ్డాగా మారిందో చెప్పాలని టీఆర్ఎస్, ఎంఐఎంను

నిలదీశారు. తాము ఏ మతానికి వ్యతిరేకం కాదని.. అయితే, హిందూ సమాజానికి వ్యతిరేకంగా వ్యవహరిస్తే మాత్రం ఊరుకునేది లేదని హెచ్చరించారు. అంతేకాదు, కేంద్రం నుంచి రావాల్సిన నిధుల కోసం తెలంగాణ బీజేపీ సహకరిస్తుందని స్పష్టం చేశారు. నగరాభివృద్ధికి బీజేపీ కార్పొరేటర్లు సహకరిస్తారన్నారు. పాతబస్టికి మళ్లీ మళ్లీ వస్తామని నినాదాలు చేశారు. ఇదే మా అడ్డా అని ప్రకటించారు. ఎంఐఎంకు వ్యతిరేకంగా శివాజీలా పోరాడతామన్నారు. పాతబస్టిలోని భాగ్యలక్ష్మి అమ్మవారి ఆలయం వద్ద ఇలాంటి ప్రసంగాలు చేయడం, ఇలాంటి ప్రతిజ్ఞలు చేయడం దాదాపు ఇదే తొలిసారి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

SBI

SME GOLD LOAN

**POWERING MSMEs
WITH SME GOLD LOAN**

- LOAN AMOUNT: FROM ₹1 LAKH UP TO ₹20 LAKHS
- OVERDRAFT AND DEMAND LOAN FOR MSME ENTREPRENEURS TO SUPPORT BUSINESS GROWTH
- COMPETITIVE RATE LINKED TO EBLR APPLICABLE FOR MSME
- SIMPLE ASSESSMENT • NO BALANCE SHEET REQUIRED

Visit: bank.sbi

Follow us on

T&C apply

ఇంటి ముందున్న ఫౌంటెన్ పక్కన కూర్చుని, మధ్యలో ఉన్న లక్ష్మీదేవి చేతుల్లో నుంచి తామర పూలతో నిండిన కొలనులోకి జారుతున్న నీటిని చూస్తూ లోకాన్నే మరిచిపోయింది లక్ష్మీదేవి.

కార్యేషు దానీ, కరణేషు మంత్రీ, రూపేప లక్ష్మీ, క్షమయా ధరిత్రీ, భోజ్యేషు మాతా, శయనేషు రంభా, పట్కర్ష యుక్తా కుల ధర్మపత్నీ, బద్దెన, యజుర్వేదం, రామాయణంలో కూడా చెప్పారు. ఎందుకనో దీని అర్థం వెలుగులోకి రాలేదు. బహుశా పురుషాధిక్య సమాజం కాబట్టి. నిజంగా అలా ఎవ్వరైనా ఉన్నారా? తప్పక ఉంటారు. తగువులు, హక్కులు, స్వేచ్ఛ అనే అరువులతో స్త్రీ మనఃశాంతిని, సుఖాన్ని, గౌరవాన్ని పొందగలుగుతుందా? తమ అహంకారాన్ని తృప్తి పరుచుకోవడం తప్ప. జీవితాన్ని నరకం చేసుకోవడం తప్ప.

ఉత్తమ భర్త ఎలా ఉండాలి? కూడా చెప్పారు. సర్దుకుపోవాలి.

మన్నించుకోవాలి. మరిచిపోవాలి.

అప్పుడే సంసారం స్వర్గసీమ అవుతుంది.

కాలం మారితే నైతిక విలువలు, సంస్కృతి మారుతాయా? అర్థంగాని ప్రశ్న.

ఒకరోజు.. పిల్లలకు మంచి బట్టలు, స్కూలు ఫీజులు కట్టలేని పరిస్థితి. ఆయన సంపాదన అంతంత మాత్రం. వాళ్లకు ఏ లోటూ లేకుండా పెంచింది కదా? భర్తకు ఎదురుదెబ్బలు తగిలినప్పుడు తోడు నిలిచి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని, మనోధైర్యాన్ని కలిగించింది కదా! కొడుకు వేదకీర్తి, కూతురు తపస్విలను అత్యీయ, అనురాగాల విలువ; హిందూ జీవన విధాన గొప్పతనం; వివేకం, విచక్షణ తెలిసేటట్లు తీర్చిదిద్దింది. బాగా చదువుకున్నారు.

ఎంతో కాలంనుంచి ఒక ఆవును తెచ్చుకుందామని అడుగుతూనే ఉంది. “అదొక్కటే నా కోరిక. మిమ్మల్ని ఇంకేం అడగను!” భర్త ససేమిరా అన్నాడు.

“అందులో పుంగనూరు అవులు మరీ శ్రేష్టమైన పట. ఆ మాత పూజ, దర్శనం ఉదయాన్నే చేస్తే అష్టైశ్వర్యాలు చేకూరుతాయంట.”

మరీ గట్టిగా అడిగితే... తులసి కోట కట్టించు కున్నావుగా, చాలు!

ఈ మధ్య భర్త ప్రవర్తనలో మార్పు... మాటల్లో కసుర్లు, విసుర్లు గమనించింది.

మొదట్లో అప్పుడప్పుడు తాగి వస్తున్నట్లు అనుమానం, అడిగితే ఏదో కార్పొరేట్ మీటింగు.. తప్పక.. మర్యాద కోసం.. కొంచెం.. అనేవాడు. అయిష్టంగా సరిపెట్టుకునేది.

ఆరోజు రాత్రంతా నిద్రలేదు. ఉదయం కూతురు,

కొడుకు లేచాచ్చి కళ్లు పీల్చుకుపోయి పెద్ద జబ్బున పడిన దానిలా దిగులుతో హాల్లో ఆలోచిస్తూ కూర్చొన్న తల్లిని చూసి ఆశ్చర్యపోయారు.

మెల్లగా తపస్వి దగ్గరగా వచ్చి అనునయంగా “ఏం జరిగిందమ్మా!” అడిగింది.

చాలాసేపటికి బిడ్డ బాధ పడుతుందని తెలిసి, “ఏం లేదమ్మా! రాత్రి సరిగ్గా నిద్రలేదు.” అంది.

కళ్లలోని తడిని చూసి అన్నాచెల్లెలు ఒకరొకరు చూసుకున్నారు.

“మరి ఎందుకు బాధపడుతున్నావు.” చాలా ఆత్రుతగా అడిగిన కొడుకు వైపు చూసి “ఏం లేదులే?” అంది.

“తప్పలేదు.” రాత్రి మీ నాన్న నిదురేపోలేదు. ఇలా చాలా రోజులనుంచి జరుగుతుంది. అడిగితే, గదమాయింపు. తలనొప్పి అని మాత్రమే మింగుతూనే ఉంటాడు. స్ట్రాంగ్ టీ అర్ధరాత్రిలో కావాలంటాడు.” దిగులుగా అంది.

“బీపీ ఎక్కువయ్యిందేమోనమ్మా! టెస్టులు చేయిస్తే సరిపోతుంది. దానికెందుకు దిగులు.”

“రాదు” అంది కూతుర్ని చూసి.

“నేను ఒప్పిస్తాను.” అంది తపస్వి. ఇంతలో, “అందరూ కలిసి ఏదో కుట్రలు వస్తున్నట్లుంది..” అంటూ దిగి వస్తున్న తండ్రి అచ్యుతరావు మాటలకు అటు చూసారు.

దిగి వస్తూ పడబోయాడు. వెళ్లి పట్టుకున్నారు. వాళ్ల ముఖాల్లో కనిపించిన అందోళన చూసి, “ఏం లేదు. రాత్రి నిద్ర సరిగ్గా పట్టలేదు. అందుకని..” అన్నాడు సర్దుకుంటూ అచ్యుతరావు.

“లేదు.. హాస్పిటల్ కి వెళదాం” దిగులుగా తండ్రిని చూస్తూ అంది తపస్వి.

“దీనికెందుకమ్మా! ఎందుకు అంత భయపడతావు?” అంటూ దగ్గరకు తీసుకోబోయాడు. అసంతృప్తిగా దూరంగా జరిగి కన్నీళ్లు పెట్టుకుంది.

భార్య వైపు, కొడుకు వైపు చూసాడు. వాళ్లా అలాగే ఉన్నారు.

నిట్టార్పు వదులుతూ కూతుర్ని దగ్గరకు తీసుకుని “నువ్వు నవ్వుతూ ఉంటే చాలామూ! తగ్గిపోతుంది. సరే! అలాగే వెళదాం” బుగ్గలు నిమిరారు.

అన్నీ ముగించుకొని హాస్పిటల్ కి వెళ్లి పరీక్షలు చేయిస్తే బి.పి., కాలెస్టరాల్ ఎక్కువగా ఉందని; హార్ట్ లో, లివర్ లో కూడా మార్పులు ఉన్నాయని, ఆత్రుతను తగ్గించుకొని కొన్ని పద్ధతులు మానుకుంటే బాగుంటుందని, మందులు రాసి పంపించారు. నూరు జాగ్రత్తలు చెప్పింది కూతురు. సరే అన్నాడు.

కొన్ని రోజులు చాలా బాగున్నాడు. తరువాత మామూలే.. అలవాట్లు మొదలు పెట్టాడు. అడిగితే అరుపులు, అవమానాలు! బ్రతిమాలుకుంటే.. “తప్పదం లేదు. మందులు వాడుతున్నాను కదా ఏం కాదు?”

అని భార్య జాగ్రత్తను అర్థంలేనిది అన్నట్లుగా మాట్లాడి నోరు మూయించే వాడు. మనశ్శాంతి, నిద్ర పూర్తిగా దూరమయ్యాయి లక్ష్మీదేవికి.

ఒకరోజు తిట్టుకుంటూ విసుక్కుంటూ ఇంట్లోకి రావడం గమనించింది లక్ష్మీదేవి. దగ్గరగా వచ్చిన ఆమె వైపు చూసి, “మీ ఆడోళ్లకు బుద్ధి జ్ఞానం ఉండనే ఉండవు. నంసారాలు తగలపెడతారు” గట్టిగా అన్నాడు.

ఏం జరిగిందో, తను ఏం చేసిందో అర్థంగాక, “ఏమయ్యిందండీ.” అనడిగింది లక్ష్మీదేవి.

“ఏం జరగాలి.. మన సుధాకర్ లేడా

అతని భార్య సుభద్ర.. ఉరేసుకుంది. దరిద్రం, శని...” అని కోపంగా, దిగులుగా కూర్చున్నాడు.

నిర్ఘాతపోయి గుండెలు పిందుతూ ఉంటే తట్టుకోలేక.. భర్త ఆమెను నానా మాటలు అంటూ ఉంటే సహించలేక.. “మీరు ఆమెనే తప్పుపడుతున్నారు. తాగాచ్చి తనను, బిడ్డల్ని కొడుతుంటే భరించలేక! బిడ్డలుండి ఆత్మహత్య చేసుకునే తల్లులపై నేను జాలి చూపను. అంతగా ఉంటే తెగతెంపులు చేసుకుని బిడ్డల కోసం బ్రతికితే మెచ్చుకుంటాను. పాపం ఆ బిడ్డలు? ఆ చండాలుడు!” అంది కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటూ.

“తప్పని పరిస్థితులు కొన్ని ఉంటాయి.”

“ఏమిటవి? తాగడం మీకు ఇష్టం, సోషల్ స్టేబిల్. నాకూ ఓ దరిద్రపు పని ఇష్టం. చెయ్యమంటారా?” కంగుతిన్నాడు అచ్యుతరావు. “ఇంటికొచ్చి భార్యాపిల్లలతో గడపొచ్చుగా! ఇక్కడ ఈగోలు. ఛ! పెళ్లాంతో ఏమిటి? టైం వేస్తూ.. ఆ లోకంలో అయితే? ఎన్ని విడాకులు, మానభంగాలు, ఆర్థిక సరకాలు!! సిగ్గు, బాధ్యత గుర్తుంటే తాగరు. మరిచిపోతే సాంఘిక వ్యభిచారులు, అనైతిక వీధి కుక్కలు ఆ మగాళ్లు! ఇంటికే తెండి అందరం తాగుదాం. నా చావుకు ముహూర్తం నిర్ణయించి” అనహ్యంగా చూస్తూ విసురుగా లేచిపోయింది, లక్ష్మీదేవి.

చెమటలు పోశాయి అచ్యుతరావుకు. చాలాసేపు ఆలోచిస్తూ ఉండిపోయాడు. ఎప్పుడూ ఇలా?

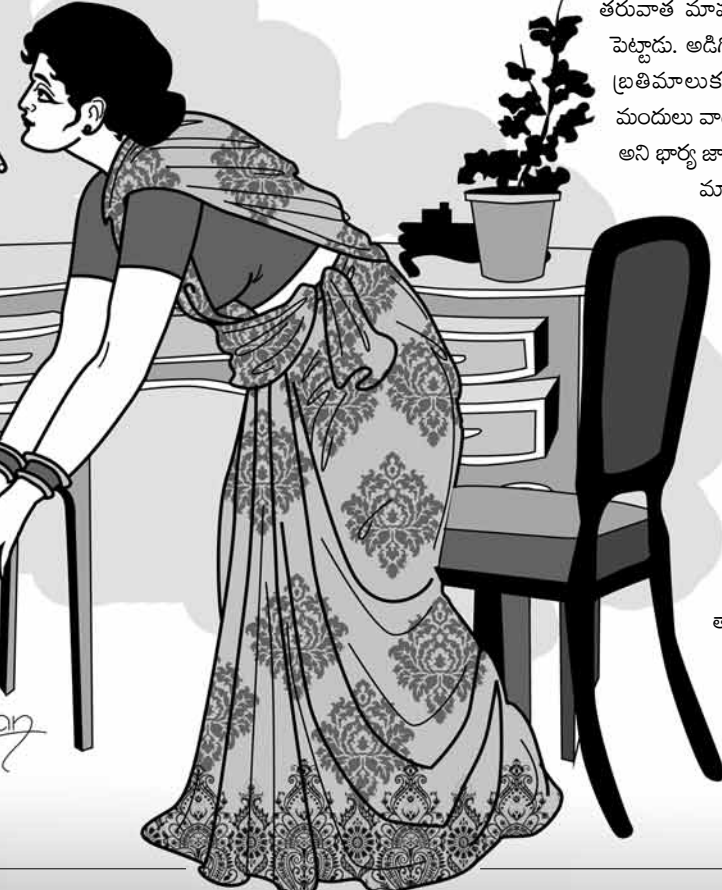
మరుసటి రోజునుంచి ఆ ఇంట్లో సంతోషం కాపురం చేసింది. అందరూ కలిసి షాపింగులకు, దేవాలయానికి వెళుతున్నారు. వారం వారం మానసిక వికలాంగుల అంతర్జాతీయ సంస్థ దగ్గరికి వెళ్లి చూసి వస్తుంది లక్ష్మీదేవి. తోచింది ఎప్పటినుంచో ఇస్తుంది.

కొడుకు మంచి ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. పెండ్లి చెయ్యాలని ఎన్నాళ్లనుంచో లక్ష్మీదేవి, అచ్యుతరావు ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉన్నారు. వేదకీర్తి దాటేస్తూ వస్తూనే ఉన్నాడు.

ఆరోజు అందరూ హాల్లో మాట్లాడుకుంటున్నప్పుడు “నేను నిర్ణయించుకున్నానమ్మా పెండ్లి చేసుకోవాలని” తల్లి, తండ్రిని చూసి వేదకీర్తి అన్నాడు.

లక్ష్మీ ధర్మసంగర మథనం

డా. కనుపూరు శ్రీనివాసులురెడ్డి

లక్ష్మీదేవి, అచ్యుతరావుల ముఖాలు వెలిగిపోయాయి.

“ఇంకా ఎందుకు ఆలస్యం. మొన్న చూసిన అమ్మాయి అందరికీ నచ్చింది కదా! రమ్మని చెప్పండి.” అంది లక్ష్మీదేవి.

“కాదమ్మా!” అని కొడుకు తటపటాయిస్తూ ఉండే సరికి లక్ష్మీదేవి ప్రశ్నార్థకంగా భర్తను చూసింది.

తలొంచుకొన్న కొడుకుని చూసి “ఆ అమ్మాయి నీకు కూడా నచ్చిందని చెప్పావు. మరి, వేరే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా?” అని భార్య వైపు చూసాడు.

వేదకీర్తి తల్లిని చూసి “పెద మావయ్య కూతుర్ని చేసుకుంటాను.” అన్నాడు.

అచ్యుతరావు తృప్తిగా నవ్వుతూ, “దానికెందుకు వెనకాడటం, బాగుంటుంది. మంచి అమ్మాయి. మీ అమ్మ అంటే ప్రేమ, గౌరవం” అని భార్య వైపు చూసాడు. నల్లబడి కాలిపోయినట్లు అనిపించింది ఆమె ముఖం. ఎందుకో అర్థంకాలేదు.

భర్త చెప్పిన మాటలు ఇష్టంలేనట్లుగా లోపలికి వెళ్లిపోయింది లక్ష్మీదేవి.

ఆశ్చర్యంగా ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూసుకున్నారు తండ్రి, బిడ్డలు.

తరువాత ఆ విషయం గురించి రెండు మూడుసార్లు అచ్యుతరావు ప్రస్తావించినా మౌనంగా ఉండిపోయింది. వారం పది రోజులు గడిచి పోయాయి. వేదకీర్తి తల్లి ఏ విషయమూ చెప్పడం లేదని ఆందోళనగా ఉన్నాడు. తపస్వి కూడా ఒకటి రెండు సార్లు అడిగినా సమాధానం లేదు.

ఆ రోజు ఆదివారం. అకాడెమీకి ఒంటరిగానే వెళ్లాలనుకుంది కానీ కొడుకును, కూతుర్ని పిలిచింది. కాదనలేక వెళ్లారు.

అడ్మినిస్ట్రేటర్ లక్ష్మీదేవిని చూసి, పిల్లల వైపు తిరిగి “మీ అమ్మగారు దేవత. చూస్తే శాపగ్రస్తులు

“నాకు ఇష్టం లేదు. నువ్వు మా కళ్లముందే ఉండాలి. నీ భవిష్యత్తును గురించి ఎన్నో కలలు, ఆశలు ఉన్నాయి.” అంటూ కూతుర్ని కోపంగా చూసి పైకి వెళ్లిపోయాడు. అది చూసి తపస్వి ఏడుస్తూ తల్లిని పట్టుకుని “అది నా కలల పంట. జీవిత ధ్యేయం అమ్మా!” అంటూ కుమిలిపోయింది. లక్ష్మీదేవి తపస్విని ఎంతో ఓదార్చి, ఎన్నో విధాల చెప్పిన తరువాత కొంచెం నెమ్మదించింది.

ఎంత సంతోషపడతారో?” అంది నవ్వుతూ.

వేదకీర్తి, తపస్వి హృదయాలు గౌరవంతో పొంగి పోయాయి. ఆ తల్లికి బిడ్డలైనందుకు గర్వపడుతూ వినయ పూర్వకంగా ఆమెకు నమస్కరించారు.

ఆ పిల్లల్ని చూసి వేదకీర్తికి, తపస్వికి తల తిరిగిపోయింది. పిచ్చి పట్టినట్లు అయిపోయారు.

ఒక్కొక్కరిని చూపిస్తూ చెప్పుకు పోతూనే ఉంది ఆమె. సంవత్సరానికి వికలాంగులుగా.. బాగు చెయ్యలేని జబ్బులతో కోటాను కోట్లు పుడుతున్నారు. కుప్పతోట్లలోనో, చెత్తకుప్పల్లోనో తేలుతున్నారు. ముఖ్యంగా దగ్గర సంబంధాలు పెండ్లి చేసుకున్న వారికి జెనీటిక్ డిసిజ్ ఆర్థర్రైటో కాన్సర్, మెంటల్ రిటార్డేషన్, సెరిబ్రల్ పాలసీలతో పుట్టే వాళ్లు ఎక్కువ. అవి ఒక్కతరంతో ఆగవు. పుట్టి తల్లిదండ్రులకు నిత్య నరకాన్ని ఇచ్చి పోతారు. మీరు చేసుకున్న పాపం, ప్రారబ్ధ ఖర్చు అంటారు. కాదు మన అజ్ఞానం, కాలుష్యం, నిర్ణయాలు.

మోయలేని దిగులుతో ఇంటికి వచ్చారు.

తపస్వి బాధతో పైకెళ్లిపోయింది. కొడుకు

ఆలోచనలో ఉన్నట్లు గమనించింది లక్ష్మీదేవి. పైనుంచి మెయిల్ చూసి ఎగిరి గంతులేస్తూ క్రిందకు దూకి తండ్రిని, తల్లిని, అన్నను కౌగిలించుకుని సంతోషం పట్టలేకపోయింది. ఆనందంతో పొంగి పోతున్న కూతుర్ని చూస్తూండిపోయారు.

వేదకీర్తికి చిరాకేసి “ఏంటో చెప్పక ఎందుకా కుప్పి గంతులు.” అని గట్టిగా కోప్పడ్డాడు.

“యు.పి.ఎస్.సి. ఎగ్జామ్స్ పాస్ అయ్యానోచ్! డెప్రెషన్ వెలిపోతానోచ్. ఆర్మీలో చేరి పోతానోచ్.”

ఆ మాటలు విని అచ్యుతరావు ముఖం వెలవెలపోవడం, లక్ష్మీదేవి ముఖం వెలిగిపోవడం ఒకేసారి జరిగాయి.

“ఆర్మీనా? నువ్వా! ఎప్పుడు రాసావు? ఎవరి ఆలోచన?”

“చెప్పతూనే ఉన్నాను కదా! యు.పి.ఎస్.సి. పరీక్షల కోచింగ్ కు వెళుతున్నానని.”

“అది నిజమే! సెంట్రల్, ఐఎస్సీ అనుకున్నాను. ఆర్మీ!?” దిగులుతో కూర్చున్నాడు.

తండ్రి ఆ విధంగా ఉండటం చూసి చాలా నిరాశ చెందింది తపస్వి. తల్లి దగ్గరకు తీసుకుని ముద్దుపెట్టుకుంది. అది చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు అచ్యుతరావు. కొడుకు ఇష్టాన్ని కాదన్నది. మరి ఇది?

“నాకు ఇష్టం లేదు. నువ్వు మా కళ్లముందే ఉండాలి. నీ భవిష్యత్తును గురించి ఎన్నో కలలు, ఆశలు ఉన్నాయి.” అంటూ కూతుర్ని కోపంగా చూసి పైకి వెళ్లిపోయాడు. అది చూసి తపస్వి ఏడుస్తూ తల్లిని పట్టుకుని “అది నా కలల పంట. జీవిత ధ్యేయం అమ్మా!” అంటూ కుమిలిపోయింది.

లక్ష్మీదేవి తపస్విని ఎంతో ఓదార్చి, ఎన్నో విధాల చెప్పిన తరువాత కొంచెం నెమ్మదించింది.

దేశానికి సేవ చేసే భాగ్యం. జన్మకు అంతకంటే అర్థం, పరమార్థం లేదు. భర్త మమకారం! గట్టిగా గాలి పీల్చుకుని మౌనంగా కూర్చొన్నట్లు కొడుకుని చూసి నవ్వింది.

కొడుకు రోజు అకాడెమీకి వెళ్లడం, కూతురు ముఖం ముడుచుకొని కూర్చోవడం గమనించింది. “నీ ప్రయాణానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసుకో. నీ ఆలోచన చాలా ఉదాత్తమైనది” అంది లక్ష్మీదేవి కూతుర్ని దగ్గరకు తీసుకొని.

“మరి నాన్నో?”

“ఒప్పుకుంటాడు. నువ్వు, నేను కూర్చొని మాట్లాడుదాం. నిన్ను కాదనదు.”

తల్లి ఇచ్చిన భరోసాతో కొంచెం మనసు స్థిమిత పడింది. ఎలాగయినా నాన్నతో ‘సరే’ అనిపించి వెళ్లాలనుకుంది.

వారం రోజులు అచ్యుతరావు ఎవరితోను మాట్లాడక కోపంగా, దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నట్లు ఉన్నాడు.

బాధ్యత, క్రమశిక్షణ, ఎగుడుదిగుడు లేని జీవితం ఒక్క సైన్సులోనే వస్తుందని రోజూ ఏదో విధంగా

భర్తకు చెవుతూనే ఉంది.

దూరం, ఎక్కడెక్కడో, స్త్రీలకు కఠినమైన జీవితం, సైనికుల ప్రవర్తన అని మొండికేసాడు, విసుక్కున్నాడు, కోపడ్డాడు.

భారతీయ సైనికులు ఎప్పుడూ స్త్రీలను అవమానించరు. ఏదైనా ఉంటే చాలా కఠిన శిక్షలు అనుభవించాల్సి వస్తుంది. అంతగా ఉంటే మనం వెళ్లి అక్కడే ఉందాం అని ఎంత చెప్పినా.. తరువాత అయిష్టంగానే నాకు ఇష్టం లేదు. మీ ఇష్టం అన్నాడు. తపస్వికి మనస్సు కాస్త నెమ్మదించింది.

ఇక ప్రయాణం కొద్ది రోజులు ఉందనగా అచ్యుతరావు కనిపించకుండా పోయాడు. ఎవర్ని అడిగినా, ఎంత వెతికినా ఆచూకీ దొరకలేదు. దిగులు పడిపోయారు లక్ష్మీదేవి, తపస్వి.

“నాన్న అలా ఏం చెయ్యడమ్మా! వస్తాడు.” అని వేదకీర్తి ఎంత చెప్పినా మనశ్శాంతిగా ఉండలేకపోయింది. కానీ తపస్విని ప్రయాణ ప్రయత్నాలు ఆపవద్దు అంది. తండ్రి లేకుండా ఎలా వెళ్లడం అని ఒకటే ఆలోచన.

లక్ష్మీదేవి మనసులో అగ్ని పర్వతాలు ఎగుస్తున్నా కూతురు దగ్గర చూపించడం లేదు. నిద్ర లేదు, సరిగ్గా భోజనం చెయ్యడం లేదు. ముసలితనం ముంచు కొచ్చేసింది. అమ్మను చూసి వేదకీర్తి, తపస్వి దిగులు పడసాగారు.

ఆరోజు మరీ ఆందోళనగా, విరక్తిగా, భయంగా ఉంటే నిద్ర పట్టక కిందకు వచ్చి హోల్లో కూర్చుండి లక్ష్మీదేవి. పిల్లలు అదే పరిస్థితిలో ఉన్నారేమో, లేచి తల్లి కోసం వెతికి పక్కన వచ్చి కూర్చున్నారు.

వాళ్లిద్దరి వైపు ఒకసారి చూసి, వేదకీర్తి తల్లి చేతులు తన చేతిలోకి తీసుకుని “ఒక నిర్ణయానికి వచ్చానమ్మా. నేను మావయ్య కూతుర్ని చేసుకోను.” ముద్దు పెట్టుకున్నాడు.

“నా కోసం నువ్వు మానుకోవద్దు. త్యాగం చెయ్యద్దు. జీవితాంతం బాధపడాల్సి వస్తుంది. అది నీ జీవితం. నీ ఇష్టం” అంది.

“లేదమ్మా! నా జీవితాన్ని సంతోషంగా, ఆరోగ్యంగా ఉండే పిల్లలతో మీతో జీవించాలని ఉంది.”

అర్థమైంది, కొడుకు వికలాంగుల సంస్థకు ఇన్ని రోజులు ఎందుకు వెళ్లాడో. దగ్గరకు తీసుకుని నొసట ముద్దు పెట్టుకుని గర్వంగా కన్నీళ్లతో కూతురు వైపు చూసింది.

తపస్వి వ్యామోహం కంటే జీవితం విలువైనదని తెలుసుకున్న అన్నను మెచ్చుకోలుగా చూసింది.

తపస్వి.. తల్లితో తనూ తండ్రిని కష్టపెట్టదలుచుకోలేదని చెప్పాలనుకుంది. ఈ లోగా కాలింగ్ బెల్ మోగింది. అప్పుడే పాలు, పేపర్ వచ్చేసాయా అనుకుంటూ తపస్వి వెళ్లి తలుపు తీసి, గావకేక పెట్టింది.

ఏమిటన్నట్లు లక్ష్మీదేవి, వేదకీర్తి చూసి గబుక్కున లేచి పరుగెత్తారు. ఎదురుగా అచ్యుతరావు; తపస్వికి నోట మాట రాలేదు. లక్ష్మీదేవి శరీరం వణికిపోయింది. పడబోతున్న తల్లిని వేదకీర్తి పట్టుకున్నాడు.

అచ్యుతరావు ఆమెను దగ్గరకు తీసుకుని కళ్ల నీళ్లు తుడుస్తూ “కలకంటి కన్నీరొలికిన శిరి ఇంబ నొల్లదు సుమతి” అంటూ తుడిచాడు.

వాళ్లను ఎదం చేస్తూ, వాకిలి వైపు చేయి చూపించాడు. తళతళ మెరిసిపోతూ ఉన్న పుంగనూరు ముద్దుగుమ్మ. వీళ్లందరినీ చూస్తూ ముందుకొస్తున్న గోమాతను తపస్వి వేదకీర్తి ఆదరంతో దగ్గరకు తీసుకుని సంతోషంతో ముద్దులు పెడుతూ తండ్రిని చూసి “ఏమిస్తుంది ఇది?”

“మీ అమ్మ ఏమిస్తుందో అది.”

“అంటే!” సంతోషంతో పొంగిపోతూ తల్లిని చూస్తూ, మళ్లీ అడిగింది తపస్వి.

“అమ్మతం!..” అని భార్యను చూసాడు అచ్యుతరావు. విరబూసిన వెన్నెలను మించి సంతోషంతో వెలిగిపోతూ మూగదయిపోయింది లక్ష్మీదేవి.

వెల కట్టలేని ప్రేమాభిమానాలతో కాళ్లకు నమస్కరించబోయిన ఆమెను అక్కున చేర్చుకున్నాడు.

జాగృతి చందా
రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి
ప్రత్యేక తగ్గింపు
కరోనా కారణంగా ప్రత్యేక సౌకర్యం

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునే వారికి రూ.100/-
(రూ. 650/-లకు బదులుగా రూ. 550/-లు),

5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి రూ.200/-
(రూ.3000/-లకు బదులుగా రూ.2800/-లు)

తగ్గింపు కలదు.
రెన్యూవల్ చేయునప్పుడు పాత మొబైల్ నెంబర్ తో పాటు
చందా కోడ్ ను కూడా తప్పక రాయాలి.

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.550 -/-
కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా
<http://payit.cc/S8242>
లింక్ ని ఉపయోగించండి

5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ. 2800 -/-
కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా
<http://payit.cc/S8309>
లింక్ ని ఉపయోగించండి

ఈ ఆవకాశం 2021 మార్చి 31 వరకు మాత్రమే.
(2020 జనవరి 1 నుండి 2021 మార్చి 31 మధ్యకాలంలో చందా పూర్తవుతున్న వారికి మాత్రమే ఈ తగ్గింపు కలదు.)

కొత్తగా 1 సం. చందా కట్టేవారికి రూ. 650/-,
5 సం.ల చందా కట్టేవారికి రూ. 3000/- లు మాత్రమే.

మీ చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా వాటి క్రింది లింక్ లను ఉపయోగించండి.

1 సం. చందా రూ. 650/-
<http://payit.cc/S14814>

5 సం.ల చందా రూ. 3000/-
<http://payit.cc/S14813>

వివరాలకు : 040-27561453, 9959997013
పూర్తి వివరాలు 4వ పేజీలో..

అసలు నిజం

పుష్పక విమానం

భారతీయ పురాణాల్లో ప్రస్తావించిన పుష్పక విమానం గాలిలో ఎగరగలిగే ఒక వాహనం. ఎంత మంది ఇందులో కూర్చున్నా మరొకరికి చోటు ఉండటం దీని విశేషం. నిజానికి ఇది బ్రహ్మ దేవుడి కోసం విశ్వకర్మ సర్వవిధ రత్నాలతో 'పుష్పకం' అనే పేరుగల ఒక దివ్య విమానాన్ని స్వయంగా నిర్మించాడట. అయితే కుబేరుడు తీవ్రమైన తపస్సు చేసి, బ్రహ్మను మెప్పించి ఆ విమానాన్ని ఆయన అనుగ్రహంతో కానుకగా పొందాడు. తర్వాత రావణుడు, తన సోదరుడైన కుబేరుని జయించి దాన్ని తన స్వంతం చేసుకున్నాడు. ఆ విమానంలో కేవలం ఆస నాలు మాత్రమేకాదు సాక్షాత్తు స్వర్గలోకమే అవతరించిందా? అన్న రీతిలో ఉంటుంది. ఆ పుష్పక యజమాని మనసును అనుసరించి మనో వేగంతో పయనిస్తుంది. అసలు శత్రువులకు దొరికే పరిస్థితి ఎప్పుడూ ఉండదు. అంతేకాదు, ఆ విమానానికి బయట, లోపలివైపున విశిష్టమైన శిల్ప రీతులు గోచరిస్తాయి. కర్ణ కుండలాలతో శోభిస్తున్న ముఖంగల వారు, మహాకాయలు, ఆకాశంలో విహరించే రాక్షసులు తమ ప్రభువుకు అనుకూలంగా ప్రవర్తించే వారు, విశాల నేత్రాలు గలవారు, అతి వేగంగా సంచరించ గల వేలాది భూతగణాలవారు ఆ విమానాన్ని మోస్తున్నట్టుగా దాని వెలుపలి భాగంలో శిల్పాలు చెక్కి ఉంటాయని రామాయణంలో వర్ణించారు.

మంచిమార్గం

అపరిమితమైన శక్తిమంతుడు

దేవుడు కనపడలేదు. కనీసం స్వర్గకి తెలియటం లేదు. కనుక దేవుడే లేడనే వాళ్లు ఎంతోమంది ఉన్నారు. నీటిలో నిప్పు ఉంది అని చెబితే ఆశ్చర్యపోతాం. అదే సైంటిస్టు చెబితే అవునా నిరూపించండి అంటారు. నీటిని చేతితో ముట్టుకోగలం కాని అందులోనే ఉన్న నిప్పుని కంటితో చూడలేం. చేతితో తాకలేం. ఎందుకంటే దాని శక్తి అమోఘం. నీటిలో ఉన్న అగ్నిని విద్యుత్తుగా మలచి ఎన్నో విధాలుగా ఉపయోగిస్తున్నాం. అది అందరూ నమ్మే విషయమే కదా. మన రుషులు చెప్పిన విషయాన్ని నమ్ములేదు. కాని, అదే విషయాన్ని సైంటిస్టు చెబితే నమ్ముతున్నాం. కొన్ని విషయాలు డాక్టర్ చెబితేనే నమ్ముతాం. మన పూర్వులు చెప్పినవన్నీ పాత చింతకాయ అని కొట్టి పడేస్తాం. ఒక పరిమితికి లోబడిన వస్తువులను చూడగలం. అలాగే పరిమితికి లోబడిన శబ్దాలను మాత్రమే వినగలం. కంటితో చూడడానికి, చెవులతో వినటానికి, ముక్కుతో వాసన, నాలుకతో రుచి చూడటానికి, చేతితో స్పృశించటానికి కొన్ని పరిమితులు ఉన్నాయి. పంచ భౌతికమైన శరీరం పరిమిత మైనప్పుడు అపరిమితమైన శక్తి ఉన్న భగవంతుని చూడగలమా! మన మనసు అనే సాధనాన్ని ఉపయోగించి ఎంతో తపస్సు చేస్తే గాని భగవంతుని దర్శించలేం.

సంప్రదాయం - శాస్త్రీయత

భగవద్దర్శనం కోసం పూజ

ప్రార్థన మూలంగా భగవంతుని నుండి అనేకం పొందుతాం. అందుచేత పరివక్షత చెందిన మనస్సుతో భగవంతునికి కొన్నింటిని సమర్పిస్తాం. ఇలా ఇచ్చి పుచ్చుకోవడాలు కొనసాగుతున్నప్పుడు, మనం క్రమంగా భగవంతుని సమీపిస్తాం. ధ్యాన స్థితి నెలకొంటుంది. ఆ స్థితిని ఉపాసన అని పేర్కొంటారు. ఉపాసన (ఉప ఆసన) అంటే భగవంతునికి దగ్గరగా ఉండడమన్నమాట. అర్చనైన కొందరి జీవితంలో ప్రార్థనే ధ్యానంగా రూపాంతరం చెందుతుంది. కాని, అనేకులకు ప్రార్థనకు, ధ్యానానికి మధ్య ఒక మెట్టు అవసరమవుతుంది. అదే పూజ. మానవుణ్ణి భగవంతుని దగ్గరకు తీసుకెళ్తుంది. భగవద్దర్శనం కలిగిస్తుంది.

పూజకు మూలాధారమైనవి: 1. త్యాగం: దైవం కోసం ఒక వస్తువును త్యాగం చేయడం, అంటే సమర్పించడం పూజ. 2. పవిత్రత: హిందూధర్మం నాలుగు రకాల పవిత్రతను ప్రస్తావిస్తుంది. మొదటిది భౌతికం: భౌతిక స్థితిలో అంటే బాహ్యమైన పవిత్రత. పూజాద్రవ్యాలన్నింటిని మంత్రోచ్ఛారణ చేస్తూ నీటితో శుభ్రపరచడం. రెండవది దైవతం: ఒక్కో వస్తువుకు, శరీరంలోని ఒక్కో అంగానికి ఒక దివ్యరూపం ఉంటుంది. అవి ఒక్కోదేవత అధీనంలో ఉంటాయి. ఈ దేవతను అధిష్టానదేవతగా పేర్కొంటారు. ఈ దేవతలను గంట, దీపం, శంఖం, పువ్వులు, నీరు ఇత్యాదులతో ఆవాహన చేయడం వల్ల ఆ వస్తువులు పవిత్రమవుతాయి. మూడవది ఆధ్యాత్మికం:- మానవ ఆత్మ శాశ్వతంగా పవిత్రమైంది. స్వయంప్రకాశమైంది. పాపం, అపవిత్రతలు మనస్సుకే వర్తిస్తాయి. అందుచేత మనస్సును పవిత్రీకరించడం మూలంగా ఆత్మ తన స్వాభావిక ప్రకాశాన్ని, వైభవాన్ని అభివ్యక్తీకరిస్తుంది. నాలుగవది దివ్యబంధం:- పూజించే వ్యక్తికి, ఇష్టదైవానికి మధ్య ఒక బంధం నెలకొనాలి. పూజించే విగ్రహంలో భగవంతుడు ఉన్నట్లు భావించాలి. ఆయనతో పూజించే వ్యక్తి ఎడతెగని ప్రేమబంధాన్ని ఏర్పరచుకోవాలి. పూజాక్రియ:- వేదకాలంలో ప్రార్థనల ద్వారా, యజ్ఞాలద్వారా దైవంతో అనుసంధానం ఏర్పరచుకొన్నారు. తదనంతర కాలంలో అది పూజగా రూపుదిద్దుకొంది.

దైనందిన పూజలో ఆరు మెట్లున్నాయి. అవి 1. ఆయత్తం (పూర్వాంగం), 2. పవిత్రీకరణ (శుద్ధి), 3. తనను దివ్యునిగా చేసుకోవడం (భూరుశుద్ధి), 4. దైవాన్ని ఆవాహన చేయడం (ఆవాహన), 5. సేవ (ఉపహారం) 6. ముగింపు (పుష్పాంజలి). ఇవేకాక ప్రసాదం, హారతి కూడా పూజాకార్యక్రమంలో భాగమై ఉన్నాయి. ప్రసాదం: పూజలో అభిషేకించిన, నివేదించినవన్నీ తుదకు ప్రసాదంగా పంచిపెడతారు. ప్రసాదం మానవ దేహాలను పవిత్రీకరిస్తుందని విశ్వాసం. అదేకాక ప్రసాదం అనే సంస్కృత పదానికి అనుగ్రహం అని అర్థం. అందుచేత ప్రసాదం పుచ్చుకోవడం భగవంతుని అనుగ్రహం పొందడమవుతుంది. హారతి: భూపం, దీపం దైవం సమక్షంలో చూపించే క్రియ ఇది. విగ్రహంలో దైవం ఉనికి విశిష్టంగా అభివ్యక్తీకరణ చేసుకుంటుందని భక్తుల విశ్వాసం. సామాన్యంగా హారతి సమయంలో గంట, శంఖం వంటి వాటిద్వారా నాదం వెలువరింప చేస్తారు. అందువల్ల ఆ వేళలో మనస్సు ఏకాగ్రమై దైవచింతనకు దోహదం చేస్తుంది. 'హారతి ఇతి హారతీ' దృష్టిదోషాన్ని హరించేది హారతి. అందుకే దాన్ని నీరాజనం అని కూడా అంటారు. దేవుడిపై దర్శించడానికి వచ్చిన భక్తుల దృష్టి పడతుంది. ఆ దోషం తొలగడానికి అర్చకులు హారతి ఇచ్చి, భక్తులందరికీ చూపెడతారు. అలాగే దేవుడికి మంగళం కలగాలని హారతి ఇచ్చి, శ్లోకాలు చదివి, ఆ హారతిని ఒక పక్కన పెడతారు. ఇది సరైన పద్ధతి.

మానవ జన్మ సార్థకం

అన్ని జన్మల్లోనూ మానవజన్మ మాత్రమే ఉత్తమోత్తమమైంది. దుర్లభమైంది. మానవుడు తన జీవిత కాలంలో అనేక కర్మలను చేస్తూ ఉంటాడు. ఆ కర్మలకు ఫలితాలను అనుభవించాలి. వాటినే కర్మఫలాలు అంటారు. అనేక జన్మల్లో చేసిన కర్మ ఫలాలు ఆ జీవుడితో పాటుగా ప్రయాణిస్తుంటాయి.

అన్ని పుణ్య కర్మల ఫలాలు మాత్రమే పక్కానికి వచ్చినప్పుడు ఆ జీవుడు దేవలోకాల్లో దేవ జన్మనెత్తుతాడు. అక్కడ ఆ కర్మఫలాల కారణంగా అనేక భోగాలను అనుభవిస్తాడు. అది భోగ భూమి. కనుక అక్కడ అతడికి ఏ కర్మలు చేసే అధికారం లేదు. అందువల్ల పరమాత్మను అందుకోవటానికి తగిన కర్మలను ఆచరించే అవకాశం లేదు. తన కర్మఫలాలను సుసంపించి భోగాలను అనుభవించి, ఆ కర్మ ఫలాలు క్షయం కాగానే 'క్షీణే పుణ్యే మర్త్యలోకం విశంతి' అన్నట్లు ఈ మర్త్య లోకాన్ని, మానవ లోకాన్ని చేరవలసిందే. మరల మానవ జన్మనో, జంతుజన్మనో ఎత్తవలసిందే. ఈ దేవ జన్మలో కేవలం మనోబుద్ధులుంటాయే కానీ కర్మచేయుటకు సాధనమైన స్థూల శరీరం ఉండదు. కనుక భగవత్సాక్షాత్కారానికి ఉపయోగపడే జన్మకాదు ఈ దేవజన్మ.

ఇక అన్ని పాపకర్మల ఫలాలు మాత్రమే పక్కానికి వచ్చినప్పుడు ఆ జీవుడు జంతువులా, పశువులు, పక్షులు, క్రిములు, కీటకాలు మొదలైన నీచయోనులలో జన్మిస్తాడు. ఆ జన్మల్లో కర్మఫలాల కారణంగా అనేక బాధలు, దుఃఖాలు అనుభవిస్తాడు, హింసకు గురవుతాడు. ఈ జన్మలో కర్మలుచేస్తున్న అవి అన్ని బుద్ధిపరంగా కాదు, కేవలం ప్రకృతి ప్రేరణలతో

పరతంత్రంగా చేస్తాయి. ఈ జంతు జన్మలలో శరీరం, మనస్సు ఉన్నాయి గాని బుద్ధి మాత్రం లేదు. ఈ జన్మలలో కూడా కేవలం కర్మఫలాలు అనుభవించడమే కానీ పరమాత్మను అందుకొనుటకు తగిన జ్ఞానాన్ని పొందే అవకాశం లేదు. కనుక భగవత్సాక్షాత్కారానికి ఈ జంతు జన్మ కూడా ఉపయోగపడదు.

ఇక పుణ్యపాప కర్మల ఫలాలు మిత్రమంగా పక్కానికి వచ్చినప్పుడు ఆ జీవుడు మానవ జన్మనెత్తుతాడు. ఈ మానవ జన్మలో పుణ్యకర్మల ఫలంగా సుఖాలు, పాపకర్మల ఫలంగా దుఃఖాలు అనుభవిస్తాడు. అయితే ఇలా కర్మఫలాలను అనుభవించటం మాత్రమేగాక, కొత్తగా కర్మలు చేసే అధికారం కూడా ఈ మానవజన్మలోనే ఉంది. ఎందుకంటే స్వతంత్రంగా బుద్ధి అనే సాధనం ఉన్న జన్మ ఇది. పరమాత్మను చేరుకోవటానికి తగిన కర్మలు చేసే అధికారం, జ్ఞానాన్ని పొందే అవకాశం ఉన్న ఈ మానవజన్మ ఉత్తమోత్తమమైంది, దుర్లభమైంది అని పెద్దలు చెబుతుంటారు. ఈ మానవ జన్మ 84 లక్షల జీవరాసుల్లో పుట్టి, గిట్టిన తరువాత లభించే అపురూపమైన జన్మ. కనుకనే మానవజన్మను 'జంతూనాం నర జన్మ దుర్లభం' అని ఆది శంకరులు "వివేక చూడామణి" గ్రంథంలో తెలియజేసారు. ఈ అపురూపమైన మానవ జన్మను పొందిన ప్రతి ఒక్కరు దీనిని సార్థకం చేసుకోవాలి.

అయితే ఇక్కడ మనుషులెవ్వరు తాము కోరుకున్నట్లుగా జీవించలేకపోతున్నారు. ఎన్ని సుఖాలు, భోగాలు అనుభవించినా ఈ మనస్సుకు ఏదో ఒక వెలితి ఉంటుంది. దీనికి కారణం అనుభవించే ఏ ఏ కూడ నిత్యమైన, పరిపూర్ణమైన సుఖాలు కాదు. ఇవి అన్ని అనిత్యమైన వస్తువుల ద్వారా వచ్చే సుఖాలు. నిత్యమైన, పరిపూర్ణమైన, శాశ్వతమైన సుఖం కావాలంటే నిత్యవస్తువు, పరిపూర్ణ వస్తువు, శాశ్వత వస్తువు ద్వారానే లభిస్తుంది. ఆ నిత్యమైన వస్తువు ఏకమైనది "పరమాత్మ" మాత్రమే. 'నిత్య వస్తేకం బ్రహ్మ తద్వ్యతిరిక్తం సర్వం అనిత్యం' అని తత్వబోధలో శంకరాచార్యులు స్పష్టం చేసారు. అంటే నిత్య వస్తువు ఏకమైన పరమాత్మ మాత్రమే. దానికి వేరుగా ఉన్న సర్వమూ అనిత్యమైనవే అని అర్థం. కనుక నిత్యమైన పరమాత్మతో ఐక్యత వలన లభించే సుఖం ఆనందం అందుకునేవరకు మానవుడికి తృప్తిలేదు. అసంతృప్తి తీరదు. అట్టి శాశ్వతానందాన్ని అందుకోవడమే జన్మను సార్థకం చేసుకోవడమంటే. దాన్నే మోక్షం, ముక్తి అన్నారు. ★

ఉద్ధవుడు శ్రీకృష్ణునికి బాల్యమిత్రుడు.

శ్రీకృష్ణుడు ఉద్ధవుని చాలా సార్లు ఒంటరి ప్రదేశంలో ధ్యానం కొనసాగించి జ్ఞానసిద్ధి పొందమని ప్రభోదించాడు.

కాని, ఎదురుగా పరబ్రహ్మంను పెట్టుకుని ఎక్కడో అరణ్యంలో ధ్యానం చేయడమేమిటని ఉద్ధవుడు శ్రీకృష్ణభగవానుని మాట వినలేదు.

“ఉద్ధవా! నా తత్వంను ఈ ఒక్క శరీరానికే పరిమితం చేస్తే, శ్రీకృష్ణ తత్వం నీకు బోధపడదు. చెప్పిన మాట విని ధ్యానం చెయ్యి.” అని బాల్య మిత్రునికి తిరిగి చెప్పాడు.

అయినా ఉద్ధవుడు శ్రీకృష్ణుని విడవక సేవిస్తూనే ఉన్నాడు.

శ్రీకృష్ణ నిర్యాణ సమయంలో ఉద్ధవుడు “స్వామి నా సంగతి ఏమిటి” అని అడిగాడు. “నీ సంగతి నువ్వే చూచుకోవాలి అని చాలా సార్లు చెప్పాను. అయినా నువ్వు వినలేదు.” అన్నాడు కృష్ణుడు.

“స్వామి మనది వంద సంవత్సరాల పైగా ఉన్న స్నేహం. అది వృధాయేనా?” అని ఉద్ధవుడు బాధపడ్డాడు.

ఉద్ధవగీత

బాల్యమిత్రుని ఉద్ధరించడానికి కృష్ణుడు ఆయనకు చేసిన జ్ఞానబోధయే 'ఉద్ధవగీత'గా ప్రసిద్ధి చెందింది.

ఆ బోధచేసి ఉద్ధవునితో “నీవు బదరీకాశ్రమం వెళ్లి, అక్కడ తపస్సు చేసి జ్ఞానం పొందు” అని అదేశించాడు. అప్పుడు అక్కడే ఉన్న మైత్రేయ మహర్షి కూడా ఉద్ధవగీత విన్నాడు. స్వామి ఆయనను అడిగాడు “మహర్షి ఈ బోధ విన్నారాగా! అర్థమయ్యింది కదా!” అని అడిగాడు. “స్వామి! మీరు ఉద్ధవునికి బోధ చేసారు. నాకు కాదు కదా! అయినా జగదాచార్యుల బోధ పూర్తిగా అర్థం చేసుకున్నాను” అని మైత్రేయుడు చెబితే, “మహర్షి! ఈ బోధ మీరు ఇతరులకు అందించండి. విదురుడు నా దగ్గర ఉపదేశం కోసం బయలుదేరాడు. కాని ఆయనకు సందేహం వచ్చింది. జగద్గురువైన శ్రీకృష్ణ భగవానుని దగ్గర ఉపదేశం పొందే అర్హత నాకు ఉన్నదా? అన్న అనుమానం వచ్చి మరింత పరిపక్వత కొరకు తపస్సు చేస్తున్నాడు. విదురుడు మిమ్ములను ప్రభాన తీర్థంలో కలుస్తాడు. అప్పుడు ఆయనకు మీరు ఈ బోధ చేయండి”ని చెప్పాడు.

ప్రభాన తీర్థంలో విదురునితో “నాయనా అందరూ నిర్యాణ సమయంలో స్వామిని తలుస్తూంటే, ఆ స్వామి తన నిర్యాణ సమయంలో నిన్ను తలచి, నీకు ఈ బోధ చెయ్యమని ఆదేశించాడు. నీతోపాటు నన్ను ధన్యుడిని చేశావు” అని విదురునికి ఉద్ధవగీత బోధ చేసాడు. ★

**‘జటాధరమ్ పాండురంగమ్ శూలహస్తం కృపానిధిమ్
సర్వరోగహరమో దేవమ్ దత్తాత్రేయ మహంభజే’**

భూలోకంలో సాధారణ మానవుడిగా జన్మించి సంపూర్ణ ఇహపర జ్ఞానాన్ని
మానవాళికి అందించిన మహత్తర గురువుగా దత్తాత్రేయుడు
పూజలందుకుంటున్నాడు. త్రిమూర్తుల అంశ. గురువులకే మహా గురువు.

‘అనసూయాత్రి సంభూతో దత్తాత్రేయో దిగంబరః

స్మర్తృగామీ స్వభక్తానా ముద్ధర్తా భవనంకటాత్’.... ‘స్మర్తృగామీ’ అంటే
తలచిన వెంటనే ప్రసన్నుడవుతాడు’ అని అర్థం. సమస్త ప్రాణకోటికి

తనకు తాను అర్పితమైనవాడు (దత్తమైనవాడు) కనుక దత్తుడని.

అత్రి మహర్షి వరపుత్రుడు కనుక ఆత్రేయుడని... ఈ రెండు

పదాల కలయికతోనే ‘దత్తాత్రేయుడు’గా పేరు పొందారని

చెబుతారు. తనకు తానుగా భక్తులకు దత్తమవుతాడు

అంటే... భక్తుల అభీనంలో ఉంటాడని అర్థం.

భక్తులకు లోకాన్ని ఏలే తండ్రిగా కంటే

పుత్రసమానుడిగా సేవలు అందిస్తాడు. తన మహిమలు
చూపడం కంటే భక్తుల మహిమల ప్రదర్శనకు ప్రాధాన్యం
ఇచ్చి, వారి కీర్తిని పెంచుతాడట. అందుకే... ‘భక్త కీర్తి
వివర్ధనుడు’గా కీర్తి పొందాడు. ఆయనను దిగంబరుడు అనే
అంటారు. అంటే నగ్నం అని కాకుండా ‘దిగంతాలనే
అంబరాలు’గా చేసుకున్నవాడని అర్థం చెబుతారు. ఏ అవతారానికి
లేని ‘గురుదేవ’ అనే విశేషణం దత్త ప్రభువుకు మాత్రమే ఉంది.
అరిషడ్వర్గాలు కలి ప్రభావంతో పెచ్చరిల్లుతూ మానవజీవితం
పతన దిశగా ప్రయాణించడాన్ని నివారించి మనిషిని మనీషిగా
చేయాలన్నదే ఈ అవతార తత్వం. మానవులకు జ్ఞానభిక్ష,
ధర్మరక్షణ ఈ అవతార లక్ష్యం కనుక మానవజాతి ఉన్నంత
వరకు ఈ అవతారం విలసిల్లుతూనే ఉంటుంది.

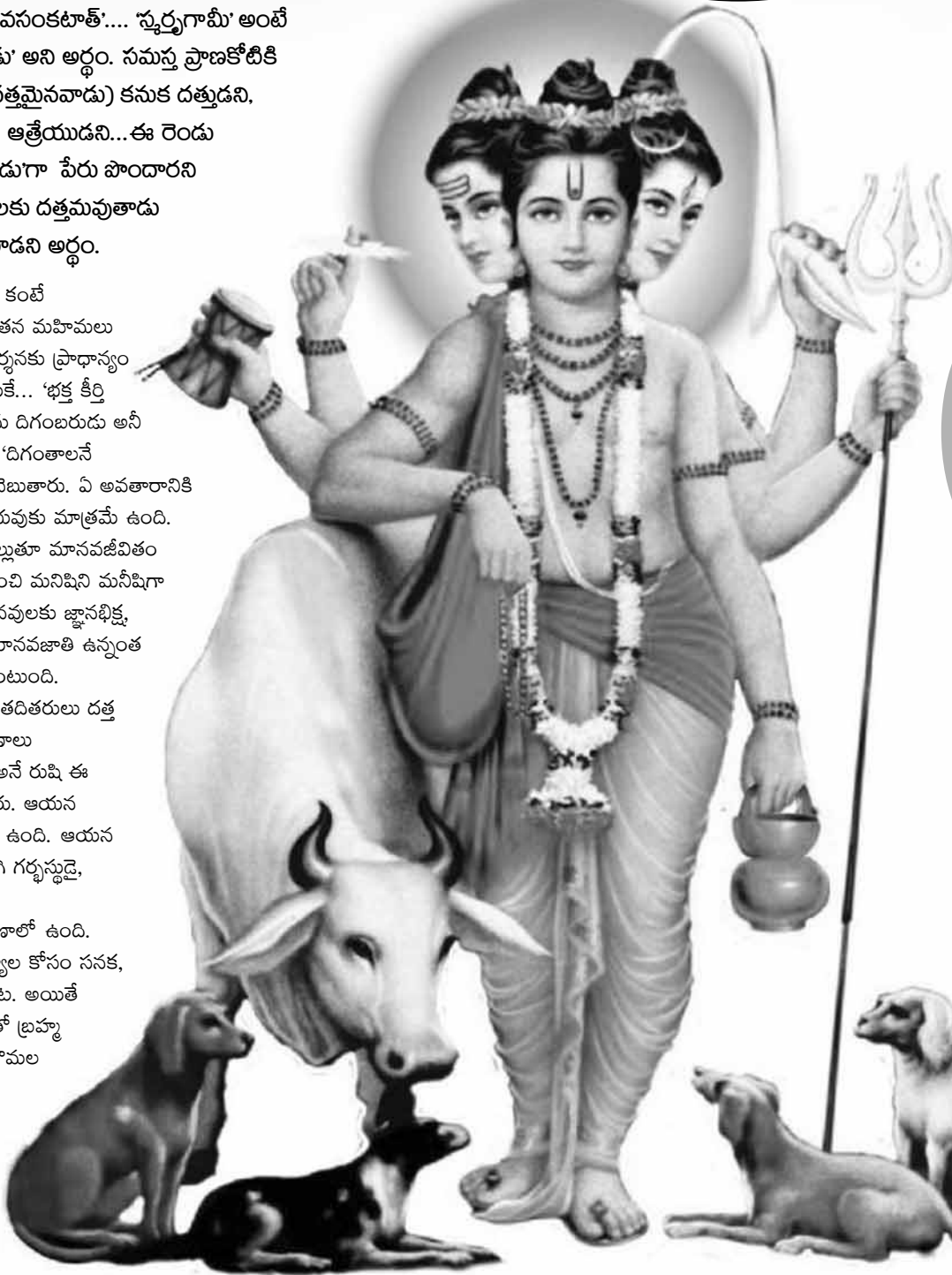
కార్తవీర్యార్జునుడు, పరశురాముడు తదితరులు దత్త
సంప్రదాయాన్ని అనుసరించారని పురాణాలు
పేర్కొంటున్నాయి. అసలు వామదేవుడు అనే రుషి ఈ
సంప్రదాయాన్ని పరిచయం చేశారంటారు. ఆయన
గురించి ఆసక్తి గల కథనం ప్రచారంలో ఉంది. ఆయన
తల్లి గర్భం నుంచి బయటికి చూసి తిరిగి గర్భస్థుడై,
దేవతల కోరిక మేరకు జన్మించాడట.

దత్తావతారం గురించి కొన్ని పురాణాల్లో ఉంది.
బ్రహ్మాండ పురాణం ప్రకారం, సృష్టికార్యాల కోసం సనక,
సనందన, సనత్కుమారలను సృష్టించాడట. అయితే
వారు అందుకు అంగీకరించకపోవడంతో బ్రహ్మ
కోపంతో కక్షైర్ చేయగా, ఆయన కనుబొమల
నుంచి ‘అత్రి’ జన్మించాడు. అత్రి అంటే
త్రిగుణాలకు అతీతుడు. పది మంది
బ్రహ్మ మానస పుత్రులలో అత్రి
రెండవవాడు. సృష్టి కార్యానికి
అవసరమైన శక్తిని
సంపాదించేందుకు అత్రి చేసిన
తపస్సుకు మెచ్చి త్రిమూర్తులు ప్రత్యక్షం

భక్తాభీనుడు ద

డిసెంబర్ 29

దత్త జయంతి

తాత్రేయుడు

కాగా, మీ ముగ్గురు ఒక్కటిగా తన కుమారుడిగా జన్మించాలని కోరి వరం పొందాడు.

మరో కథనం (స్మృతి కొస్తుభం) ప్రకారం, ఒకనాడు అత్రి, అనసూయ దంపతుల ఆతిథ్యం స్వీకరించిన నారదుడు వైకుంఠం, కైలాస, సత్యలోకాలను సందర్శించిన సందర్భంలో అనసూయను మించిన పతివ్రత సృష్టిలోనే లేరని లక్ష్మీపార్వతీసరస్వతులకు చెప్పడంతో, ఆమె పాతివ్రత్యాన్ని పరీక్షించాలని 'త్రిమాతలు' త్రిమూర్తులను కోరారు. సరేనంటూ బ్రాహ్మణ వేషధారులుగా వచ్చి భిక్ష అడిగారు. అయితే

దత్తాత్రేయ ప్రకృతి పరిశీలన ద్వారా పంచభూతాలు, ఏనుగు, చేప, మిడత, సాలెవురుగు తదితర 24 చరాచరాల నుంచి జ్ఞానసముపార్జన చేశారు. భూమి నుంచి క్షమ, ఆకాశం నుంచి సర్వవ్యాపకత్వం, వాయువు నుంచి నిస్సంగత్వం, జలం నుంచి నిర్మలత్వం, అగ్ని నుంచి తేజస్సు గ్రహించారు. వాటినే గురువులుగా భావిస్తూ వాటిలోని మర్మలను ఎరిగి లోకానికి వివరించాడు.

వివస్తూ తమకు వడ్డించాలని షరతు పెట్టడంతో ఆమె వారిని పసిపాపలుగా మార్చి వారి అభీష్టాన్ని నెరవేరుస్తుంది. భర్తల జాడను వెదక్కుంటూ వచ్చిన 'త్రిమాతలకు వారిని నిజరూపంతో అప్పగించింది. అనంతరం పొందిన వరంతో మార్గశిర పౌర్ణమి నాడు దత్తాత్రేయ అవతరించారు.

విభిన్నరూపాలు

తనను త్రికరణశుద్ధిగా నమ్మినవారికి శాంతిరూపుడై దర్శనం ఇచ్చినట్లే, విశ్వాసరహితంగా దర్శించగోరేవారిని భయభ్రాంతులను గొలిపేవారు. వికృత రూపంతో భయపెట్టడం, తొడపై మహిళను కూర్చుండబెట్టుకున్నట్లు, మద్యం తీసుకుంటున్నట్లు, ఖండ యోగం ద్వారా శరీర అవయవాలను వేర్వేరు చోట్ల పడేసినట్లు వ్యవహరించేవారు. అందమైన బాలుడు, వృద్ధుడు, ఉన్నత్తుడు, మద్యపానాసక్తుడు, అవధూత, యోగి, సిద్ధుడు, మురికి దుస్తులు ధరించిన వికారి, చితాభస్మధారుడు, తాటిచెట్టు కింద కల్లు ముంత చేపట్టినవాడు, నగలు, పూమాలలతో

అలంకార ప్రియుడిగా... ఇలా భిన్న రూపాలలో దర్శనమిస్తాడు.

ఈ రూపాలన్నీ మానవులలో కనిపించే సహజ లక్షణాలను పోలి ఉంటాయని, భక్తులను, సాధకులను అనుగ్రహించేవేనని అంటారు. అదే దైవం రూపంలో అయితే... మూడు ముఖాలు (త్రిమూర్తులు) ఆరుచేతులు (షట్ శాస్త్రాలు), వెనుక గోవు (ధర్మం), ఔదుంబర (మేడి) వృక్షం (విశ్వశాంతి), ముందు నాలుగు శునకాలు (చతుర్వేదాలు) దర్శనమిస్తాయి. ముఖ్యంగా అన్ని అవవిత్రాలను పవిత్రం చేసే వేదాలు అలా శునకరూపంలో సాగిలపడడాన్ని బట్టే దత్తమహిమ బోధపడుతుందంటారు. అందుకే ఆయనను ఆరాధించడం, ఆయన పాదుకలను సేవించడం శ్రేయోదాయకమని పెద్దలు చెబుతారు. జాలరి వల విసిరినప్పుడు అతని పాదాల వద్ద చేపలు సురక్షితంగా తప్పించుకోకలిగినట్లే సద్గురు పాదుకల ఆరాధన సద్గతి కలిగిస్తుందని ప్రవచకులు చెబుతారు.

దత్తాత్రేయ ప్రకృతి పరిశీలన ద్వారా పంచభూతాలు, ఏనుగు, చేప, మిడత, సాలెవురుగు తదితర 24 చరాచరాల నుంచి జ్ఞానసముపార్జన చేశారు. భూమి నుంచి క్షమ, ఆకాశం నుంచి సర్వవ్యాపకత్వం, వాయువు నుంచి నిస్సంగత్వం, జలం నుంచి నిర్మలత్వం, అగ్ని నుంచి తేజస్సు గ్రహించారు. వాటినే గురువులుగా భావిస్తూ వాటిలోని మర్మాలను ఎరిగి లోకానికి వివరించాడు.

దత్తసంప్రదాయం

కులమతవర్గవర్ణ విచక్షణ రహితంగా సర్వులను సమభావంతో చూడడాన్ని దత్త సంప్రదాయంగా చెబుతారు. జీవులంతా సమానమని, సకలజనులకు సేవలు అందించడం

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

ఆయన బోధనలుగా ఆరాధకులు అంటారు.

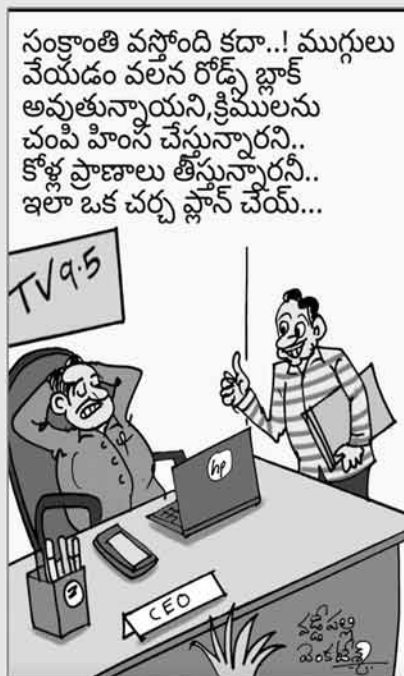
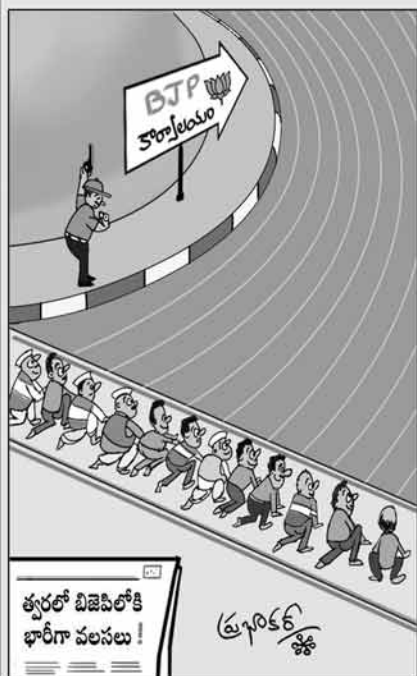
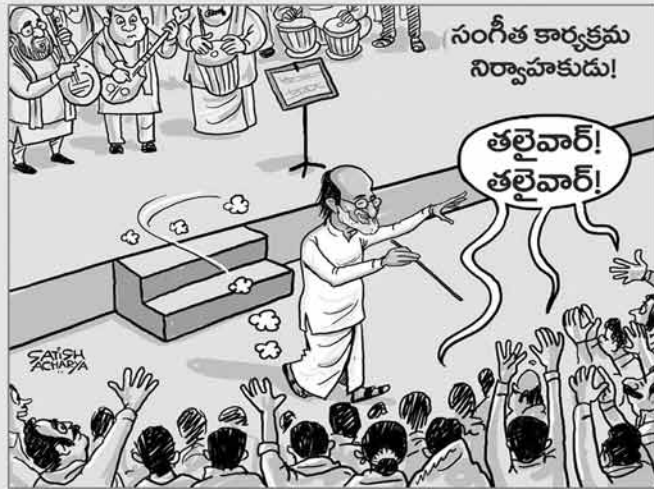
భక్తి, కర్మ, జ్ఞాన, ధ్యానయోగాల సమైక్యత తత్వమే దత్తప్రభువు అవతారం. శ్రీయోగిరాజు, శ్రీ అత్రివరదుడు, శ్రీ దత్తాత్రేయుడు, శ్రీ కాలాగ్ని శమనుడు, శ్రీ యోగిజనవల్లభుడు, శ్రీ లీలా విశ్వంభరుడు, శ్రీ సిద్ధిరాజు, శ్రీ జ్ఞానసాగరుడు, శ్రీ విశ్వంభరావధూత, శ్రీ అవధూత, శ్రీ మాయాముక్తావధూత, శ్రీ ఆదిగురువు, శ్రీ శివరూపుడు, శ్రీ దేవదేవుడు, శ్రీ దిగంబరుడు, శ్రీకృష్ణ శ్యామ కమలనయనుడు. అనేవి ఇతర అవతారాలని శ్రీ వాసుదేవానంద సరస్వతీ స్వామి దత్త పురాణంలో వివరించారు. సంప్రదాయవాదులు 'శ్రీగురుదత్త, జై గురుదత్త' అనేది తారకమంత్రం లాంటిది.

దత్తప్రసాదం

దత్తాత్రేయుడికి మేడిపండ్లు ఇష్టమైనవి. ఆయన మేడిచెట్టు కిందనే నివసిస్తారు. అన్నాన్ని పరబ్రహ్మ స్వరూపంగా ఎలుగెత్తారు. యోగసాధనే మోక్షమార్గమని, మానవమానాలకు పొంగడం, కుంగడంకానీ చేయక మానాన్ని విషతుల్యంగా, అవమానాన్ని అమృతప్రాయంగా స్వీకరించగలగాలని ఆయన అలర్కుడికి ఉపదేశించారు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

బీభత్స బంగాళం.. ప్రశాంత ప్రహసనం

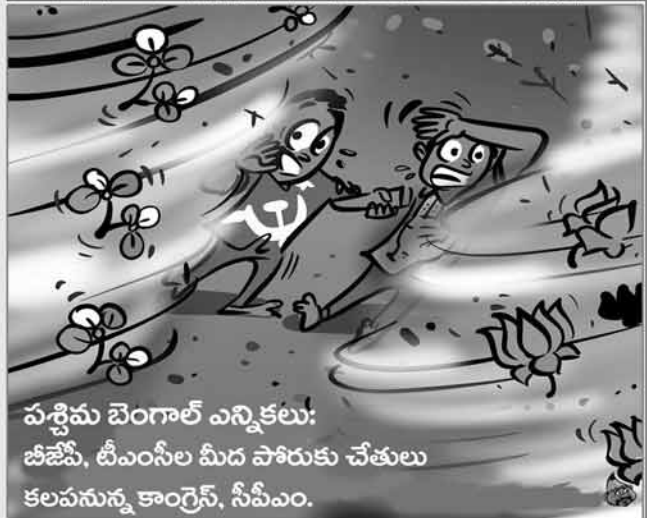
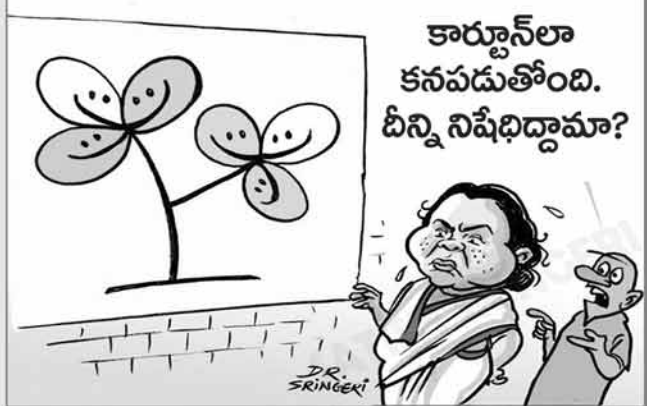
హడావిడి చేయడం ఎలాగో కాంగ్రెస్ నుంచీ, హింసాకాండని కమ్యూనిస్టుల నుంచీ క్షుణ్ణంగా నేర్చుకున్నారు బెంగాల్ దీదీ మమతా బెనర్జీ. పాలనలో హడావిడినీ, ప్రత్యర్థుల మీద హింసాకాండనీ అత్యంత నేర్పుతో అమలు చేస్తున్నారు కూడా. ఇంతకాలం దీదీలో దాగున్న మరొక కళ కూడా ఇప్పుడే వెలుగు చూస్తున్నట్లుంది. అది రాజకీయ పండితులు కొందరి నాయకుల విషయంలోనే, మేధావుల విషయంలోనే పరిమితంగా వాడే మైండ్ గేమ్ కళ.

సుమిత్రాఖాన్ బెంగాల్ లోని బిష్నాపూర్ లోక్ సభ నియోజకవర్గ బీజేపీ ఎంపీ. ఈయన భార్య సుజాతామండల్. బీజేపీ వారు స్త్రీల విషయంలో గౌరవం ప్రకటిస్తారు కాబట్టి సరిపోయింది గానీ, లేకపోతే సుమిత్రా-సుజాతల కాపురంలో మమత చిచ్చు పెట్టేశారని ఈపాటికి గగ్గోలు మొదలయ్యేదే. అమితేషాగారు బెంగాల్ లో కాషాయ సునామీ సృష్టించి వెళ్లక, సుమిత్రగారు సుజాత గారికి విడాకులు ఇచ్చేస్తున్నాను అని ప్రకటించారు. సుజాతగారు కూడా అమితేషా అలా వెళ్లగానే ఇలా బీజేపీ వీడి తృణమూల్ కాంగ్రెస్ లో చేరిపోయారు. ఎందుకట! కొత్తవారికి ప్రాధాన్యం ఇస్తూ, పాతవారిని కమలం మరచిపోతోందట. 2019 ఎన్నికలలో తన భర్తని భౌతికదాడులు ఎదుర్కొని మరీ గెలిపించుకున్నాను. నాకు మాత్రం ఏమీ లేదు. అందుకే టీఎంసీలో చేరాను అంటున్నారు సుజాత. ఇదేం చోద్యం? మొగుడూ పెళ్లలు ఇద్దరికీ టీకెట్లు ఇస్తారా ఏమిటి? సరే, ఈమాత్రం దానికే కాపురం కూలుతుందా? ఔను, కూలిపోతోందిక్కడ! నేను అవిడకి విడాకులు ఇచ్చేస్తున్నాను అని సుమిత్రాఖాన్ ప్రకటించేశారు. హతవిధి!

చూడబోతే దీదీని సుజాతా మండల్ అదర్థంగా తీసుకున్నట్టు కనిపించడం లేదా! దీదీ తన మేనల్లుడు అభిషేక్ కి అంత పెద్ద అందలం కానుకగా ఇచ్చింది. ఈ బీజేపీ వాళ్లూ ఉన్నారూ, ఎందుకు అనుకున్నట్లుంది. మొగుడుకి ఎంపీ సీటు ఇచ్చారూ, అతడితో పాటు పెళ్లనికీ కూడా ఓ ఎంపీ సీటు ఇస్తే అరిగిపోతారా, తరిగిపోతారా అనుకున్నట్లు కూడా ఉంది. నిజమే, సుమిత్రాగారి మేనల్లుడికి కాదు, సాక్షాత్తు అర్ధాంగికి కదా ఆమె సీటు కోరింది. ఆలోచించొద్దా మరి!

ప్రశాంతికికోర్ది ఇంకొక ప్రహసనం. ఈ ఎన్నికల మాయా మంత్రతంత్ర వేత్త 'చూస్కోడి! బెంగాల్ లో బీజేపీకి రెండంకెలు మించి సీట్లు రానేరవు. ఈ ట్నీట్ నీ లాకర్లలో దాచుకోండి. నిజం కాలేదనుకోండి! ఇక ఎన్నికల విశ్లేషణలు, ఆ మంత్రతంత్రాల జోలికి రాను' అని భీకర ప్రతిజ్ఞ చేశారు. ప్ర.కి. అంటారు- బీజేపీ వందస్థానాలు కూడా కష్టమే గుర్తుంచుకోండి అని. ఇదంతా విని బీజేపీ వారు సావకాశంగా ఒక చురక వేశారు- ఈ పవిత్ర భారతదేశం ఒక రాజకీయ జ్యోతిష పారంగతుడిని కోల్పోబోతోంది కదా! అని.

ప్రస్తుత బెంగాల్ దరువుకు మరొక కొనమెరుపు కూడా ఉంది. 'కాలమిస్ట్', 'రచయిత' వీటికి ఇంటి పేరువంటి 'మేధావి' కూడా అయిన ప్రీతిష్ నంది వినచక్రని వ్యాఖ్య చేశారు. తృణమూల్ కాంగ్రెస్ పన్నెపోయింది అని చంకలు గుద్దేసుకుంటున్నవారికి ఒకటి గుర్తు చేస్తారట. ఏమిటి అది? ఎవరో కొందరు అసంతుష్టులని పార్టీలో చేర్చేసుకుని బెంగాల్ సంస్కృతి సంప్రదాయాలని తుడిచివేయాలంటే అది బీజేపీకి సాధ్యం కాదు కాదు కాదు అని ఎలుగెత్తి చాటారు. అయ్యా మేధావీ! ఇప్పుడు అక్కడ జరుగుతున్నదంతా బెంగాల్ సంస్కృతి, సంప్రదాయమా! నిజమా? ఏదీ! ఇతర పార్టీల నాయకులని బయటివారని అనడం, ఒకే పార్టీ వాళ్లు మూడు వందల మందిని లేపేయడం, నడ్డా కారు బద్దలు కొట్టి, సరదాగా ఆయనే బద్దలుకొట్టించుకున్నాడని దబాయించడం ఇదంతా బెంగాల్ సంస్కృతి సంప్రదాయమా! అయితే ఆయన మిగిలిన రచనా వ్యాసంగాన్ని ఆపేసి ఆలస్యం లేకుండా బెంగాలీ సంస్కృతి సంప్రదాయాలకి కొత్త భాష్యాలు అవిష్కరించే పనిలో పడడం అవసరం. కాదంటారా! ★

ఈ చరాచర సృష్టి ఒక అద్భుతశక్తి నిర్మితమని నమ్మేవారు ఉన్నారు. మన ఊహకు అందనంత మాత్రాన కొన్ని కొన్ని వ్యవస్థలను నమ్మలేమన్న వాదన హేతువాదమైతే కాదని చెప్పేవారు ఉంటారు. విజ్ఞానశాస్త్రాన్ని భారతీయ సనాతన ధర్మాన్నీ అర్థం చేసుకునే ప్రయత్నం సాగిస్తూ ఉంటే ఏదో ఒక బిందువు వద్ద ఆ రెండు ఏకాత్మతతో ఉన్న సంగతి బోధ వడుతుందని చెప్పినవారు కూడా ఉన్నారు. 'అక్షరాంజలి' కవి ఈ మూడో కోవకు చెందుతారని అనిపిస్తుంది. 'అనామకుడు' పేరుతో ప్రఖ్యాతుడైన ఏఎస్ రామశాస్త్రి పద్యాల సంకలనమే 'అక్షరాంజలి'. ఈ పద్యం చూడండి! 'అన్నిట చిన్నదైన పరమాణువు నందు కణంబులెన్నియో-అన్నిటినెట్లు నింపితివి? అందు ఋణాత్మకమై కొన్నిటిన్ /భిన్నవిభిన్న కక్షలలో పేర్చితివెట్లు? ఎట్లు విశ్వ వి/ చ్చిన్నము చేయు శక్తులను చేర్చితివంతటి చిన్నదానిలో?' ఇందులో అన్నీ విజ్ఞానశాస్త్ర పారిభాషిక వదాలే. అదే సమయంలో విజ్ఞానశాస్త్రంలో మకుటాయమానమైన అణుసిద్ధాంతం జాడలే దీని నిండా. కానీ ఎంతో చిన్నదైన ఒక్క అణువు అంత శక్తిని ఎలా నిక్షిప్తం చేశావు అని ఆ అద్భుతశక్తిని ప్రశ్నిస్తున్నారు కవి. దీనికి ముందు ఇంకొక పద్యం ఉంది. ఇది ఖగోళశాస్త్ర ఆవిష్కరణలకు సంబంధించిన అంశం మీద రాసినది. ఇప్పుడు వెలుగులు చిమ్ముతూ కనిపిస్తున్న ఆ తారకలు

ఆ బిందువు కోసం అన్వేషణ

అసలు అక్కడ ఏ కాలంలో ఉన్నాయి? అంటే ఎన్ని కాంతి సంవత్సరాల క్రితం ఉన్నాయి? అప్పటి ఆ చుక్కల నుంచి వెలువడిన కాంతి ఇప్పుడు మమ్మల్ని చేరింది. నిజంగా 'నీ' కల్పన ఎంత విచిత్రం కదా అన్నాడు కవి. కాబట్టి ఇది ఒట్టి అక్షరాంజలి కాదు. భారతీయ ధర్మానికి విజ్ఞానశాస్త్రం, విజ్ఞానశాస్త్రానికి భారతీయత పరస్పర చేసుకున్న అక్షరాంజలులకు అక్షరరూపమనిపిస్తుంది.

ఉపనిషత్తులు అంటే ఏమిటి? కేవలం వేదాంతమేనా? ఉపనిషత్తులు అంటే రెండువేల ఏళ్ల కంటే ముందే యాజ్ఞవల్క్యుని వంటి రుషులు విశ్వ రహస్యం గురించి చేసిన వాదనంవాదాల సారమేనంటారు ఈ కవి. వేల సంవత్సరాలుగా మానవజాతి ఆవిష్కరించుకున్న కొన్ని వైజ్ఞానికాంశాలను 'నీ విలాసంగా' పునరవలోకనం చేసుకున్నాక నాకు వేదాంత విజ్ఞానాన్ని స్మృశించాలని అనిపించింది అనుకున్నాడు కవి. ఆర్ష విజ్ఞానం దృష్టికోణం నుంచి ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్రాన్ని దర్శించాలన్న ఈ కవి అన్వేషణ ఒక అద్భుతమేననిపిస్తుంది. పూర్ణమిదం

పూర్ణమిదాత్ అన్న శ్లోకానికి ఆర్షధర్మంలో విశేషమైన స్థానం ఉంది. ఆ శ్లోకాన్ని ఈ కవి ఎంతో చక్కని తెలుగు పద్యంగా మలిచారు, ఇలా- 'పూర్ణంబిది పూర్ణంబిది / పూర్ణంబుదయించుచుండు పూర్ణమునందున్/ పూర్ణంబున తొలగించిన/ పూర్ణంబును-మిగిలియుండు పూర్ణంబంతన్'.

యజ్ఞం అంటే ఏమిటి? ఈ విశ్వ కల్యాణానికి అనుగుణంగా పుట్టిన ప్రతి మనిషి సాగించే జీవితమేనంటారు కవి, అక్షరాంజలిలో. నరుడు చేయుచుండు నిరతమ్ము యజ్ఞమ్ము అన్నార అందుకే. బాల్యకౌమారాలు పాఠ్యాంశాలకి ఇచ్చి విశ్వోపయుక్తమైన విద్య కోసం త్యాగం చేస్తాడట మానవుడు. ఇక్కడ అంటే మానవుడు అంటే భారతీయుడనే అనుకోవాలి. యౌవనంలో ఆర్షన కోసం త్యాగం చేస్తాడట. అది సతిసుతుల హితుల కోసమే. వార్ధక్యంలో త్యాగం చేసేదేమిటి? సంభాషణలు. ఇవెందుకు అంటే, 'భావితరము భాగు కోస'మట. ఎంత లోతైన అన్వయం! 'అద్వైతం' అనే శీర్షికతో శంకర భగవత్పాదుల సిద్ధాంతాన్ని అందమైన

మణికింకిణులు

(సంప్రదాయ సాంస్కృతిక వ్యాస సంపుటి)
రచన: మధురకవి ఆచార్య శ్రీవత్స
ప్రతులకు: వీజీఎస్ బుక్ లింక్స్,
5.6.59/ 3, సెకెండ్ ఫ్లోర్,
తమ్మిన కృష్ణ ట్రీట్,
సాయిరామ్ థియేటర్ వెనుక,
విజయవాడ - 520 001
ఫోన్ 2510202
పేజీలు 376, వెల రూ 234/-

మన జీవన విధానంతోనే కాదు, ప్రకృతితో, పంచభూతాలతో మనిషి బంధాన్ని నిలిపి ఉంచేవే మన పండుగలు. ఏ పండుగైనా వినోదం కోసం కాదు. ఆడంబరాల ప్రదర్శనకూ కాదు. వాటి వెనుక అద్భుతమైన, అనిర్వచనీయమైన భావన ఉంది. వాటిని ప్రతి తరానికి పరిచయం చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతూనే ఉంది. 'మణికింకిణులు' అలాంటి మంచి ప్రయత్నం. ఉదాహరణకి సంక్రాంతి. ఇది సూర్యుని గమనంతో ముడిపడి ఉన్న పండుగ. సూర్యుడు లేని జగతిని ఊహించలేం. కాబట్టి ఆయన పట్ల ఆరాధన వేదకాలం నుంచీ కనిపిస్తుంది. ఈ పుస్తకంలో రచయిత ఆచార్య శ్రీవత్స (కోగంటి వేంకట అప్పలాచార్యులు) సూర్యుడు, సంక్రాంతి ఆగమాల గురించి భగవద్గీత, రుగ్వేద సంహితల నుంచి ఉల్లేఖనలు అందించారు. ఒక్క సంక్రాంతి, ఆ పండుగ శోభను పెంచే ఇతర వేడుకల గురించి ఎనిమిది వ్యాసాలు రాశారు.

ఈ పుస్తకం తెరవగానే కనిపించే వ్యాసం 'ఆచార్య దేవోభవ'. దీనికి అనుబంధంగా 'శుశ్రూషేణ్యాం -మనుష్యేభః' అన్న వ్యాసం ఉంది. గురుశిష్య బంధం ఎంత గొప్పదో వేదాల నుంచి, వివేకానందుల వరకు చెప్పడం చూస్తాం. వ్యాస భారతమే, శ్రీమద్రా

పండుగల ప

మాయణం, ఉపనిషత్తులు, భర్తృహరి సుభాషిణులు, మనుస్మృతి, గీత, సూక్తి ముక్తావళి, తిక్కన భారతం నుంచే కాదు, సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ భావనల వరకు రచయిత పొందుపరిచారు. మన జీవనవిధానం గురుశిష్య బంధానికి ఇచ్చిన స్థానం మనకి అందించడానికి శ్రీవత్స విశేషమైన పరిశోధనే చేశారు. వినాయక చవితి (నాలుగు వ్యాసాలు), విజయదశమి (ఎనిమిది వ్యాసాలు), దీపావళి (ఏడు వ్యాసాలు), మహా శివరాత్రి (ఒక వ్యాసం), ఉగాది (పది వ్యాసాలు), శ్రీరామనవమి (రెండు వ్యాసాలు), శ్రావణమాసం (ఒకవ్యాసం) ఉన్నాయి. వీటి తరువాత భారతీయ సాహిత్యం, భక్తి తత్త్వాలు గురించి మరొక పది వ్యాసాలు కూడా చేర్చారు.

సిద్ధి వినాయకునికి 21 రూపాలు ఉన్నాయి. ఏ ఏ రూపాలలో ఎవరు భార్యగా ఉన్నారో కూడా చక్కగా వివరించారు శ్రీవత్స. అలాగే వినాయక చవిత పూజలో కీలకంగా ఉండే పత్రి విశేషాలను- ఏ పత్రికానికి ఏ లక్షణం ఉన్నది, వాటిలో ఔషధ

అక్షరాంజలి

కవి: అనామకుడు (ఏఎస్ రామశాస్త్రి)

ప్రతులకు: [Asramasastri.com/
books/akshranjali.pdf](http://Asramasastri.com/books/akshranjali.pdf)

[https://kingie.com/book/
akshranjali](https://kingie.com/book/akshranjali)

పేజీలు 54, వెల అమూల్యం.

ఉపమానాలతో మరింత తేటపరిచే యత్నం చేశారు, అనామకుడు. జీవాత్మ, పరమాత్మ వేరు కావు అంటుంది అద్వైతం. వీణ నుంచి వినపడే నాదాలు, వీణాస్వనాలే కానీ అన్యం కావు కదా! అలాగే పరమాత్మను సృజించే ప్రాణులంతా కూడా పరమాత్మరూపాలే తప్ప పరులు కారు అన్నారు కవి.

నదులన్నీ కడలిలో కలిశాక, కడలి తప్ప నదులు ఉండవు అన్నారు. బ్రహ్మము అంటే? రెండుమూడు మాటలలో సమాధానం దొరికే ప్రశ్నేనా? కానీ అదే పేరుతో రాసిన పద్యంలో ఇలా అన్నాడు కవి - 'కన్నులకేనాడు కనిపించునది కాదు/ కన్నులకిప్పును కాంచు శక్తి'. అలాగే 'పలుకులకేనాడు పట్టుబడదు కాని/ మాటాడు శక్తిని నోటికిచ్చు' అంటూ చాలా సున్నితంగా ఆ విషయాన్ని తెలుగు పద్యంలో ఆవిష్కరించారు.

ఇది ఆర్ష వాఙ్మయంలో మణుల వంటి కొన్ని భావాలకు కేవల తెనిగింపు కాదు. దాని వెనుక ఉన్న విజ్ఞానశాస్త్ర ఛాయను మన చేత కూడా దర్శింపచేసే గొప్ప యత్నం ఈ చిన్న పుస్తకంలో కనిపిస్తుంది.

కాబట్టి అందరూ చదవాల్సి.

రమార్థం ఏమిటి?

గుణాలు వంటి అంశాలను అందించారు. అలాగే ప్రాచీన సాహిత్యంలో గణేశ ప్రస్తావనలు ఇచ్చారు. గణపతి ఉపాసన వెనుక ఉన్న తత్వం ఇవ్వడానికి మంచి కృషి కనిపిస్తుంది. ఏ శుభకార్యానికైనా ముందు చదివే 'గణానాం త్వాం గణపతిం హవామహే...' అనే రుగ్వేదశ్లోకం అనలు అర్థం ఏమిటో, ఆశయం ఏమిటో రచయిత వివరించిన తీరు రమణీయం. విజయదశమికి అమ్మవారి ఆరాధన, అమ్మ మీద రచనలు చేయడం పూర్వకపులకు ప్రీతిపాత్రంగా కనిపిస్తుంది. దీపావళి వచ్చిందంటే దీపం పరంజోతి బ్రహ్మ అన్న శ్లోకం అంతా చదివేవారు. ఇప్పుడు చాలామందికి అలాంటి లోతైన భావనలు ఉన్న శ్లోకాలకు అర్థాలు తెలియడం లేదు. ఈ పుస్తకం ఆ లోటును చాలావరకు తీర్చగలుగుతుంది. పూర్వకపులేకాదు, వర్తమానకపులు కూడా దీపావళి మీద కవిత్వం రాశారు. వాటిని కూడా శ్రీవత్స కొద్దిగా పరిచయం చేశారు.

పండుగల తాత్వికతను, పరమార్థాన్ని కొంచెం కూడా అర్థం చేసుకోకుండా వాటిని కేవలం ఆనందాన్ని ఇచ్చే సందర్భాలుగా ఉపయోగించుకోవడం వల్ల జరిగేది చేతే. ఇప్పటి వికృతులు దాని ఫలితమే. అలాంటి కేవల వేడుకలు మన జీవన విధానంలోని ఔన్నత్యాన్ని నిలబెట్టి ఉంచలేవు. కాబట్టి ఈ తరం వారు ఇలాంటి పుస్తకాలను ఆ పండుగల వేళ ఒకటి రెండుగంటలు చదివినా మంచి అనుభూతి కలుగుతుంది.

ఒంటరితనం మనుషులకే కాదు

మృగాలకూ ఉంది

పశువులకు పక్షులకూ ఉంది

రాళ్లకు నీటికీ ఉంది

గాలికి చెట్లకూ ఉంది!

బలం చాలని ఒంటరి మృగం

సమూహమై దాడి చేస్తుంది

జంగిడి గొడ్ల కలయికలో

గేదె నిబ్బరంగా మేస్తుంది

గూళ్ల సమూహమైతేనే

గిజిగాళ్లు కాపురం చేస్తాయి!

ఒంటరిగా నిలవలేని రాయి

రాళ్లతో కలసి కట్టడమౌతుంది.

ఏకాకిగా నడవలేని గంగ

యమున సరస్వతుల్ని కలుపుకుంది

బొగ్గుపులుసు వాయువు సత్రజని

తోడై ప్రాణవాయువు వీస్తుంది

ఒంటిరిగా జీవించలేని చెట్టు

రాల్చిన తన విత్తుల్లో

రక్త సంబంధం పెంచుతుంది!

ఒంటరితనం పిరికిమయం

నిశ్శబ్దంగా నివాసంపై నుండి దూకి

ఆత్మహత్య జేతుంది

పిల్లిలా ఇంటి మూలల్లో దాగి

రెప్పలార్పుతూ బతుకుతుంది!

ఏకాకితనం మూర్ఖమయం

అంబోతులా దుసుకెళ్లి

ఎదుటివాళ్లను ఢీ కొడుతుంది

ఎదురొచ్చే రైలుకిందపడి

ఆత్మార్పణ చేస్తుంది!

ఒంటరితనం రాగమయం

కూని రాగమై

ఉచ్చాసనిశ్వాసమౌతుంది

అన్ని రాగాలు ఐక్యమై

ఏకనాదమై సాగుంది!

ఏకాకితనం శౌర్యమయం

అకస్మాత్తుగా పై బడ్డ దొంగల్ని

ఎదుర్కొని జయిస్తుంది

మహారణ్యంలో గాండ్రిపుల మధ్య

దిటపుగా దాటిపోతుంది!

ఒంటరితనం ఓర్పుమయం

తండ్రి కోసం పసిబిడ్డ

మోడెంవేసి ఏడుస్తుంటే

దేవుడి దగ్గర కెళ్లాడంటూ

ఓర్పుల గనై, తల్లి పూరడిస్తుంది

ఒక ఒంటరితనపు స్త్రీ భీతి ... కవచకుండలాల కర్ణుణ్ణి

గంగపాలు చేస్తుంది...

ఒక ఒంటరి తనపు పక్షిరోదన... వాల్మీకి విరచిత రామాయణమైంది! ★

అడిగోపుల

వెంకటరత్నమ్

9848252946

బొమ్మ
కింద
బొరుసు

పవిత్ర ప్రవాహం

వి. రాజారామమోహనరావు

కన్నతల్లి, తండ్రి, తోడవుట్టిన అక్క అన్నయ్య ఇలా ఇంట్లోవాళ్లే చెబుతున్నారు. భర్తని వదిలేయ్యమని రమణికి. ఆమె మనసు స్థిమితంగా లేదు ఇంటివాళ్ల మాటల ప్రభావం తన మీద బలంగానే ఉంది. అయినా, మనసు దానికి ఎదురు తిరుగుతోంది.

జీవితం బావుందా అంటే, బాగా లేదు. పొద్దున్న ఎనిమిది కల్లా ఆఫీసుకి వెళుతుంది. తిరిగి ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి రాత్రి ఎనిమిదవుతుంది. వచ్చాక ఇంటిపని. రోజూ ఇదే గానుగ ఎద్దు జీవితం. శరీరానికి కానీ, మనసుకి కానీ ఏ మాత్రం సంతోషం లేదు. ఇప్పట్లో అటువంటి సంతోషం లభిస్తుందన్న ఆశ కూడా లేదు. పోనీ పెద్ద వయసా అనుకుంటే రమణికి ముప్పై మూడు. భర్తకి ముప్పై అయిదు.

పెళ్లైన మొదటి రెండేళ్లు చాలా బాగా గడిచింది. బాబు పుట్టాడు. భర్త, రమణి ఎంతో అన్యోన్యంగా గడిపారు. రమణి అంటే ఎంతో ప్రేమ రఘురాంకి. జీతం అంతా రమణికి ఇచ్చేవాడు. నీ సంతోషమే నా సంతోషం అనేవాడు. ఉమ్మడి కుటుంబం. రఘురాం తండ్రి ఇంటి ఖర్చులన్నీ భరించటంవల్ల, వీళ్లకి ఏ రకమైన బాదరబందీ లేదు. సరిగ్గా ఆ టైములోనే విజయవాడలో గవర్నమెంటు స్కూల్లో ఉద్యోగం వచ్చింది రమణికి. తల్లి తండ్రి విజయవాడ లోనే ఉన్నారు. ఉద్యోగానికి వెళ్లటమా, మానటమా అన్న మీమాంసలో పడ్డారు. రఘురాంది ప్రయవేటు ఉద్యోగం. అందుకని గవర్నమెంట్ ఉద్యోగం వదులు కోవటానికి మనసొప్పులేదు. రమణి విజయవాడ వచ్చి ఉద్యోగంలో చేరింది. చంటి బాబుని తల్లి చూసుకోవటంవల్ల రమణికి అంత ఇబ్బంది కలగలేదు. రమణిది స్కూల్లో క్లర్క్ ఉద్యోగం ప్రిన్సిపాల్ ఉన్నంత సేపూ ఉండాలి. స్కూలు ఇంటికి బాగా దూరం. అందువల్ల పిల్లాడికి పోతపాలే ఆధారం అయ్యాయి. రఘురాం వీలున్నప్పుడల్లా హైదరాబాద్ నుంచి విజయవాడ వచ్చి వెళుతున్నాడు. చూస్తూ చూస్తూ పడేళ్ల సంసారం అలాగే గడిచింది. తన ఖర్చులకి మితంగా వాడుకుని డబ్బుంతా రమణికి ఇస్తున్నాడు రఘురాం. “ఎప్పుడు ఏ అవసరం వచ్చినా మనకి ఇబ్బంది ఉండకూడదు. డబ్బు జాగ్రత్త” అనేవాడు. భార్య, పిల్లాడు, తనూ...అదే ప్రపంచం రఘురాంకి.

అటువంటి రఘురాంకి మూడేళ్లక్రితం, ఓ రాత్రి అకస్మాత్తుగా పక్షవాతం వచ్చింది. ఇంట్లో ఎవ్వరూ లేరు. అందరూ ఊరెళ్లారు. పన్నెండు గంటలకుపైగా రఘురాం స్పృహలో లేదు. హాస్పిటల్లో చేరి వైద్యం అందేటప్పటికి బాగా ఆలస్యమైంది. ఎడం చెయ్యి, ఎడంకాలు పడిపోయాయి. ఆ తర్వాత ఈ మూడేళ్లలో

ఎన్నో వైద్యాలు చేయించారు. రఘురాం తల్లీతండ్రీ పడిన బాధ అంతా ఇంతా కాదు. మూడేళ్లైనా పరిస్థితి మారలేదు. రఘురాంకి అన్నీ మంచం మీదే. అతన్ని అలా కాపాడుకోటం సామాన్య విషయం కాదు. ఇక రఘురాం ఎప్పుటికి కోలుకుంటాడో, ఆ గొడవంతా ఎందుకు? భర్తని వదిలేయమని ఇంటివాళ్లపోరు.

బాగున్నంత కాలం, రఘురాం అందించిన ప్రేమ రమణికి మరపురావటం లేదు. పిల్లాడిమీద, తనమీదే భర్త ప్రాణాలన్నీ అని రమణికి బాగా తెలుసు. అటువంటి మనిషిని ఎలా వదిలేయటం.

బయట ప్రభావాలు, పరిస్థితులు మనసుని బాగా పాడుచేస్తాయి. రమణి ఇంట్లో వాళ్లు ఏదో సందర్భంలో ఆ విషయం కదుపుతూనే ఉన్నారు. అందులో పెద్దగా వాళ్ల తప్పు లేదు. తమ ఇంటి ఆడపిల్ల కష్టపడకూడదని, సుఖపడాలని ఎవరు కోరుకోరు. దీనికితోడు రమణికి ఆఫీసులో భాస్కర్ రావు తలకాయ నెప్పి ఒకటి.

భాస్కర్ రావు రమణితోటే పనిచేస్తున్న మరో క్లర్క్. రమణి అంటే మంచి అభిమానంగా ఉంటాడు. పనిలో సాయం చేస్తాడు. అన్నింటికీ చేదోడుగా ఉంటాడు. రమణి విషయాలు, రఘురాం పరిస్థితి అతనికి తెలుసు. భాస్కర్ రావుకి పెళ్లి కాలేదు. “నువ్వంటే నాకు చాలా ఇష్టం. నువ్వు ఎలా చెబితే అలా ఉంటా. ఏం చెయ్యమంటే అది చేస్తా. కావాలంటే పెళ్లికి కూడా నేను సిద్ధమే. కానీ నువ్వు కావాలి” అని అంటున్నాడు. భాస్కర్ రావు అలా మాట్లాడినప్పుడల్లా కడుపులో దేలినట్టు ఉంటోంది రమణికి. చాలా అసహ్యం వేస్తోంది. అదే చెప్పింది. అయినా అతను వినటం లేదు.

అసలే కష్టంగా జీవితం గడుపుతున్న రమణికి, ఈ కష్టాలు మరింత చిరాగ్గా ఉన్నాయి. దేనిమీద ఉత్సాహం ఉండటం లేదు. ఓ రకం నిస్సత్తువ, బాధ రోజు రోజుకి పెరుగుతున్నాయి. ఉన్న ఒక్క పిల్లాణ్ణి కూడా తరచుగా విసుక్కుంటోంది. రెండు రోజుల క్రితం వాడేదో అల్లరి చేశాడని, కొట్టినంత పనిచేసింది. తనలో ఈ మార్పు రమణికి తెలుస్తోంది. అలజడి నుంచి, చికాకు పెట్టే ఆలోచనల నుంచీ తప్పించుకోలేకపోతోంది. నరకంలా ఉంటోంది.

రఘురాం కనీసం రోజుకి ఒక్కసారైనా రమణికి ఫోన్ చేస్తాడు. చేసి “నువ్వెలా ఉన్నావు. పిల్లాడెలా ఉన్నాడు. మీ ఇద్దరూ దగ్గర లేకుండా ఇలా ఉండటం దిగులుగా ఉంది. ఇంకా ఎన్నాళ్ళో, ఎప్పుటికీ తిరిగి

మనం కలిసి ఉండే రోజు వస్తుందో” అంటుంటాడు. ఇంకా మిగిలిన విషయాలు మాట్లాడినా, భర్త అతని మనసులో ఉన్నదంతా చెప్పలేక పోతున్నాడని రమణికి తెలుసు. అతనికిప్పుడు సంపాదన లేదు. స్వతంత్రించి ఏదైనా చెయ్యగలిగిన శక్తి లేదు. అందుకే అన్నింటికీ సర్దుకోవటం, పూర్తిగా ఆధారపడి బతుకుతున్న జీవితం అయినా అతని ఆశలు అతనికి ఉన్నాయి. భార్య, పిల్లాడితో కలిసి ఉండాలని. అందుకే అస్తమానం అదే అంటుంటాడు. ఇక్కడి పరిస్థితులు, రమణి అలజడి ఏ మాత్రం తెలియని అమాయకత్వం రఘురాంది. భర్త ఆ అమాయకత్వానికి జాలి, బాధ

కూడా కలుగుతున్నాయి రమణికి.

ఏ విషయం ఎటూ తోచటం లేదు. పోనీ ఎలాగోలాగ ఇలాగే జీవితం గడుపుదామంటే, అదీ స్థిమితంగా లేదు. రఘురాంని విజయవాడ తీసుకొచ్చేస్తే అనుకుంది. దానికి ఇంట్లో వాళ్లు ఎగిరిపడ్డారు. “నిత్యం మంచంమీదుండే అతనికి సేవ ఎవరు చేస్తారు. నువ్వు స్కూలు కెళ్లాలి. అందుకని అటువంటి పిచ్చి ఆలోచన పెట్టుకోకు” అన్నారు.

ఎవరికీ ఏమీ చెప్పలేదు. ఏమీ చెయ్యలేదు. అలా అని ఉన్నట్టుగానే బతకటం కూడా కష్టంగానే ఉంది. ఇలా గజిబిజిగా ఉన్న రమణికి మెరుపులా ఓ

**వాకాటి పాండు
రంగరావు స్మారక
దీపావళి కథల పోటీలో
విశిష్ట బహుమతి
పొందిన కథ**

అలోచన తట్టింది.

“నేనీలా నీరసవడి

పోకూడదు. కొంచెం నిబ్బరం

తెచ్చుకుని స్థిరంగా ఆలోచిస్తేనే కానీ,

ఏ మార్గం దొరకదు” అనుకుంది.

ఆ తర్వాత గజిబిజిగా కాకుండా, ఓ క్రమంలో ఆలోచించటం ఆరంభించింది. తనని ఇబ్బందిపెట్టే ఒక్కో విషయాన్ని విడివిడిగా ఆలోచించాలని అనుకుంది.

ముందు భాస్కర్‌రావు విషయం. అతను ఏమేమో అంటున్నా అవేమీ రమణికి ఏ మాత్రం ఇష్టం లేదు. తన స్థానంలో రఘురాం ఉంటే ఏం చేసేవాడని ఆలోచించింది. పొరపాటున కూడా అటువంటి ఆలోచనని ఒప్పుకోదు. రమణితో ఎన్నోసార్లు అన్నాడు. “నువ్వు నా భార్యవే కాదు మన బాబుకి తల్లివి” అని అటువంటి వ్యక్తి స్థానంలో, మరో వ్యక్తా. చాలా తప్పు, అది బాబుకి చేసే ఘోర అన్యాయం అవుతుంది. అంతే మర్నాడే భాస్కర్‌రావుకి చాలా గట్టిగా చెప్పేసింది రమణి. “తప్పో ఒప్పు మీరేదో అన్నారు.

నాకు ఎంత మాత్రం ఇష్టంలేనిది. పైగా చాలా బాధ కలిగించే విషయం మీరింక ఎప్పుడూ అలా మాట్లాడకండి. మీ ధోరణి మారకపోతే నేను ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకు వెళ్లిపోవాల్సి వస్తుంది. నాకున్న కష్టాలకి అదో అదనపు కష్టం” అంది. భాస్కర్‌రావు సారీ చెప్పాడు. ఇంకెప్పుడు రమణికి బాధ కలిగించనన్నాడు.

ఇక ఇంట్లో వాళ్ల పోరు. ‘నీకు ఉద్యోగం ఉంది. పిల్లాడున్నాడు. అవిటి భర్త లేకపోతేనే’ అన్నది వాళ్ల మాటల తాత్పర్యం భర్తని వదిలేసి సుఖంగా బతకమని వాళ్ల సలహా. భర్తని వదిలేసి తను సుఖంగా ఉండగలదా? ఎంత మాత్రం ఉండలేదు. రఘురాంకే కాక, ఆ పక్షవాతం తనకే వచ్చి ఉంటే రఘురాం తనని వదిలేసే వాడా? ఎన్నటికీ వదలదు. ‘నువ్వు లేని జీవితం నాకు ఎలా... అన్నలు సాగదు’ అన్న తత్వం రఘురాంది. తను లేకుండా రఘురాంకి జీవితం లేనప్పుడు, రఘురాం లేకుండా తనకీ జీవితం లేదు. భగవంతుడు ఎప్పటికైనా కరుణించి అనుగ్రహించవచ్చు. రఘురాం బాగుపడి, మును పటిలా ఆరోగ్య వంతుడవవచ్చు. తను, భర్త, పిల్లాడు.. దాన్ని మించిందే లేదు” అనుకుంది.

ఇంకా ఏ మాత్రం ఆలస్యం చెయ్యకూడ దనుకుంది. ఇంట్లో వాళ్లని కూర్చోపెట్టి “నేను నా భర్తను వదలను. అంతేకాదు, తనని వెంటనే ఇక్కడికి తీసుకొస్తున్నాను. మీకు ఇష్టం లేకపోతే వేరే ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని, నా పిల్లాడితో సహా వెళ్లిపోతాను” అని ఖచ్చితంగా చెప్పేసింది. ముందు రమణిని నానా మాటలూ అన్నారు. బెదిరించారు. రమణి నిర్ణయం మారకపోవటంతో, చివరికి రాజీకి వచ్చారు.

“నీకు సుఖం లేదని కానీ మాకేమన్నా పంతమా నిన్నూ, ఇన్నాళ్లు పెంచిన పిల్లాణ్ణి వదులుకుంటామా. వేరే ఇల్లు అదీ వద్దు. ఇక్కడికే తీసుకురా” అన్నారు.

* * *

విజయవాడ వచ్చిన రఘురాంకి ఇంట్లో ఓ గది ప్రత్యేకంగా కేటాయించారు. మంచం దిగలేని రఘురాంకి, భార్య పిల్లాడు కళ్లెదురుగా తిరుగుతుంటే, తానే తిరుగుతున్నంత ఆనందంగా ఉంది.

భర్తలో ఆ మాత్రం ఉత్సాహం చూస్తున్నందుకే ఎంతో తృప్తి అనిపించింది రమణికి.

మనస్సింతో తేలిగ్గా ఉంది. సరైన వనే చేశాననుకుంది. భార్య భర్తా ఎంతో తేలిగ్గా విడిపోతున్న ఈ రోజుల్లో, ఇన్ని అటుపోట్లు తట్టుకుని, తన సంసారం నిలబెట్టుకున్నందుకు గర్వంగా కూడా అనిపించింది రమణికి. ఎన్నో తరాల మంచి సంప్రదాయం నైతికతలు ఇచ్చిన గర్వం అది. ఓ సదాచారం. భార్యభర్తల అసలైన అనుబంధం. మానవతే వెన్నెముకైన పవిత్ర జీవన ప్రవాహం ఆమె మనసుకి మరింత బలాన్నిచ్చాయి.

1857 సంవత్సరం భారత స్వాతంత్ర్య సమరంలో ఒక మైలురాయి. ఈస్టిండియా కంపెనీ నుంచి భారతావని బ్రిటిష్ రాణి ఏలుబడిలోకి వచ్చింది. సిపాయీలు, సంస్థానాధీశులు, ఎందరో దేశభక్తుల త్యాగాలకు సంబంధించి ఇది నిరాశనే మిగిల్చి ఉండవచ్చు. కానీ అయోధ్య సమరంలో ఆ సంవత్సరంలోనే హిందువుల పోరాటం కొద్దిగా అయినా ముందుకు సాగే అవకాశం వచ్చింది. 1857 నాటి ఆగ్రహజ్వాల అయోధ్యను కూడా తాకింది.

స్వాభిమాన సమరభూమి.. సాకేతపురి

హనుమాన్
మందిరం

1857 ఘటన అనంతర పరిణామాలలో మొదటిది - చిట్టచివరి మొగల్ పాలకుడు బహదూర్ షా జాఫర్ ను ఆంగ్లేయులు బందీగా బర్మా పంపడం. అంటే ముస్లిం పాలనకు ముగింపు. కానీ ఆంగ్లేయుల పాలన దేశంలో సుస్థిరం కావడం అత్యంత విషాదకర చారిత్రక పరిణామం. ముస్లింల పాలన 'ముందు నుయ్యి' వంటిది. ఆంగ్లేయుల పాలన 'వెనుక గొయ్యి'. 1857లో అయోధ్యలో హిందువులు, ముస్లింల మధ్య కొంత సంఘీభావం వెల్లివిరిసినా, రామజన్మ భూమి కోసం సాగుతున్న పోరాటం మీద అది పనిచేయలేదు. బాబ్రి కట్టడంగా పేర్కొనిన ఆ కట్టడం పక్కనే నాటి హనుమాన్ గుడి పూజారి (మహాంత్) చబుత్రా (వేదిక)ను నిర్మించారు. దీని మీద అప్పటి బాబ్రి మసీదు ముయిజ్జిన్ (మతపెద్ద) బ్రిటిష్ వారికి ఫిర్యాదు చేశాడు. దాని ఫలితమే చబుత్ర, మసీదు మధ్య గోడ నిర్మాణం. ఈ మేరకు 1861లో జిల్లా యంత్రాంగం ఆదేశించింది. అమేధ్వీ చర్యకు నిరసనగా 1855లో జరిగినట్టే, 1883లో మరొక బృందం సాధువులు కూడా మసీదు మీద దాడి చేశారు. రామచబుత్రా మీద రామమందిరం నిర్మించాలని వారు యత్నించారు. పెద్ద ఎత్తున ఘర్షణలు జరిగాయి. వీటి గురించి కోర్టులో కేసు నడిచింది. కానీ 1886లో కేసు కొట్టేశారు. అంతకు ముందు సంవత్సరమే 1885లో మహాంత్ రఘువర్ దాస్ చబుత్ర వద్ద ఆలయం కట్టుకునేందుకు అనుమతించవలసిందిగా కోరుతూ జిల్లా యంత్రాంగాన్ని కోరారు. ఆ స్థలానికి తానే యజమానిని కాబట్టి ఇందుకు అనుమతించాలని ఆయన వాదన. ముస్లింల అభ్యంతరాలతో అనుమతి రాలేదు. దీనితో ఆయన అదే సంవత్సరం పైజాబాద్ సబ్ జడ్జ్ కోర్టుకు వెళ్లారు. అక్కడ కూడా అనుమతి లభించలేదు. సబ్ జడ్జి పండిట్ హరికిషన్ చబుత్ర మీద హిందువుల హక్కును కాదనలేదు. కానీ, 1855 నాటి ఘర్షణలను బట్టి, గోడ కట్టవలసి వచ్చిన నేపథ్యాన్ని బట్టి ఆలయ నిర్మాణానికి అనుమతించలేదు. హిందూ ఆలయంలో గంట, శంఖనాదం ఉంటాయి కాబట్టి, ఇక నిత్యం గోడవలు తప్పవని అభిప్రాయపడ్డారు. దీనితో రఘువర్ దాస్ జిల్లా కోర్టుకు వెళ్లారు. కల్నల్ ఎఫ్.ఈ.ఎ షామిర్ అక్కడ న్యాయమూర్తిగా ఉన్నాడు. ఇతడు సబ్ జడ్జి తీర్పునే సమర్థించాడు. పైగా చబుత్ర మీద హిందువుల హక్కును కొట్టిపారేశాడు. అయితే ఇతడు చేసిన ఒక వ్యాఖ్యకు చారిత్రక ప్రాధాన్యం ఉంది. 'హిందువులు పవిత్రంగా భావించే స్థలంలో మసీదు నిర్మించి ఉండవలసింది కాదు. కానీ 356 ఏళ్లక్రితం జరిగిన ఆ తప్పును ఇప్పుడు సరిదిద్దలేం' అన్నాడు.

ఆంగ్లేయులు తలుచుకుంటే పరిష్కారం జరిగేది. అది హిందువులకు అనుకూలం కావచ్చు. వ్యతిరేకం కావచ్చు. కానీ హిందువులు, ముస్లింల మధ్య వైరం శాశ్వతంగా ఉంచాలన్న దుర్మర్శదే ఆ న్యాయమూర్తి

ఓ ప్రత్యక్ష సాక్షి కథనం

తీర్పు నిండా ఉంది. అయినా రఘువర్ తన ప్రయత్నాలు విరమించలేదు. తనకు చటుక్కు మీద హక్కు లేదనడాన్ని సవాలు చేస్తూ ఆయన జ్యుడిషియల్ కమిషనర్ కు ఫిర్యాదు చేశారు. ఇక్కడ మళ్లీ రఘువర్ వాదన గెలిచింది. కల్నల్ షామిర్ తీర్పులోని ఆ అంశాన్ని జ్యుడిషియల్ కమిషనర్ కొట్టేశారు. అంటే హిందువుల హక్కును గుర్తించారు.

1934లో మళ్లీ అయోధ్య బ్రిటిష్ అధికారులను కలవరపరిచింది. ఆ పుణ్యక్షేత్రానికి సమీపంలోని ఒక గ్రామంలో గోవధ జరిగింది. ఇందుకు నిరసనగా హిందువులు బాబ్రీ కట్టడం మీద దాడికి దిగారు. అప్పుడు మసీదుకు జరిగిన నష్టానికి తరువాత బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమే సొంత ఖర్చుతో మరమ్మత్తులు చేయించింది. దురాక్రమణదారుడు బాబర్ పేరిట ఉన్న మసీదు ఆ చుట్టుపక్కల ఎలాంటి వాతావరణాన్ని, ఉద్రిక్తతలను సృష్టించి పెట్టిందో దీనిని బట్టి అర్థమవుతుంది. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం కనుచూపు మేరలో ఉన్నదని అంతా ఆనందించారే గానీ, ముస్లింలీగ్ రూపంలో పెద్ద ముప్పు పొంచి ఉందని తక్కువ మందే ఊహించారు. దేశ విభజన నినాదం, దాని వెనుకే మత ఘర్షణలు ఉత్తర భారతాన్ని ఉష్ణ రక్తకాసారం చేసేతాయి. మధ్యయుగాల నాటి ముస్లిం మతాన్యాయం మళ్లీ రేగింది. ముస్లింలకు ఎన్నడూ లేని మద్దతు భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ నుంచి, నెహ్రూ

1860లో ఫైజాబాద్ లో పని చేసిన అసిస్టెంట్ కమిషనర్ పి.కార్వెగ్గీ రచనల ద్వారా కొన్ని వాస్తవాలు లభిస్తాయి. నాటి అయోధ్య చారిత్రక ఘట్టాలకు ఇతడు ప్రత్యక్షసాక్షి. రామజన్మభూమి కోసం హిందువులు ఆనాటికే ఉద్యమిస్తున్నారు. అంటే **1949లో** అందులో బాలరాముడి విగ్రహాలు ప్రత్యక్షం కాకమునుపే ఆ పోరాటం ఆరంభమైంది. 'ఫైజాబాద్' గురించి రాసిన ఒక వ్యాసంలో **1855లో** అయోధ్యలో హనుమాన్ ఆలయం మీద ఆధిపత్యం కోసం ఘర్షణలు జరిగే వరకు హిందువుల ఆరాధన, ముస్లింల ప్రార్థనలు కూడా అదే స్థలంలో జరిగాయంటాడు కార్వెగ్గీ. అయితే బ్రిటిష్ రాణి పాలన ఆరంభం నుంచి **(1858)** ఘర్షణలు నివారించడానికి గోడ నిర్మించారు. ఇది గ్రిల్, ఇటుకలు కలిపి నిర్మించిన గోడ. ఎత్తు ఏడడుగులు. మసీదులోపల ముస్లింలు ప్రార్థనలు చేసుకోవడానికి, బయట నుంచి హిందువులు ఆరాధించడానికి అనుమతి ఇచ్చారు. హిందువులు పూజలు చేసుకునే చోటే రామచణ్డ.

అయోధ్య ఇరుమతాల వారికి కూడా పూజనీయ స్థలంగానే ఉన్న సంగతిని ఆస్ట్రీయా క్రైస్తవ మతబోధకుడు జోసెఫ్ టీఫెంథాలర్ కూడా ప్రస్తావించాడు. ఇతడు **1770లో** అయోధ్య వచ్చాడు. **12** కోటి కసాబీ స్తంభాలు బాబ్రీ మసీదుకు ఆధారంగా ఉన్నాయని, అక్కడే నలుచదురుగా ఉన్న ఒక పెట్టె (బేడీ, ఊయల)ఉందని, అందులో విష్ణువు అవతారమైన రాముని విగ్రహం శిశువు రూపంలో ఉందని రాశాడు. అయితే రామమందిరాన్ని కూల్చి, దాని మీద మసీదు కట్టించినవాడు బాబర్ లేదా అతని సేనాని మీర్ బకీ అన్న సిద్ధాంతాన్ని టీఫెంథాలర్ పేర్కొనలేదు. జన్మభూమి రామమందిరాన్ని కూల్చి, అక్కడే మసీదును నిర్మించిన ఘనతను ఔరంగజేబుకు కట్టబెట్టాడు. (ఏ రాయి అయితేనే? అక్కడ ఉన్న విష్ణు అవతారం రాముడి ఆలయాన్ని కూలగొట్టిందీ, దాని మీద మసీదు నిర్మించినదీ మొగలులే కాదా!) 'హిందువుల ఆరాధన హక్కును తొలగించడానికి' ఔరంగజేబు ఈ పని చేశాడని కూడా టీఫెంథాలర్ పేర్కొన్నాడు. టీఫెంథాలర్ కు ముందు ఎందరో ఈ ఇదే విషయాన్ని ఘంటాపథంగా చెప్పారు. ముస్లిం పాలకులు, వాళ్ల సేనానులు వాళ్ల ఆత్మకథలలో ఘనంగా చెప్పుకున్నారు.

1528లో బాబ్రీ మసీదు కట్టినవాడు మీర్ బకీ అని చెప్పే ఒక శిలాఫలకం బయటపెట్టిన వాడు ఎఫ్ సి బుచానన్. ఇతడు లార్డ్ వెల్లెస్లీ వ్యక్తిగత వైద్యుడు. **1807-1814** మధ్య అయోధ్యకు వచ్చాడు. ఇందుకు సంబంధించిన తొలి రికార్డు **1822లో** బయటపడింది. ఫైజాబాద్ కోర్టు సూపరింటెండెంట్ హఫీజుల్లా సమర్పించిన ఒక నివేదికలో ఇలా పేర్కొన్నాడు. అది పద్మియా భాషలో ఉంది. 'బాబర్ నిర్మించిన మసీదు జన్మస్థాన వద్ద ఉంది' అని దాని సారంశం. ఇది సీతమ్మవారి వంటశాల (సీతా రసోయి)కి సమీపంగా ఉంది అని కూడా ఉటంకించాడు. ఫైజాబాద్ జిల్లా ల్యాండ్ రెవెన్యూ అధికారి మిలైట్ **1880లో** ఇచ్చిన ఒక నివేదికలో కూడా **1858**కి ముందు కట్టడం లోపల హిందువులు, ముస్లింలు కూడా పూజాదికాలు జరుపుకున్నారనే చెప్పాడు. **1854, 1881, 1891, 1892, 1905**నాటి ఆర్కియలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా నివేదికలు, **1930** నాటి జనరల్ సర్వే నివేదిక ఆలయాన్ని కూల్చిన తరువాతనే మసీదు కట్టారని ఘోషిస్తున్నాయి. అలాగే ఆ స్థలాన్ని తిరిగి గెలుచుకోవడానికి హిందువులు పోరాడుతూనే ఉన్నారని కూడా పేర్కొన్నాయి. **1891** నాటి ఆర్కియలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా నివేదికను ఎ. ప్యూరర్ ఇచ్చాడు. ఇది బుచానన్ అభిప్రాయాన్నే పోలి ఉంది. ప్యూరర్ కట్టడంలోని మూడు శాసనాలను అనువదించాడు. వాటి ఉద్దేశం- బాబర్ ఆదేశం మేరకు మీర్ బకీయే రామచంద్రుడు ప్రతిష్ఠితమై ఉన్న జన్మస్థానంలో పురాతన ఆలయం ఉన్న స్థలంలోనే మసీదు కట్టాడు. ప్యూరర్ అభిప్రాయం ప్రకారం, 'కూల్చిన ఆలయం ఎంతో సుందరమైనదై ఉండాలి.' మందిరానికి చెందిన చాలా శిథిలాలను ముస్లింలు బాబ్రీ నిర్మాణంలో ఉపయోగించుకున్నారు అని కూడా నిర్ధారించాడు.

డి టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా; నవంబర్ 10, 2019

(కానీ బుచానన్ చూపించిన శాసనం నకిలీదని కిశోర్ కుమార్ రాశారు. ఆయన పోలీసు ఉన్నతాధికారిగా ఉండి, తరువాత చరిత్రకారునిగా మారారు. మరి బుచానన్ ఏ ఉద్దేశంతో ఆ శిలాఫలకాన్ని సృష్టించాడు? ముస్లింల హక్కును బలోపేతం చేసే ఉద్దేశం తప్ప మరొకటి కాదు. అయోధ్య చరిత్ర ఇలా వక్రీకరణల పాలవుతూనే ఉన్నది. అయోధ్యపై తుది తీర్పు సందర్భంగా భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం ఇచ్చిన తీర్పులో చరిత్రకారుల వక్రభాష్యాల మీద వెలువడిన వ్యాఖ్యను చదవడం విభ్రమంగా ఉంటుంది.)

ప్రభుత్వంనుంచి అయోచితంగా వచ్చింది. 1946 మార్చిలో బాబ్రీమసీదు- రామజన్మభూమి కట్టడం మీద సున్నీ వక్ఫ్ బోర్డు హక్కును ప్రకటించుకుంది.

అయినా అయోధ్య పోరాటంలో కాస్త కూడా విరామం కనిపించపోవడం నిజంగా అద్భుతం. నిజానికి 1946లో హిందూ ముస్లిం ఘర్షణలు తారస్థాయికి చేరిపోయాయి. అయినా అఖిల భారతీయ రామాయణ సభ రామజన్మ భూమి మీద హక్కు తమదేనంటూ కొత్త ఉద్యమం ఆరంభించింది. బాబ్రీ మసీదుగా పిలుస్తున్న ఆ స్థలం రామజన్మభూమి కాబట్టి, వక్ఫ్ బోర్డుది దురాక్రమణే అని చెబుతూ, జన్మభూమి మీద హక్కు హిందువులే అన్న నినాదంతో ఆ ఉద్యమం ఆరంభమైంది. రామాయణ మహాసభ హిందూ మహాసభ అనుబంధ సంస్థ. 1949లో అయోధ్య ఉద్యమం అతి పెద్ద మలుపు తీసుకోగలిగింది.

సంత దిగ్విజయనాథ్ (గోరఖ్ నాథ్ మఠం) రామాయణ మహాసభ ఉద్యమంలో భాగస్వామి అయ్యారు. అదే సంవత్సరం జన్మభూమి దగ్గర తొమ్మిదిరోజులు నిర్విఘ్నంగా రామచరిత్ర మానస్ పఠనం చేశారు. చివరి రోజున భక్తులు హఠాత్తుగా ఆ కట్టడంలోకి ప్రవేశించి సీతారాముల (బాల రాముడు, సీతమ్మ) ప్రతిమలు ప్రతిష్ఠించారని కూడా చెబుతారు.. అవి లోపల వాటికవే ప్రత్యక్షమయ్యాయని ప్రజలలో ఒక నమ్మకం ఏర్పడి, అదే దావానలంలా వ్యాపించింది. వందల ఏళ్లుగా మసీదు కింద ఉండి పోయిన రామజన్మభూమి విముక్తి పోరాటానికి కొత్త ఊపిరులుడిన చరిత్రాత్మక ఘట్టం అదే.

రాముడు అయోధ్యలో జన్మించాడని చెప్పడానికి ఆధారపత్రాలు లేవంటారు కొందరు. అయోధ్యలోనే రాముడు పుట్టాడన్నది భారతీయుల విశ్వాసం. అనాదిగా వస్తున్న ప్రగాఢ విశ్వాసం. దానిని ప్రశ్నించే హక్కు ఈ భూప్రపంచంలో ఎవరికీ లేదు. ఇతర మతాల ప్రవక్తలు, ప్రముఖుల బర్తే సర్టిఫికేట్లు ఎవరైనా ఇవ్వగలరా? రామాయణం, అయోధ్య, రాముడు తమ ఆధ్యాత్మిక మూలాలన్న భావన తరతరాలుగా భారతీయుల రక్తంలో రక్తమై, అణువణువునా సుస్థిరమైన, పటిష్ఠమైన కొన్ని శతాబ్దాల తరువాతే ఈ దేశంలోకి ముస్లింలు రెండువైపులా వదును కలిగిన కరవాలల బలంతో ప్రవేశించారు. ఆ కత్తులకు ఒకవైపు మతం పెట్టిన పదును, మరొకవైపు మతం పునాదిగా రాజ్య నిర్మాణ కాంక్ష ఉన్నాయి. ఆత్మహత్యాసదృశమైన కొందరి భారతీయుల వైఖరి ఉన్నాదులకు బాటలు వేసిందన్నదీ నిజమే. కానీ చారిత్రక తప్పిదాలకు చెంపలు వాయించుకుని భారతదేశం మేల్కొంది. తన మూలాలను అన్వేషించే పని మొదలుపెట్టింది. ఆ క్రమంలో తమ మీద, తమ ధర్మం మీద జరిగిన దాడులను చరిత్రరూపంలో వారు గుర్తుకు తెచ్చుకోక తప్పదు. ఆ చరిత్రకే మునుగు వేసే ప్రయత్నం ఇంతకాలం నిరాఘాటంగా సాగింది.

భారతదేశ చరిత్రలోని కొన్ని అంశాలను కావాలని గమనించకుండా వదిలేసే ప్రమాదకర విధానం రుద్దారు స్వయం ప్రకటిత మేధావులు కొందరు. దీనినే నేగేషనిజం అంటారు. ఇది యూరప్ చరిత్రకు ప్రధానంగా వర్తింప చేస్తారు. అక్కడ నేగేషనిజం అంటే యూదుల మీద, జిప్సీల మీద నాజీలు (రెండో ప్రపంచయుద్ధం సమయంలో) జరిపిన హత్యాకాండను నిర్దాక్షిణ్యంగా నిరాకరించడం. అవేమీ జరగనట్టే చూడాలనడం. అదే ధోరణిని ఇక్కడ వామపక్ష చరిత్రకారులు అనుసరించడం పెద్ద వైచిత్రి. ఎవరిని చూపించి ప్రపంచాన్ని కొన్ని దశాబ్దాల పాటు బెదిరించారో, సరిగ్గా ఆ నాజీల వైలినే నిస్సిగ్గుగా కమ్యూనిస్టులు, ఆ సిద్ధాంతం ఆధారంగా చరిత్రను వ్యాఖ్యానించే చరిత్రకారులు అనుసరించారు. వీరికి ముస్లిం మేధావులు,

ఆ గోడ కథ

1858లో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం నిర్మించిన గోడ రాముడి ఆరాధన నుంచి హిందువులను వేరు చేయలేకపోయింది. ఏడు అడుగుల ఎత్తుయిన ఈ గోడ కేవలం మంచుతెరలా మిగిలిపోయింది. చివరికి బాబ్లీ మసీదుతో పాటు ఇది కూడా నేలమట్టమయింది. శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ పేరుతో వలస ప్రభుత్వం ఈ గోడ కట్టించింది. దీనితో ముస్లింలు మసీదుగా పేర్కొనిన ఆ కట్టడం లోపల, హిందువులు బయట నుంచి పూజలు చేసుకుంటారని బ్రిటిష్ వారు భ్రమపడ్డారు. హిందువులు పూజలు చేసుకోవాలని చెప్పిన చోటు పరిసరాలలోనే సీతా రసోయి, రామచంద్ర ఉన్నారు. వీటిలో పూజలు చేసుకునే హక్కు కూడా హిందువులకు ఉంది. కానీ ఈ గోడతో సమస్యకు ఎలాంటి పరిష్కారం లభించలేదు. ఎందుకంటే హిందువులకు ఆ మొత్తం ప్రదేశమంతా పవిత్రమే. రాముడు పుట్టినట్టు హిందువులు నమ్ముతున్న జన్మభూమి లోపలే ఉంది. అదే గర్భగుడి. ముస్లింలు కట్టడం లోపల ప్రార్థనలు చేసుకోవాలన్నా హిందువుల అధీనంలో ఉన్న భూభాగం మీద నుంచే వెళ్లాలి.

అయోధ్య వివాదంలో 1858లో కోర్టుకు వెళ్లిన బాబ్లీ మసీదు (రామజన్మ భూమి) ప్రధాన పూజారి (ముయిజ్జిన్) తెలిసో తెలియకో ఒక వాస్తవాన్ని అంగీకరించాడు. మూడు గుమ్మటాలు ఉన్న ఆ కట్టడంలోనే హిందువులు వందల సంవత్సరాలుగా పూజలు జరుపుకుంటున్నారని కోర్టుకు ఇచ్చిన ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నాడు. ఈ సంగతిని కూడా ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో ఉదహరించింది. సరిగ్గా జన్మస్థలంలోకి, అంటే గర్భగుడిలోకి వెళ్లకపోయినా, కటకటాలు ఉన్న గోడ దగ్గర నుంచే హిందువులు పూజలు చేసుకున్నారు. ఇక్కడ నమాజ్ ఎప్పుడు జరిగింది? ఆ వివాదాస్పద కట్టడంలో తొలిసారి నమాజ్ జరిగినది నవంబర్ 5, 1860 అని రజబ్ అలీ అనే అతడు ప్రభుత్వానికి చేసిన ఫిర్యాదులో రాశాడు. ఈ ఫిర్యాదు రామచంద్రుని తొలగించవలసిందిగా కోరుతూ ఇచ్చినది. ముయిజ్జిన్ అజాన్ (ఒక వేళలో చేసే నమాజ్) చేస్తున్న వేళ చబుత్ర నుంచి హిందువులు శంఖం ఊడుతున్నారని అతడి ఫిర్యాదు. చబుత్ర 1886 నుంచి కూడా హిందువుల అధీనంలో ఉన్నదన్న విషయంతో మేం విభేదించడం లేదని సుప్రీంలో కేసు విచారణ సందర్భంగా ముస్లింల తరపున వాదించిన జఫార్ యాబ్ జిలాని విస్పష్టంగా చెప్పారు. మరి హిందువులకు అయోధ్యలో హక్కు లేదని వాదించేవారిని ఏమనాలి? ★

ఇంకొందరు రాజకీయనేతలు వత్సాసు పలుకుతుంటారు. ఇంతకీ ఇక్కడ నేగేషనిజం అంటే ఏమిటి? 'ఇస్లాం దురాక్రమణదారుల చేతులలో హిందువులు చవి చూసిన హత్యాకాండను వారి జ్ఞాపకాల నుంచి తుడిచేసే ప్రయత్నమే'. బెల్జియం చరిత్రకారుడు కొయిన్రాడ్ ఎల్స్ ఈ మేధో విద్వంసం గురించి, కుట్ర గురించి చెబుతారు. నాజీల చేతులలో ఎంతమంది ఘోరమైన చావుకు బలైనారో ముస్లిం దురాక్రమణదారుల చేతిలో హిందువులు కూడా అదే సంఖ్యలో బలైనారని అంటారాయన. డేవిడ్ ఫ్రాల్, విల్ డ్యూరాంట్, ఫ్రాంకాయిస్ గాబీర్ వంటివారు కూడా ఈ అంశాన్ని లోతుగా చర్చించారు. ఇక్కడి కమ్యూనిస్టులకు, ఆ ముద్రాంకితులైన చరిత్రకారులకు నేగేషనిజం ఎందుకు? ముస్లింలను శాంతిప్రియులుగా,

ఈ దేశానికి నాగరికత నేర్పిన వారిగా రేపటితరాల దృష్టిలో నిలబెట్టాలి. భారతదేశానికి ఎప్పటికీ తామే యజమానులమన్న భావన ముస్లింలలో నిలబెట్టాలి. బాధితులైన హిందువుల ఆక్రోశం, ఆవేదన, త్యాగం, ఆత్మగౌరవం కోసం వారు జరిపిన రక్తతర్షణలన్నీ మరుగున పడిపోవాలి. ఒక సమాహానికి తగిలిన గాయాలు ఆ సమాహం మరిచిపోవాలట. అప్పుడే ఆ గాయలు చేసిన దురాక్రమణదారుల వారసులు ఈ దేశంలో నిర్భయంగా జీవించగలరట. ఎంత ఆత్మహత్యా సదృశం! ఈ నీచమైన ధోరణికి ఇప్పుడే అడ్డుకట్ట పడుతోంది. మన కాలపు ఈ అద్భుత పునరుజ్జీవనానికి కేంద్ర బిందువే అయోధ్య.

విగ్రహాలు తొలగించాలనుకుంటే ఏమైంది? పచ్చే సంచికలో..

ప్రపంచ వ్యవసాయ రంగం మీద గత పది సంవత్సరాలుగా పర్యావరణ మార్పులు పెను ప్రభావమే చూపిస్తున్నాయని చెప్పాలి. ప్రస్తుతం ప్రపంచవ్యాప్తంగా దాదాపు ముప్పయ్ నాలుగు దేశాలు ఆహార కొరతను ఎదుర్కొంటున్నాయంటే అతిశయోక్తి కాదు.

భారతదేశంలో సుమారుగా డెబ్బయ్ శాతం మంది ప్రజలు వ్యవసాయమే ప్రధానవృత్తిగా జీవనం సాగిస్తున్నారు. అందులోనూ చిన్న, సన్నకారు రైతులే ఎక్కువ. ప్రకృతి వైపరీత్యాల (కరవు, అకాల వర్షాలు, వరదలు, అధిక ఉష్ణోగ్రతలు, ఈదురు గాలులు) కారణంగా చాలామంది రైతులు తమ పొలాలను కౌలుకు ఇస్తున్నారు. దీంతో ఈ నష్టమంతా హెచ్చుస్థాయిలో కౌలు రైతులే మోయాల్సి వస్తున్నది.

పర్యావరణంతో రైతు రణం

ప్రభుత్వాలు రైతులకు రాయితీలు ఇచ్చినా, మద్దతు ధరలు పెంచినా వ్యవసాయం లాభసాటిగా మారకపోవడానికి అధిక ఉష్ణోగ్రతలు, అకాల వర్షాలు, జనాభా పెరుగుదల, వడిపోతున్న భూగర్భ జలాల్లో కారణమని అనేక సర్వేలు వెల్లడించాయి. అయితే ఇందుకు పరిష్కార మార్గాలు కూడా లేకపోలేదు.

సంవత్సరం	సాధారణంలో వర్షపాతం %
2013	106
2014	88
2015	86
2016	97
2017	98
2018	97
వర్షపాత పట్టిక	

పై పట్టికను ఒకసారి గమనిస్తే.. ఏడాది మొత్తంలో కురిసిన వర్షపాతం చూస్తే సాధారణంగానే నమోదైనట్లుగా కనిపిస్తున్నది. కానీ, ఇక్కడ గమనించవలసిన విషయం ఏమంటే, మూడు నెలల్లో పడాల్సిన వర్షం ఆరు లేదా ఏడు రోజులలోనే కురుస్తున్నది. ఇది వ్యవసాయానికి ఏమాత్రం మంచిది కాదు.

మరొకవైపు ఏడాదిలో మూడు నుంచి నాలుగు నెలల వరకూ అధిక ఉష్ణోగ్రతలు ఉంటున్నాయి. అలాగే 30-35 డిగ్రీలు ఉండవలసిన రోజువారీ ఉష్ణోగ్రతలు చాల చోట్ల 40-50 వరకు 10 నుంచి 15 రోజుల పాటు ఉంటున్నాయి. ఇవి భూగర్భ జలాలు, విత్తనం మొలకెత్తే విధానం, ఎరువుల వాడకం మీద ఎంతో ప్రభావం చూపి రైతులను అప్పుల పాల్చేస్తున్నాయి. కాలం ఏదైనా 1 నుండి 6 డిగ్రీల వరకు ఉష్ణోగ్రతలు పెరగడం వలన కూడా వర్షాధార పంటలకే కాక అన్ని పంటలకూ నష్టంవాటిల్లే ప్రమాదం ఉంది. దీనివలన చాలా మంది చిన్న, సన్నకారు రైతులు నష్టపోతున్నారు.

పంటకు ఎరువు వేసి నీరు పెట్టినప్పుడు సాధారణంగా మూడు లేదా నాలుగు రోజులలో ఆ ఎరువు అంతా కరిగిపోయి మొక్క పెరుగుదలకు దోహదం చేస్తుంది. కానీ పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతల కారణంగా ఆ ఎరువు కరగకముందే భూమిలోని

కె.వి. నాగేశ్వరరెడ్డి

తేమను పీల్చేస్తున్నాయి. అందువలన మొక్క పెరగడం లేదు. దీంతో రైతు మళ్లీ ఎరువులు వేస్తున్నాడు. ఈ విధంగా రైతుకు పెట్టుబడి భారం కూడా పెరుగుతున్నది. అలాగే చీడపురుగుల (తెగుళ్లు) నివారణకు వాడే మందులు కూడా వృధా అవుతున్నాయి. అంతేకాదు, సాధారణం కంటే 2 డిగ్రీల ఉష్ణోగ్రత పెరిగిందంటే చాలు, 5 నుండి 8 శాతం పంట దిగుబడి తగ్గుతుంది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో విత్తనాలు మొలకెత్తే అవకాశం కూడా తక్కువే. ఈ నేపథ్యంలో ఉద్యాన పంటలు, చెరకు

పంటకు ఎరువు వేసి నీరు పెట్టినప్పుడు సాధారణంగా మూడు లేదా నాలుగు రోజులలో ఆ ఎరువు అంతా కరిగిపోయి మొక్కపెరుగుదలకు దోహదం చేస్తుంది. కానీ పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతల కారణంగా ఆ ఎరువు కరగకముందే భూమిలోని తేమను పీల్చేస్తున్నాయి. అందువలన మొక్క పెరగడం లేదు. దీంతో రైతు మళ్లీ ఎరువులు వేస్తున్నాడు. ఈ విధంగా రైతుకు పెట్టుబడి భారం కూడా పెరుగుతున్నది. అలాగే చీడపురుగుల (తెగుళ్లు) నివారణకు వాడే మందులు కూడా వృధా అవుతున్నాయి.

వంటి అధిక నీరు కావలసిన పంటల సాగు కూడా సాధ్యపడదు.

అధిక ఉష్ణోగ్రతలు, భూగర్భజలాలు ఇంకిపోవడం, అకాల వర్షాలు, ఈదురు గాలులు వంటి ప్రకృతి ప్రకోపాలు ఇటీవల రైతును కోలుకోలేని విధంగా దెబ్బకొట్టాయని వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్తలు చెబుతున్నారు. అంతేకాదు, పర్యావరణ మార్పుల కారణంగా వ్యవసాయ కూలీలకు పని దినాలు తగ్గిపోతున్నాయని, రైతుల పెట్టుబడికి దిగుబడికి మధ్య వ్యత్యాసం పెరుగుతున్నదని, దీంతో పండిన పంటకు, ప్రభుత్వం ఇచ్చే మద్దతు ధరకు పొంతన ఉండటం లేదని, ఈ కారణంగా ఎందరో రైతులు వ్యవసాయాన్ని వదిలేసి పట్టణాలకు వలస కూలీలుగా పోతున్నారని వ్యవసాయ నిపుణులు ఆందోళన వ్యక్తంచేస్తున్నారు.

అయితే, ఈ పరిస్థితిని ఎదుర్కోవాలంటే, వాతావరణ మార్పులకు కక్షెం వేయాల్సిందే. రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లోని ప్రతి జిల్లాలో 30 నుండి 50 శాతం వరకు కరవు, వరదలు, నీటికొరత, అధిక ఉష్ణోగ్రతలు, అకాల వర్షాలతో నష్టపోతున్న రైతులు ఉన్నట్లుగా గణాంకాలు చెబుతున్నాయి. వీరిని ఆదుకోవాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వాలతో పాటు దేశ పౌరులందరి మీద ఉంది. స్థానిక యువత తలుచుకుంటే రైతుల్ని ఈ పరిస్థితుల నుంచి కాపాడవచ్చు. ఆయా గ్రామాల్లోని యువకులందరూ ఏకమై రైతులను చైతన్యపరచేందుకు శిక్షణ/ అవగాహనా తరగతులు నిర్వహించాలి. ఆధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులను అందిపుచ్చుకునేలా వారిని చైతన్యపరచాలి. పర్యావరణ మార్పులను తట్టుకొని నిలబడే పంటలు సాగుచేసేలా వారిని ప్రోత్సహించాలి. అన్నదాతల ఆర్థికాభివృద్ధి కోసం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రవేశపెట్టిన పథకాల గురించి అవగాహన కల్పించాలి. ఈ చర్యల ద్వారా రైతు సప్లాన్ని కొంతైనా నివారించే వీలుంది.

వ్యాసకర్త: సుస్థిర అభివృద్ధి లక్ష్యాల పరిశోధనా నిపుణులు

జ్ఞానసముపార్జన కోసం నిరంతర పఠనం, వీలైనంతసేపు ధ్యానం, ఉన్నంతలో దానగుణాలకు అసంతృప్తి ఉండాలని పెద్దలు అంటారు. అలాగే దేశ సార్వభౌమాధికారం పరిరక్షణలో, దేశాన్ని వ్యవస్థలను ప్రగతి పథంలో నడిపించడంలోనూ పాలకులకు సంతృప్తి తగదు. అందుకే 'సాధించిన దానితో సంతృప్తిని పొంది అదే విజయమనుకుంటే పొరపాటోయ్' అన్నారు ఒక కవి. తాను ఇంకా గొప్ప వాడిని కావాలనుకోవడంలో అభ్యంతరం ఉండదు. అయితే ఆ ఉన్నతి తనకు వృత్తిపరంగా తృప్తినిచ్చేలా, సమాజహితంగా, ఇతరులకు నష్టం కలగకుండా ఆదర్శనీయంగా ఉండాలి. ఆశించడం

అసంతృప్తికి తావెక్కడ? శ్రీకృష్ణభగవానుడు, ఆదిశంకరాచార్య తదితరుల బోధనలు ఇవే. 'స్వార్థసతో తృప్తి లేనివారు ఇతరుల సంపదల పట్ల ఆకర్షితులై తాము అలా కావాలనుకుంటారు. శక్తిస్థాయిలకు మించిన కోరికలకు అవకాశం ఇవ్వవద్దు. అధిక ధనతృష్టను వీడాలి' అని శంకరులు హితవు చెప్పారు.

సంపద పెంపు తప్పుకాదు. అది ధర్మబద్ధంగా ఉండాలి. పదిమందికి ఉపాధి కల్పించగలగాలి. సమాజం హితం కావాలి. అప్పుడే దానికి సార్థకత. జీవించేందుకు అవసరమైనంత సంపాదించాల్సిందే. లోకంలోని అన్ని సుఖాలు తనకే దక్కాలనుకోవడం అత్యాశే అవుతుంది. ఎదుటివారికి ఎక్కువ, తనకు

'సంతుష్టి పరమం ధనమ్' (సంతృప్తే గొప్ప ధనం) అని వేదవాక్కు. 'అప్రాప్తంహి పరిత్యజ్య సంప్రాప్తే సమతాంగతః/ అదృష్ట భేదా భేదోయః సంతుష్టి ఇతి కథ్యతే' (అందని దాని కోసం చింతించనివాడు, లభించిన దానితో సంతృప్తిచెందేవాడు, సుఖదుఃఖాలు కనిపించనివాడు సంతుష్టుడు)అని మహావీరనిషత్తు సంతుష్టుల గురించి నిర్వచించింది. 'సంతుష్టుడీ మూడు జగంబుల పూజ్యుడు/ సంతుష్టికెప్పుడు జరుగు సుఖము/సంతుష్టి కాకున్న సంసార హేతువు/ సంతసంబున ముక్తిసతీయు దొరకు' అని శ్రీమహాద్భాగవతం చెబుతోంది. ఆత్మశాంతికి తృప్తి మూలకారణం. పూర్తిగా తృప్తి గలవారి మనస్సు రాగద్వేషాలకు అతీతంగా సమరసంగా ఉంటుంది.

అలా అని సంతృప్తి అనేది అన్ని విషయాలకు వర్తించదు. 'సంతోషస్సిషు కర్తవ్యః స్వదారో భోజనే ధనే/త్రిషుచైవ న కర్తవ్యోన్యధ్యయనే జపదానయోః' (భార్య, భోజనం, ధనం విషయంలో సంతృప్తి కలిగి ఉండాలి. అధ్యయనం, తపస్సు, దానం విషయంలో అది వర్తించదు)అని 'అప్ర చాణక్యం'. వివాహేతర సంబంధాలు, అతిగా భుజించడం, అత్యాశతో అక్రమ ఆర్జన అనర్థహేతువులు. ధనదాహం, ఆస్తుల కూడబెట్టుకోవాలన్న కోరిక మనిషిని ఎంతకైనా తెగింపచేస్తుందంటారు. జీవితాంతం సంపాదనకే పాకులాడితే సుఖపడేది, ఇతరులను సుఖపెట్టేది ఎప్పుడు? సంపాదించినదానిని తానైనా అనుభవించగలగాలి కదా?

సంతృప్తే గొప్ప ధనం

తప్పు కాదు. అది ఆచరణయోగ్యంగా ఉండాలి. దానిని సాధించేందుకు శ్రమించాలి. శక్తికి మించిన ఆశ దురాశ కిందికే వస్తుంది. దుఃఖానికి కారణమవుతుంది.

దొరికిన దానితో తృప్తి చెందేవారికి అన్ని దిక్కులు సుందరంగా కనిపిస్తాయంటారు వ్యాసభగవానులు. 'సదా సంతృప్త మనసః సర్వాశ్చివమయా దిశః/ శర్మరకంటకాదిభ్యః యథోపానత్పదశ్చివమ్' (పాదరక్షలు ధరించిన వారికి ముళ్లు, రాళ్ల వల్ల ఇబ్బందిలేనట్లే సంతృప్తి మనస్సులను ఎలాంటి దుఃఖాలు బాధించలేవు). ఆదిశంకరులు ఇదే ఉపదేశించారు. కోరికలు దుఃఖ హేతువులు. కోరికలు అదుపులో ఉన్నా, అసలు కోరికలే లేకున్నా

తక్కువ ఉందనే అసంతృప్తి అశాంతికి దారితీస్తుంది. 'చేసుకున్న వారికి చేసుకున్నంత..'అనే భావం అలవరచుకుంటే చిక్కులేదు.

అత్యాశ అనేది డబ్బు విషయంలోనే కాదు. ఏదో ఒక రూపంలో నిత్యం ఎక్కడో అక్కడ కనిపిస్తూనే ఉంటుంది. ఒక వీధి కొఱాయినే ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, అందులో వచ్చే నీటిని జనం తగుమాత్రం పట్టుకుంటే పర్వాలేదు. కొందరు అవసరానికి మించినీటిని సేకరించి నిల్వ చేసుకుంటారు. మిగిలిన వారికి గుక్కెడు నీళ్లు దక్కవు. నిల్వ చేసుకొన్న వారు మరునాడు పారబోస్తారు. అలాగే, ఏవైనా ప్రకృతి విపత్తులు, అనారోగ్య పరిస్థితులు ఎదురైనప్పుడు ముందుజాగ్రత్త పేరుతో (ఇదీ అత్యాశే) సరకులు,

మందులు పెద్ద ఎత్తున కొనుగోలు చేసుకుంటారు. వాటిలో కొన్నిటికి 'కాలపరిమితి' ఉంటుంది. ఆ గడువు ముగిస్తే అవి నిరుపయోగమవుతాయి. అంటే అవసరమైన వారికి అందవు. అవసరమైనప్పుడు ఉపకరించవు. అలాగే అత్యాశ కూడపెట్టిన సంపాదన అన్ని వేళలా ఆదుకోదు. ఆశతో పాటే అశాంతి పెరుగుతుంది. సంపద పెరిగే కొద్దీ మానసిక ఆందోళన, అభద్రతా భావం ఎక్కువవుతుంది. మనుషులు దూరమవుతారు. మమతలు లోపిస్తాయి. పరిస్థితులు తారుమారై సంపద మాయమైతే దూరమైన వారు దరిచేరకపోవచ్చు. 'ఎప్పుడు సంపదలో కల్గిన..' అనే సుమతీ శతకకర్త మాటలు పునరావృతం కావచ్చు.

దూరాభారం. అపైన అత్యాశ. యవ్వనుడిగా బయలుదేరిన అతనికి వయస్సు మళ్ళింది. ఇంటికి చేరాడు. భార్యాబిడ్డలు కాలం చేశారని తెలిసింది. ఇతర కుటుంబసభ్యులు, మనుషులు అతనిని గుర్తించ లేకపోయారు. అత్యాశే తనను ఈ స్థితికి తెచ్చిందన్న ఆవేదనతో ఆ వ్యాపారి గుండె ఆగి మృతి చెందాడు.

మనిషి ఆనందానికి -ప్రశాంతకు తృప్తి; దుఃఖానికి-అశాంతికి తృష్ణ కారణం. 'తృష్ణ' అంటే దప్పిక. మామూలు దప్పిక తీరాలంటే నీరు తాగాలి. అప్పటికి దాహం తీరుతుంది. కానీ సంపాదన,కోరికల విషయంలో దానికి హద్దంటూ ఉండదు. అత్యాశ, అసంతృప్తి దుఃఖానికి కారణమని, వాటిని విడిచినప్పుడే

విడదెన్నటికైన ముసిండి భాస్కరా' (ఇతరులు ఆశించినప్పుడు సంపన్నుడు ఎంతో కొంత ఇవ్వాలి. అలాకాని వక్రంలో అతనికి సిరిసంపదలు ఉన్నా, లేకున్నా ఒక్కటే. ముష్టి చెల్లు ఫలం ఎప్పుడు చేదుగానే ఉంటుంది. కనుక అది పండినా,పండకపోయినా ఒక్కటే. దానం చేయని సంపద, ముష్టి (ముసిండి) పండుతో సమానమని భాస్కర శతకం చెబుతోంది. 'ఏత్తము గూర్చిన మనుజుండు/దుత్తము దానంబు భోగ మొందని యెడ భూ/భృత స్కర శిఖిగతమవి/వృత్తి కంబమగు నట్టి పదవి..' (ఎంత డబ్బు సంపాదించిన వాడైనా దానిని తగిన విధంగా దానాలు చేసి, పరిపూర్ణంగా అనుభవించకపోతే అదంతా దొంగలపాలు, రాజుల, పాలు అగ్నిపాలవుతుంది) అని కుమార శతకకర్త సూత్రీకరించారు.

చతుర్విధ పురుషార్థాలలో రెండు, మూడు అంశాలకే అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తూ, అత్యాశకు పోతూ జీవితాలను నిస్సారం చేసుకుంటున్నారు. సమాజంలో గౌరవ పదవులలోని వారు, ఉన్నతోద్యోగులు కొందరు ఇలాంటి దుర్మితికి పాల్పడడం నడుస్తున్న చరిత్ర. చక్కటి జీవితాన్ని చేజితులా జారవిడుచుకుంటున్నారు. ఎంత సంపాదించినా తినేది ఒక చేతితోనే అనే సత్యం సంపాదన యావలో గుర్తుకు రాదు. స్థాయికి మించి ఆశలు, హోదాకు మించి అక్రమార్గ నలు అరిష్టదాయకాలు అనేది వర్తమాన సంఘటనలను బట్టి వెల్లడవుతోంది. అత్యాశ, అక్రమంగా ఆర్జించే సొమ్ము అశాంతిపాలు చేస్తుంది. సమాజంలో తలవంపులు తెస్తుంది. మనుగడనే మట్టిపాలు చేస్తుంది. 'ఆశ కంటే దుఃఖమితీతయంబుగ లేదు/చూపు నిలుపకున్న సుఖము లేదు/మనసు నిలపకున్న మరి ముక్తి లేదయా' అన్నాడు వేమన. కొందరు తమ తీరు మార్చుకోలేకపోతున్నారనిపిస్తోంది.

అసంతృప్తులు, ధనతృష్ణ గలవారు నిద్రించబోయే ముందు తమ సంపాదన ఎంతో లెక్కవేసుకుంటారట. వారు నిద్రించిన తరువాత వారి ఆయుష్షు ఎంత తగ్గిందో పైవాడు లెక్కిస్తాడట అందుకే కావలసినంత, నిజాయితీగా సంపాదించు, నిశ్చితంగా జీవించు అన్నది పెద్దల మాట. అసంతృప్తులకు ఆనందం అందని ద్రాక్షలాంటిదేనంటారు. ఏ వ్యాధికైనా ఔషధాలు ఉంటాయి, లేకపోయినా కనుగొనేందుకు ప్రయత్నిస్తారు. అత్యాశ, అసంతృప్తికి మనసును నియంత్రించగలగడమే ఔషధమని జ్ఞానులు అంటారు. 'అమాయకమైన మనసు దేనినీ అర్థం చేసుకోలేదు. భగవద్భావం మీద కూడా నిలకడగా ఉండదు కానీ అన్నిటిని అతిగా కోరుకుంటుంది. మనిషిని అత్యాశపరుడిగా చేస్తుంది' అని కబీర్ దాస్ అంటారు. అయితే మనసును కట్టడి చేసి, కోరికలను జయించేందుకు 'తృప్తి' పరమోషధం. అందుకే సంతృప్తికి మించిన సంపద లేదంటారు.

వ్యాసకర్త : సినియర్ జర్నలిస్ట్

అసంతృప్తులు, అతిగా ఆశపడేవారికి ఎదురయ్యే కష్టనష్టాల గురించి సత్యసాయి బాబా ఓ కథ చెప్పేవారు. 'ఒక ఊరికి ఒక సాధువు వచ్చాడు. ఓ దీనుడు ఆయనను దర్శించి తన కష్టాలను ఏకరువు పెట్టాడు. సాధువు ప్రసన్నుడై, ఒకచోట సంపద పోగుపడి ఉన్నట్లు దివ్యదృష్టితో గమనించి అక్కడికి వెళ్లి కావలసినంత తెచ్చుకొని సంతోషంగా జీవించ మని దీవించాడు. ఈ సంగతి తెలిసిన సంపన్నుడు ఒకడు బీదవాని వేషంలో ఆ సాధువును దర్శించి తన ఇక్కట్లను చెప్పుకున్నాడు. అతని అత్యాశ, దుర్మార్గిని గమనించిన సాధువు అతనికి గుణపాఠం చెప్పాలనుకున్నాడు. సుదూర ప్రాంతంలో అపార నిధినిక్షేపాలు ఉన్నాయని, వాటిని తెచ్చుకోవచ్చని చెప్పాడు. దాంతో ఆ ధనవంతుడు కుటుంబసభ్యులకు సమాచారం కూడా ఇవ్వకుండా హుటాహుటిన నిధి ప్రాంతానికి చేరాడు. అక్కడి ధనరాశి చూసి కళ్లు బైర్లు కమ్మాయి. ఎంత తవ్వినా మూటలు కట్టినా ఆశ తీరడంలేదు. అలా కాలం గడిచిపోయింది. అసలే

కలిగే ఆనందానికి స్వర్గుఖిలా సాటిరావని మాండవ్య మహర్షి ప్రవచనం. దొరికిన దానితో తృప్తిపడుతూ, దొరకని దానికి దుఃఖించని వాడు ఉన్నతడు. 'కష్టించకుండా పెరిగే సంపద, అక్రమ ఆర్జన అనర్థ హేతువులు. నేను.. నా కుటుంబం.. బంధువులు.. ఇల్లువాకిళ్లు, ఆస్తిపాస్తులు.. అనే మమకారాలను చంపుకుంటేనే తృష్ణ నశిస్తుంది' అని ఇతిహాసాలు సోదాహరణగా చెబుతున్నాయి. ఇంతగా ఆర్జించి.. 'ఇంటిలోని ధనము నిదినాది యనుచు/మండిలోన దాచు మంకుజీవి/కొంచబోడు వెంట గుల్తకాసును రాదు..' (మూర్ఖుడు ధనాన్ని ఇంట్లో మట్టిలో దాస్తాడు. వెళ్లేటప్పుడు ఒక చెల్లనికాసు కూడా వాని వెంటరాదు) అని వేమన వ్యాఖ్యానించాడు. అందుకే ఆశను పక్కనపెట్టి ఇతరులు గురించి ఆలోచించాలంటారు.

'కామిత వస్తు సంపదలు గల్గు ఫలంబోరు లానపడ్డచో/నేమియు బెట్టదేని సిరియేటికి? నిష్పలమున్న బోయినన్/బ్రామికపడ్డ లోకులకు బండగనేమది యెండిపోవగా/నేమి ఫలంబు? చేదు

రేపటి ఉషస్సును దర్శించుకునే అదృష్టం గురించి కూడా ఇవాళ చాలా మందికి సందిగ్ధమే. చరిత్రలో కనిపించే కరుడగట్టిన సైనిక నియంతృత్వాలను మించిపోయిన కరోనా వైరస్ లక్షణం అలాంటి సందిగ్ధంలో నెట్టేసింది. మరణం వచ్చి ముంగిట్లో కాపు కాయడానికి గొప్ప కారణాలేవీ అవసరం లేదప్పుడు. కొవిడ్ 19 ఒక తరం వారికి భవిష్యత్తు మీద నమ్మకం పోగొడుతోంది. ఆందోళనల మధ్య జీవించాలని శాసిస్తున్నది. కానీ ఈ క్షణం దాకా కూడా మనకో జీవితం ఉంది. అదెలాంటిది? నాకైతే గడచిన ఆ జీవితం మీద ఒక విహంగ వీక్షణమైనా చేయాలని చాలా గాఢంగా అనిపిస్తున్నది. గడిపిన జీవితం మీద, దానితో సమాజానికి జరిగిన మేలు మీద చిన్న సమీక్ష అయినా జరుపుకోవద్దా! ఆత్మకథలు రాసుకునే అవకాశం ఉన్నా లేకున్నా ఈ పని అవసరమే. ఆ పని ఆత్మకు తృప్తినిచ్చేదే కూడా. ఆ పనిని కరోనా కాస్త ముందుకు తెచ్చిందేమో! ఇంకొకటి కూడా ఉంది. వృద్ధాప్యం సమీపించాక, ముఖ్యంగా ఎనిమిది పదుల వయసుకి; ఈ భూమ్మీద ప్రయాణం ముగింపు అంచులకు వస్తున్నట్టే. ఇంత జీవితం గురించి వెనక్కి తిరిగి చూసుకుని అది ఎలా సాగిందో చూసుకుంటే అద్భుతమనిపిస్తుంది. అనుకూల పరిస్థితులు, లేదా ప్రతికూలతల మధ్య- జీవితమైతే ఇంతవరకు ఇలా సాగిపోయిందన్నది నిజం. వ్యక్తిగా నేను ఇంకొంత సాధించి ఉండరాదా అన్న భావన వదలకుండా వెంటాడుతూనే ఉంది. అలాగే చేపట్టిన వృత్తిలో ఇంకా మెరుగైన ఫలితాలు సాధించి ఉంటే? అన్న ప్రశ్న కూడా.

భారతదేశంలో ఉన్న 565 సంస్థానాలలో పెద్దది, హైదరాబాద్ సంస్థానంలో ఉన్న జంగంపల్లి మా ఊరు. ప్రస్తుత కామారెడ్డి జిల్లాలో ఉంది. మాది వ్యవసాయదారుల కుటుంబం. నాకు ఊహ తెలిసే కాలానికీ, జ్ఞానం వస్తున్న సమయానికీ నా భవిష్యత్ జీవితం గురించి పెద్ద పెద్ద ఊహలేవీ ఏర్పరచుకోలేదనే చెబుతాను. బాగా చదువుకోవాలన్న ఒకే ఒక్క ఆశ మాత్రం ఉండేది. అందుకే మా తాతమత్తాలు ఇంట్లో సేకరించి పెట్టిన చాలా గ్రంథాలని చదవడమే అందుకు మార్గమని అనుకున్నాను. అందులో సీపీ బ్రౌన్ కూర్చిన తెలుగు నిఘంటువు కూడా ఉండేది. 1858లో వెలువడిన పుస్తకమది. నలభీమ పాకశాస్త్రం మీద, నకుల సహదేవ శాస్త్రం (ఇందులో ఒకరు ఆవుల వైద్యంలోను, రెండోవాడు గుర్రాల వైద్యంలోను సిద్ధహస్తులని ప్రతీతి), వీటితో పాటు

మా తాతగారు దేమె శివారెడ్డి

రామాయణం, పురాణాలు, ఆయుర్వేద గ్రంథాలు, గణితం పుస్తకాలు, కృష్ణాపత్రిక పాత సంచికలు, అన్నింటికీ మించి పాత పంచాంగాలు.. అవీ ఇవీ అనేమిటి! ఎన్నో పుస్తకాలు. తెలుగు భాషా సంపద అది. కానీ బయటి ప్రపంచంలో తెలుగు పలుకు వినిపించేది కాదు - నిషిద్ధం.

అక్కడే మొదలవుతుంది నా బాల్యం. అంటే నా బాల్యాన్ని గుర్తు చేసుకోవడమంటే ఓ సంక్షుభిత చరిత్ర ఖండాన్ని గుర్తు చేసుకోవడమే. నిజాం సంస్థానంలో ముస్లిమేతరుల జీవితానికి అద్దం పట్టే జ్ఞాపకాలే అవన్నీ. ఆరువందల ఏళ్ల అణచివేత. దానికి పరాకాష్ఠ రజాకార్ ఆగడాలు. వీటి మధ్యనే సాగింది నా చిన్నతనం. ఈ అణచివేత, ఈ సామాజిక హింస నాకు బాల్యం వరకే. మరి, మా పూర్వీకులు! ఇంటి లోపల ధర్మం గురించి ఆరాటం. బయట-తమ ధర్మాన్ని గౌరవించని ముస్లిం శాసనాన్ని

ధిక్కరించాలన్నా సాధ్యం కాని ఇరకాటం. అయినా ధర్మం పట్ల వారి అనురక్తి గురించి ఇప్పుడు తలుచు కుంటే మా పూర్వీకులే కాదు, ఆ కాలంలో జీవించిన ముస్లిమేతరులంతా యోధులే అనిపిస్తారు. ఆరు శతాబ్దాల కాలం ఎవరైనా తమ విశ్వాసాలను నిలబెట్టుకోవడం చిన్న విషయం కాదు. మాతృభాష పట్ల, సంస్కృతి పట్ల వారు చూపించిన నిబద్ధత చిరస్మరణీయం. కోతలు పూర్తయి, కర్షకులు కొంచెం వెనులుబాటుగా ఉండే సమయంలో దాదాపు నెల రోజుల పాటు మా ఊరి శివాలయం ప్రతి సాయంత్రం సందడిగా ఉండేది. ఒక పండితుడు ఎక్కడి నుంచో వచ్చి గీతా పారాయణం చేసేవారు. హిందూ పండుగలకు హరికథలు, పురాణ పరనాలు, నాటకాలు ఉండేవి. అవన్నీ హిందూ పురాణాంశాలే అయినా అధికారులు పట్టించుకునేవారు కాదు. అలా అని అది అనుమతి కూడా కాదు.

తల్లివేరు కోసం

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. నిజాం నవాబు లొంగిపోయాడు. అంతకు కొద్ది ముందు ఆరంభమైన రజాకార్ ఆగడాలు ఆగాయి. సెప్టెంబర్ 17, 1948న ఇక్కడ కూడా జాతీయ పతాకం ఎగిరింది. నిజామాబాద్ కు తొలిసారి ఒక తెలుగు ఉపాధ్యాయుడు వచ్చి బహిరంగంగా పాఠాలు చెప్పడం మేమంతా ఆనందంగా విన్నాం. ఆ సంతోషాల వెనుకే చిన్న వేదనాభరిత ప్రశ్న. హైదరాబాద్ ప్రాంతానికి ఆగస్ట్ 15తో సమానమైన సెప్టెంబర్ 17వ తేదీకి ఏదీ గుర్తింపు?

తాతగారు 60 సంవత్సరాలే జీవించారు. ఆయన ఏమిటో, ఆయన సేవలు ఎంతటివో ఇప్పుడు మన మధ్య ఉన్న కొందరు కుటుంబ సభ్యులకు మినహా మిగిలిన వారికి జ్ఞాపకం లేకపోవచ్చు. కానీ ఒక్కసారి ఆయన జీవితంలోకి చూసి ఆయన సమాజానికి అందించినదేమిటో శోధిస్తే ఓ అద్భుతం కళ్లముందు కనిపిస్తుంది. ఆయన 40 ఎకరాలలో సేద్యం చేశారు. అంతా మర్యాదార భూమే. 300 పశువులు ఉండేవి. ఆయన ప్రాపకంలో 20 కుటుంబాలు ఉండేవి. నేను చూసిన తాతగారు, నానమ్మ కాలం ఎలా ఉండేదో కొంచెం చెబుతాను. నా తొలి జ్ఞాపకాలంటే అవే కూడా.

ఆనాడు ఉన్న విద్యావసతి ఎంత? పన్నుల భారం ప్రజలను ఎంతగా కుంగదీసేది? స్వాతంత్ర్య పోరాటంతో సంస్థానానికి బయట స్వేచ్ఛాగీతం ఆలపిస్తున్న భారత జాతీయ కాంగ్రెస్ లో సభ్యత్వం పొందడం, ఆంధ్ర మహాసభలకు, ఇతర సమావేశాలకు హాజరుకావడం ఎంత కష్టమో అప్పుడు

అవగాహనకు వస్తుంది.

మొదట హైదరాబాద్ సంస్థానంలో విద్యా సౌకర్యం ఎలా ఉందో ఒకసారి పరికించాలి. హైదరాబాద్ లేదా నిజాం సంస్థానం అంటే బహు భాషల సంగమం. వీళ్లలో తెలుగు మాట్లాడేవారు 48.2 శాతం. మరాఠీ మాట్లాడేవారు 26.4 శాతం. కన్నడం మాట్లాడేవారు 12.7 శాతం. మొత్తం జనాభాలో ఉర్దూ భాష మాట్లాడేవారు కేవలం 10.3 శాతం. అయితే నిజాం సంస్థానంలో పెద్ద వింతేమిటీ అంటే ఫారసీ లేదా పర్షియన్ అధికార భాష. న్యాయస్థానాలలో, పరిపాలనలోని అన్ని స్థాయిలలో ఈ భాషే చెలామణిలో ఉండేది. అనఫ్ జాహి, అంతకు ముందు ఉన్న కుతుబ్ షాహీల కాలంలోనూ పర్షియన్, ఉర్దూ రాజభాషలుగా ఉండేవి. ఇందులో కుతుబ్ షాహీలు పర్షియన్ మూలాలు కలిగినవారే.

ఇలాంటి నేపథ్యంలో మా తాతగారు, నానమ్మ

చదువుకున్నాను. అంతకు ముందు ఎవరూ కుటుంబంలో చదువుకున్న వారు లేకపోవడం వల్ల అప్పటి మహిళలు పెద్దగా చదవగలిగేవారు కాదు. తమ పేరు మాత్రం రాసుకునేవారు. ఉర్దూ తెలిసిన వారు పది శాతమే ఉన్నా ప్రాథమిక స్థాయి చదువు నుంచి ఒక్క ఉర్దూ మాధ్యమమే ఉండేది. పోనీ తెలుగు, మరాఠీ, కన్నడ భాషా మాధ్యమాలతో ప్రైవేటు పాఠశాలలు ప్రారంభించాలని ఎవరైనా అనుకుంటే నిజాం, ఆయన అధికార యంత్రాంగాల అనుమతి తప్పనిసరి. అప్పటి మా కామారెడ్డి తాలూకా అంతటికి ఒకే ఒక్క మిడిల్ స్కూల్ ఉండేది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత దీనినే ఉన్నత పాఠశాలగా అభివృద్ధి చేశారు. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చేనాటికి నిజామా బాద్ జిల్లా మొత్తానికి ఒకే ఒక్క ఉన్నత పాఠశాల ఉంది. హైదరాబాద్ సంస్థానంలో అక్షరాస్యత శాతం అంత తక్కువ స్థాయిలో ఉండడానికి కారణం ఇదే.

డా॥ దేవే రాజారెడ్డి

అలాంటి పరిస్థితులలో కూడా మా ఇల్లు తెలుగు పుస్తకాలతో నిండి ఉంది. తెలుగు భాషాభిమానాన్ని మమకారాన్ని నిలిపి ఉంచడమంటే అదంతో ఘనమైనది. 1948, సెప్టెంబర్ లో ఆ ఆలస్యపు స్వాతంత్ర్యం తరువాత తెలుగు అధికార భాష అయింది. కామారెడ్డికి తొలిసారి తెలుగు ఉపాధ్యాయులు వచ్చారు. ఆయనే- అమరేశం రాజేశ్వర శర్మగారు. అప్పటి నుంచి, కొన్ని శతాబ్దాలుగా అణచివేతలో ఉన్న మాతృభాషను జనం స్వేచ్ఛగా నేర్చుకున్నారు. తెలుగు పండితునిగా అక్కడకి వచ్చి తరువాత నిబంధనల మేరకు మెట్రిక్, ఇంటర్, డిగ్రీ, పీజీ చేశారాయన. ఆపైన తెలుగు వ్యాకరణంలో పరిశోధన చేశారు. అక్కడికొచ్చిన మరొక తెలుగు పండితుడు వెంకటేశ్వరశర్మగారు.

మా కుటుంబానికి గానీ, అసలు మా ఊరుకు గానీ తెలిసిన ఏకైక వృత్తి వ్యవసాయం. వర్షాధార భూములలో సేద్యం చేసిన నాటి గ్రామీణ తెలంగాణలో కర్షకుల పరిస్థితులు తెలుసుకోవడం కూడా ఒక విషాదకరంగానే ఉంటుంది. మధ్య యుగాలలో దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థలో మూడింట రెండువంతులు గ్రామీణ ప్రాంత ఉత్పత్తుల మీద ఆధారపడి ఉండేది. నిజాం సంస్థానానికి తొంభయే శాతం రాబడి భూమిశిస్తుతోనే వచ్చేది. అది అపారమైన భారం. ఈ భారం ఎంత ఘోరమో ఈ లెక్క చూస్తే తెలుస్తుంది. 1854-1855 సంవత్సరంలో మొత్తం నిజాం వార్షికదాయం రూ. 43,68,084. ఇందులో భూమిశిస్తు ద్వారా లభించినది రూ. 37,11,505. దిగుమతి సుంకాలు, అబ్కారీ, తపాలా, జరిమానాలు, న్యాయస్థానాల రుసుము వంటి వాటితో మిగిలిన ఆదాయం వచ్చేది.

ఆ రోజులలో రైతుల పరిస్థితి ఏమిటి? వారికి మా పూర్వీకుల నుంచి ఎలాంటి సేవలు లభించాయి? పశుపోషణ ఎలా ఉండేది? వీటి గురించి తెలియాలంటే కొన్ని ఉదంతాల ద్వారా మాత్రమే సాధ్యం. ఆ రోజులలో వ్యవసాయం అంటే పూర్తిగా జూదమే. అంత అనిశ్చితి! సేద్యమంతా రుతుపవనాల మీద ఆధారపడే ఉండేది. మా కుటుంబానికి 80 ఎకరాల భూమి ఉండేది. అందులో 'తరి', తడారు భూమి దాదాపు 15 ఎకరాలు. మిగిలినది మెట్టభూమి. దీనినే ఖుస్కి అంటారు. వీటిలో పండే ధాన్యం మా కుటుంబం గడవడానికి, మా కుటుంబం మీద

తపన, అమ్మభాషంటే ఆరాధన

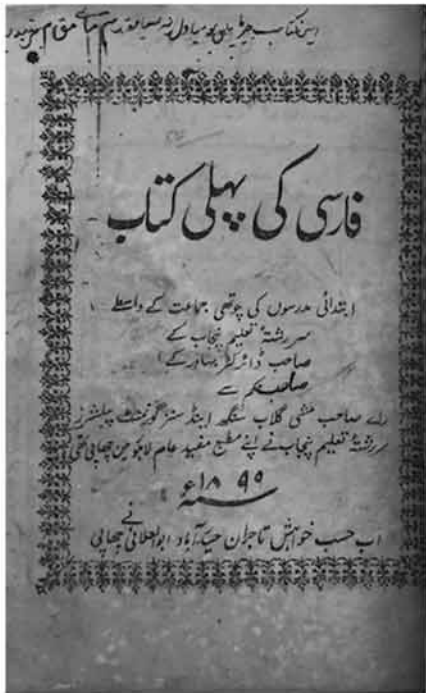
మొదట ఫారసీలో, తరువాత ఉర్దూలో విద్యాభ్యాసం చేయక తప్పలేదు. వారి కాలంలో అసలు పాఠశాలే లేదు. మా నాన్నగారి కాలానికి ఏకోపాధ్యాయ పాఠశాల మాత్రం వచ్చింది. మా తాతగార్ల కాలంలో వారు ఇళ్లలోనే తెలుగు నేర్చుకోవలసిన పరిస్థితి. నేను కూడా మా నాన్నగారి లాగే మొదట ఉర్దూలోనే

1880 నుంచి 1930 వరకు నమోదైన అక్షరాస్యత 3 నుంచి 5 శాతమే. ఇలాంటి వాతావరణంలో తెలంగాణ ప్రాంత అక్షరాస్యత ఎలా ఉండి ఉంటుంది? ఇక్కడ ఈ ప్రశ్న వస్తుంది. అది కూడా చూద్దాం. 1881-3.7 శాతం, 1891-4.4 శాతం, 1901 3.4 శాతం, 1911-3.2 శాతం, 1921- 3.3 శాతం, 1931-4.0 శాతం. ముందే చెప్పుకున్నట్లు ఆ రోజుల్లో హైదరాబాద్ సంస్థానంలో అసలు ప్రైవేటు పాఠశాలలే లేవు. ఇదంతా ముస్లిం ప్రభువుల విద్యా విధానం ఫలితమే.

తెలుగువాళ్లే అయినా, తెలుగు మాట్లాడేవారే అధిక సంఖ్యాకులుగా ఉన్నా, మా తాతగారి విద్యాభ్యాసం బాలశిక్షతో ఆరంభం కాలేదు. ఆయన చదువు 'ఫారసీ కి పెష్టా కితాబ్', అంటే 'పర్షియన్ తొలి పుస్తకం'తో ఆరంభించారు. 1890లో అచ్చయిన పాఠ్యపుస్తకమిది.

ఆ కాలంలో అసలు సంస్థానంలో ఎన్ని పుస్తకాలు అచ్చయినాయో కూడా గుర్తు చేసుకోవాలి. 1910లో అచ్చయినవి 933. అందులో ఉర్దూ పుస్తకాలే 883. అరబిక్ 25, తెలుగు 14, పర్షియన్ 6, ఇంగ్లీష్, మరాఠీ రెండేసి వెలువడినాయి. ఆ సంవత్సరంలో వెలువడిన వార్తాపత్రికలు ఎన్ని? అవి ఏ భాషలలో ఉన్నాయి? ఉర్దూ, పర్షియన్ భాషా పత్రికలు 25. తెలుగు 1, మరాఠీ 4, ఇంగ్లీష్ 13.

ఇక్కడ ఒక విషయం విస్మయంగానే ఉంది. ముస్లిం పాలకుల నుదీర్చు పాలనా కాలంలో తెలుగు వికసించలేదు. అధిక సంఖ్యాకులు మాట్లాడే ఈ భాష పాలకుల ఆదరణకూ నోచుకోలేదు.

'ఫారసీ కి పెష్టా కితాబ్'

ఆధారపడి ఉన్నవారికి చాలినంతగానే ఉండేది. అమ్ముకోవడానికి మిగిలే పంట చాలా స్వల్పం. ఇక్కడ ఒక విషయం చెప్పుకోవాలి. పూర్వం ఇక్కడి కుటుంబాలు పాలు, కూరగాయలు అమ్ముకునే పద్ధతి ఉండేది కాదు. మా కుటుంబానికి ప్రధాన ఆదాయం పశువుల మీదే లభించేది. మాకు ఆవులు, ఎద్దులు కలిపి మూడు వందలు, పన్నెండు వరకు దున్నపోతులు ఉండేవి. పంటలకు కావలసిన ఎరువు ఈ పశువుల ద్వారానే వచ్చేది. పూర్వకాలంలో గాని, మా పూర్వీకులు వ్యవసాయం చేసినప్పుడు గాని రసాయనిక ఎరువులు వాడే అలవాటే లేదు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవిస్తే సమస్య లేకుండా ఉండడానికి రైతులు పండించిన పంటను మూడు లేదా నాలుగేళ్లకు సరిపడే విధంగా నిల్వ ఉంచాలని మా పూర్వీకులు నమ్మేవారు. ఆ నిల్వలు వారి సొంత ప్రయోజనాల కోసమే కాదు, మా గ్రామం మొత్తానికి ఉపయోగపడాలన్నదే లక్ష్యం. అలా నిల్వ చేసిన పంట 1918-19 కాలంలో ఐదు మాసాలకు గ్రామమంతటికీ సరిపోయింది. అంటే స్పానిష్ ఫ్లూ కాలం. ఇప్పుడు ప్రపంచాన్ని నులిమేస్తున్న కరోనా దాని కుటుంబంలోనిదే. అప్పుడే రెండేళ్లు వర్షాలు ముఖం చాటేశాయి. కరువు వచ్చింది. జంగంపల్లి చుట్టుపక్కల గ్రామాలలో చాలా మరణాలు నమోదైనాయి. అలాగే దేశంలోని చాలా ప్రాంతాలలో ఆకలి మరణాలు సంభవించాయి. కానీ, ఆ

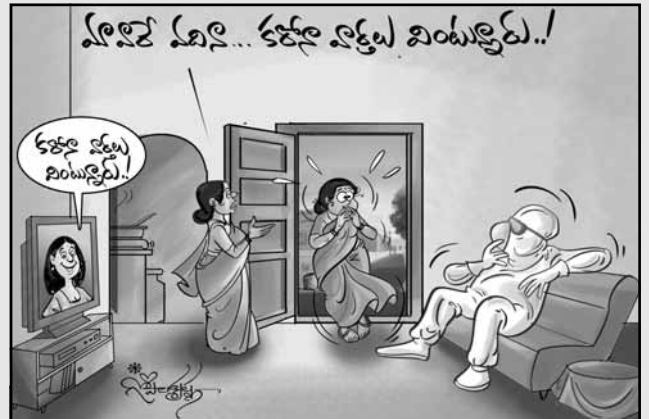
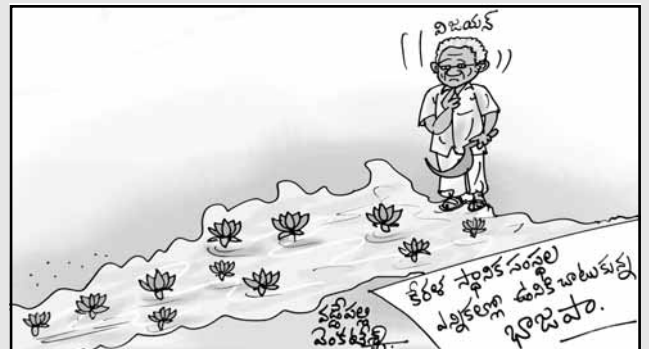
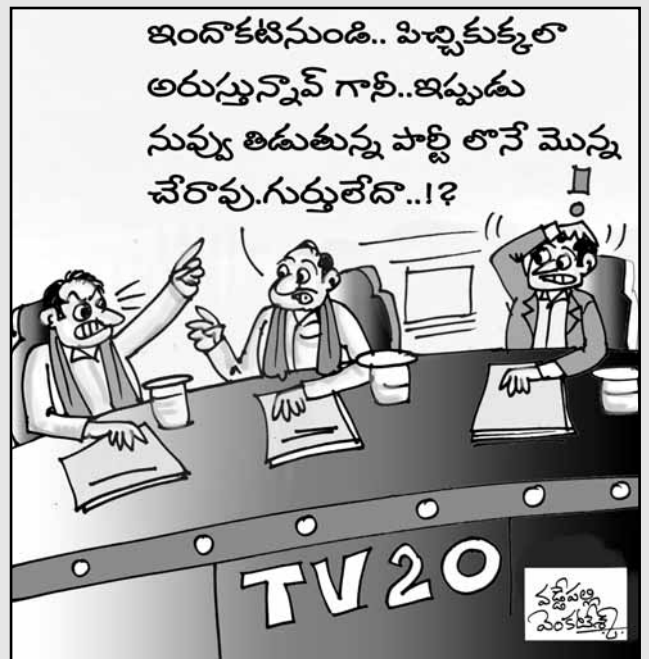
మా కుటుంబానికి ప్రధాన ఆదాయం పశువుల మీదే లభించేది. మాకు ఆవులు, ఎద్దులు కలిపి మూడు వందలు, పన్నెండు వరకు దున్నపోతులు ఉండేవి. పంటలకు కావలసిన ఎరువు ఈ పశువుల ద్వారానే వచ్చేది. పూర్వకాలంలో గాని, మా పూర్వీకులు వ్యవసాయం చేసినప్పుడు గాని రసాయనిక ఎరువులు వాడే అలవాటే లేదు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవిస్తే సమస్య లేకుండా ఉండడానికి రైతులు పండించిన పంటను మూడు లేదా నాలుగేళ్లకు సరిపడే విధంగా నిల్వ ఉంచాలని మా పూర్వీకులు నమ్మేవారు. ఆ నిల్వలు వారి సొంత ప్రయోజనాల కోసమే కాదు, మా గ్రామం మొత్తానికి ఉపయోగపడాలన్నదే లక్ష్యం.

ముస్లిం పాలన కాలం మొత్తంలో మా గ్రామంలో మాత్రం ఆకలితో చనిపోయిన వారు లేరు. ఇక కరువు కాటకాల సంగతి సరేసరి. మనకు తెలిసిన అతి ఘోరమైన కరువు 1940ల నాటి నాటి బెంగాల్ కరువు. ఆ సమయాలలో ఇక్కడ నిజాం, అక్కడ ఆంగ్లేయులు చూపించిన నిర్లక్ష్యం ఘోరమైన నేరం.

ఒక రైతు కుటుంబం నుంచి నేను వైద్యుడినయ్యాను. సైకిళ్లు అప్పుడప్పుడే వస్తున్నాయి మా ప్రాంతానికి. ఓ అద్దె సైకిల్ తో అనుభవం నన్ను ఆ విద్య వైపు తీసుకెళ్లింది. అద్దెకు తెచ్చుకుని సైకిల్ తొక్కడం నేర్చుకుంటూ, వడిపోయాను. కుడితొడకు బాగా తగిలింది. అది తగ్గడానికి సమయం పట్టింది. అప్పుడే ఎలాగో నా మనసులోకి వచ్చింది తెల్లకోటు.

వైద్యవిద్య పూర్తి చేసి 1968లో హైదరాబాద్ లో ప్రాక్టీస్ మొదలు పెట్టేనాటికి ఒక ఐచ్ఛికాంశంగా న్యూరో సర్జరీ మరీ ప్రాథమిక దశలో ఉండేది. మరి ఇప్పుడు! నాతో సహా ఈ ఒక్క నగరంలోనే 200 మంది న్యూరోసర్జన్లు ఉన్నారు. ఇక్కడే ప్రాక్టీస్ చేసి, ఎంతో అనుభవజ్ఞులుగా ఇవాళ పేర్గాంచిన వారికి తర్ఫీదు ఇవ్వడంలో నేను కీలక భూమికనే పోషించాను కూడా. 1969లో ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో, 1976లో గాంధీ, 1986లో నిమ్స్ ఆసుపత్రిలో న్యూరో సర్జరీలో ట్రైయనింగ్ కోర్సులను ప్రారంభించడంలో నేను కూడా భాగస్వామిని అయ్యాను. వేలాది శస్త్రచికిత్సలు చేశాను. న్యూరలాజికల్ రుగ్మతలతో బాధపడుతున్న ఎన్నో వేల మందికి వైద్యం చేశాను. ఈ అంశంతో పాటు ఫ్లోరోసిస్ సమస్య మీద వందలలో వ్యాసాలు రాశాను. నేను సాధించినది చూసుకుంటే నా మనసు ఉప్పొంగిపోతూ ఉంటుంది. కానీ, మా తాతగారు చేసిన సేవతో పోలిస్తే మాత్రం ఇది చాలా తక్కువ.

వ్యాసకర్త : న్యూరో సర్జన్, అపోలో

ఖాళీ స్టేడియాలోనూ.. సరికొత్త రికార్డులు

కరోనాతో 2020వ సంవత్సరం మానవాళికి ఓ పీడ కలగా, చేదు అనుభవంగా మిగిలిపోయింది. విలువైన ఎన్నో పాఠాలు నేర్చుకొనగల్గిన కలసిపోయింది. క్రీడాపరంగానూ కరోనా తన ప్రభావాన్ని పలు విధాలుగా చూపటమే కాదు, ఓంపిక్స్, టీ-20 ప్రపంచకప్ తో సహా పలు అంతర్జాతీయ క్రీడలను రద్దుల పద్ధతిలో చేరేలా చేసింది. ఫుట్ బాల్, క్రికెట్, టెన్నిస్, ఫార్ములా వన్ వంటి కొన్ని క్రీడలు మాత్రమే కరోనా తుపానుకు తట్టుకొని నిలబడి తమ ఉనికిని కాపాడుకోగలిగాయి. హాకీ, బ్యాడ్మింటన్, కుస్తీ లాంటి పలు ప్రధాన క్రీడలు స్తంభించిపోయాయి.

చైనా నుంచి భారత్ తో సహా ప్రపంచంలోని 200 దేశాలకు పైగా విస్తరించిన కరోనాతో కొద్దిమాసాలపాటు విశ్వవ్యాప్తంగా క్రీడాకార్యకలాపాలు స్తంభించిపోయాయి. టోక్యో వేదికగా జరగాల్సిన ఓంపిక్స్ మాత్రమే కాదు, అస్ట్రేలియా ఆతిథ్యంలో జరగాల్సిన టీ-20 ప్రపంచకప్ పోటీలు సైతం వాయిదా పడ్డాయి. వివిధ దేశాలకు చెందిన పలువురు క్రీడాప్రముఖులు సైతం కరోనా బారిన పడి చరిత్రలో కలసిపోయారు.

ఖాళీ స్టేడియాల్లో ఆటలు..

క్రీడలకూ, అభిమానులకూ అవినాభావ సంబంధమే ఉంది. అభిమానుల కోలాహలం, కేరింతలు లేని క్రీడలు, క్రీడా వైదానాలను ఊహించడం కష్టం. అయితే కరోనా వైరస్ దెబ్బతో ఫుట్ బాల్, క్రికెట్, టెన్నిస్, ఫార్ములా వన్ లాంటి అంతర్జాతీయ క్రీడలు ఖాళీ స్టేడియాలకే పరిమితం కావాల్సి వచ్చింది. స్పెయిన్, జర్మనీ, ఇటలీ, ఫ్రాన్స్,

ఇంగ్లాండ్ దేశాల సాకర్ లీగ్ మ్యాచ్ లను అభిమానులు లేని ఖాళీ స్టేడియాలలో నిర్వహించాల్సి వచ్చింది. ప్రపంచసాకర్ సూపర్ స్టార్లు క్రిస్టియోనో రొనాల్డో, లయనల్ మెస్సీ లాంటి పలువురు కరోనా బారిన పడినా తగిన జాగ్రత్తలతో తేరుకోగలిగారు. మార్చి 10 నుంచి జూన్ 17 వరకూ 100 రోజులపాటు యూరోపియన్ ప్రీమియర్ లీగ్ పోటీలు నిలిచిపోడం ఓ అరుదైన ఘట్టంగా క్రీడాచరిత్రలో మిగిలిపోతుంది.

కరోనా వైరస్ తో టెన్నిస్ గ్రేట్ రోజర్ ఫెడరర్ ఇంటికే పరిమితమైతే, నంబర్ వన్ ఆటగాడు జోకోవిచ్, స్పానిష్ బుల్ రాఫెల్ నదాలకు మాత్రం మిత్రమ అనుభూతులు ఎదురయ్యాయి. ఫ్రెంచ్ ఓపెన్ టైటిల్ ను నదాల్ రికార్డు స్థాయిలో 12వ సారి గెలుచుకోడం ద్వారా తన గ్రాండ్ స్లామ్ టైటిల్స్ సంఖ్యను 20కు పెంచుకొని స్విస్ వండర్ రోజర్ ఫెడరర్ సరసన చోటు సంపాదించాడు.

ఎవర్ గ్రీన్ వింబుల్డన్ పోటీలు రద్దుల పద్ధతిలో చేరిపోగా.. ఆస్ట్రేలియన్ ఓపెన్ టైటిల్ ను జోకోవిచ్, యూఎస్ ఓపెన్ టైటిల్ ను డోమినిక్ థీమ్ సాధించారు. ప్రపంచ నంబర్ వన్ ఆటగాడు జోకోవిచ్ 2020 సీజన్ ను టాప్ ర్యాంక్ తో ముగించడం ద్వారా సాంప్రాస్ సరసన చేరాడు. తన కెరియర్ లో ఆరోసారి జోకోవిచ్ నంబర్ వన్ ర్యాంక్ సాధించడం 2020 సీజన్ కే హైలైట్ గా మిగిలిపోతుంది.

ఫార్ములా వన్ కార్ రేసెల చరిత్రలో బ్రిటిష్

రేసర్ లూయి హామిల్టన్ సరికొత్త చరిత్ర సృష్టించాడు. జర్మన్ దిగ్గజం మైకేల్ షుమాకర్ పేరుతో ఉన్న అత్యధిక విజయాల ప్రపంచ రికార్డును తెరమరుగు చేశాడు. షుమాకర్ పేరుతో ఉన్న 91 విజయాల రికార్డును పోర్చుగీసు గ్రాండ్ ప్రీ నెగ్గడం ద్వారా హామిల్టన్ అధిగమించాడు. 92 విజయాలతో అత్యధిక విజయాలు సాధించిన మొనగాడిగా రికార్డుల్లో చేరాడు.

ఇక కరోనా మహమ్మారి ప్రభావం పడకుండా క్రికెట్ సిరీస్ లు నిర్వహించడంలో అంతర్జాతీయ క్రికెట్ మండలి పూర్తిస్థాయిలో సఫలమయ్యింది. వివిధ దేశాల మధ్య ఐసీసీ టెస్ట్ చాంపియన్ షిప్ లీగ్ సిరీస్ లను పునరుద్ధరించగలిగింది. కరోనా వైరస్ కు ఏమాత్రం చోటులేని బయోబబుల్ వాతావరణం కలిగిన రెండు లేదా మూడు క్రికెట్ వేదికల్లోనే, అదీ ఖాళీ స్టేడియాలలోనే మ్యాచ్ లు నిర్వహించేలా ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకోడం చక్కటి ఫలితాన్ని ఇచ్చింది. గల్ఫ్ దేశాలు దుబాయ్, అబుదాబీ, షార్జా వేదికలుగా బీసీసీఐ నిర్వహించిన ఐపీఎల్ 13వ సీజన్ పోటీలు క్రికెట్ అభిమానుల్లో కొత్త ఉత్సాహాన్ని నింపాయి.

కాలచక్ర భ్రమణంలో సంవత్సరాలు వస్తూ పోతూ ఉంటాయి. అయితే ఎన్నో ఆశలతో వచ్చిన 2020 సంవత్సరం మాత్రం కరోనా విస్ఫోటంతో మానవాళి కలకాలం గుర్తుంచుకొనేలా తనదైన ముద్ర వేసి మరీ చరిత్రలో చేరిపోయింది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

యం.జి. వైద్య (1923 - 2020)

సంఘ ప్రస్థానానికి సాక్షి

రాష్ట్రీయ స్వయంసేవక సంఘ సీనియర్ కార్యకర్త, అఖిల భారత ప్రథమ ప్రచార ప్రముఖ్ మాధవ గోవింద వైద్య (97) డిసెంబర్ 19న తుదిశ్వాస విడిచారు. వైద్య స్వల్ప అస్వస్థతకు గురై, చికిత్స పొందుతూనే కన్నుమూశారు. చాలాకాలం 'తరుణ్ భారత్' పత్రిక సంపాదకులుగా పని చేశారు. ఆర్ఎస్ఎస్ సర్ సంఘచాలకులుగా వ్యవహరించిన మొత్తం ఆరుగురితో వైద్య కలిసి పనిచేశారు. దాదాపు ఏడు దశాబ్దాల సంఘ ప్రస్థానానికి గోవింద వైద్య సాక్షిగా నిలిచారు. వైద్య మరణం పట్ల ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ, ఆర్ఎస్ఎస్ సర్ సంఘచాలక్ మోహన్ భాగవత్ తదితరులు తీవ్ర సంతాపం వ్యక్తం చేశారు. దేశానికి, సంఘానికి వైద్య చేసిన సేవ నిరుపమానమని అన్నారు.

మాధవ గోవింద వైద్య (యం.జి. వైద్య) 1943లో కళాశాలలో చదువుకొంటున్నప్పుడు ఆర్ఎస్ఎస్లో చేరారు. డాక్టర్లతో సహా ఆరుగురు సర్ సంఘచాలకుల మార్గదర్శనంలో సంఘకార్యం జీవనకార్యంగా భావించి, ఆచరించి చూపిన గొప్ప కార్యకర్త వైద్య సంఘ సిద్ధాంత కర్త. సంఘ సిద్ధాంతాన్ని అత్యంత సరళంగా అర్థం చేయించే రీతిలో 'సులభ సంఘ' వంటి అనేక పుస్తకాలు రాసారు. దానితోపాటు తరుణ భారత్కు 25 సంవత్సరాలు కాలమిస్తుగా ఉంటూ, జర్నలిజానికి వన్నె తెచ్చారు. సంఘంపై విధించిన 3 నిషేధాల సమయంలోను చురుగ్గా తన వంతు బాధ్యతను నిర్వహించారు.

మహారాష్ట్రలోని వార్తా జిల్లాలో జన్మించిన యం.జి. వైద్య మాస్టర్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్లో స్వర్ణపతకం సాధించారు. ఆ తదుపరి నాగపూర్లోని హిస్లాప్ కళాశాలలో అధ్యాపకులుగా 1949 నుండి 1966 వరకు పనిచేశారు. 1966 నుండి తరుణ భారత్ దినపత్రిక ఎడిటోరియల్ విభాగంలో పనిచేశారు.

మహారాష్ట్ర లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్కు 1978 నుండి 1984 వరకు యంఎల్సీగా నామినేట్ అయ్యారు. అలాగే నాగపూర్ యూనివర్సిటీ సెనేట్ మెంబర్గా మార్గదర్శనం చేశారు.

ఆర్ఎస్ఎస్లో అనేక బాధ్యతలు నిర్వహించారు. అఖిల భారత బౌద్ధిక్ ప్రముఖ్గా ఉన్నారు. సంఘంలో కొత్తగా ఏర్పడిన ప్రచార విభాగానికి మొట్టమొదటి అఖిల భారత ప్రచార ప్రముఖ్గా బాధ్యతలు నిర్వహించారు.

2005 మే 23న హైదరాబాద్లోని జాగృతి భవన ప్రారంభోత్సవంలో మాట్లాడుతున్న యం.జి. వైద్య (ఫైల్ ఫోటో)

ప్రధాని మోదీ సంతాపం

యంజి వైద్య పేరెన్నికగన్న రచయిత, సుప్రసిద్ధ జర్నలిస్టు. వీరు దశాబ్దాల పాటు ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యంలో నిమగ్నులైనారు. భారతీయ జనతా పార్టీని బలోపేతం చేయడంలో కూడ వీరి పాత్ర ఉంది. వైద్యజీకి నా వివసం శ్రద్ధాంజలి. ఈ దుఃఖ సమయంలో వారి కుటుంబ సభ్యులకు మనోధైర్యాన్ని ప్రసాదించాలని భగవంతుని కోరుకుంటున్నాను.

వీరికి భార్య సునంద, ముగ్గురు కూతుళ్లు, ఐదుగురు కుమారులు ఉన్నారు.

వైద్య ఇరువురు కుమారులలో ఒకరు మన్మోహన్ వైద్య ఆర్ఎస్ఎస్ సహ సర్ కార్యవాహగా కొనసాగుతున్నారు. మరొకరు శ్రీరాం వైద్య కూడా ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రచారకర్తగా విదేశాల్లో సంఘ కార్యకలాపాల విస్తరణ కోసం హిందూ స్వయంసేవక్ సంఘ సహసంయోజక్గా పని చేస్తున్నారు. ★

పెద్ద దిక్కును కోల్పోయాం! : మోహన్ భాగవత్

మాధవ గోవింద వైద్యజీ మరణం పట్ల పరమపూజనీయ సర్ సంఘచాలక్, మాననీయ సర్ కార్యవాహ విచారం వ్యక్తం చేసారు. వారు విడుదల చేసిన సంతాప సందేశం :

యం.జి. వైద్యజీ మరణంతో సంఘ కార్యక్రలమంతా ఒక జ్యేష్ఠ కార్యకర్తను, పెద్ద దిక్కును కోల్పోయాం. సంస్కృత పండితుడు, ఉత్తమ రచయిత, విధానమండలి సభ్యుడు, గొప్ప సాహిత్యవేత్త వైద్య తమ శక్తిసామర్థ్యాలు, నైపుణ్యాలును పూర్తిగా సంఘ కార్యానికి సమర్పించారు. సంఘకార్య వికాస యాత్రలో ఆయన క్రియాశీలంగా పాల్గొనడమేకాక అందుకు ప్రత్యక్ష సాక్షిగా నిలిచారు. వ్యక్తిగత, కుటుంబ,

సామాజిక, వృత్తిపరమైన నాలుగు రంగాల్లోనూ సంఘ సంస్కారాలు పూర్తిగా ప్రతిఫలించే విధంగా సంఘానుకూలమైన, సుందరమైన గృహస్థ జీవితం గడిపారు. సరళ భావలో, తర్కబద్ధంగా, సంఘాన్ని గురించి అనుభూతితో కూడిన పరిశీలనను తమ ఉపన్యాసాలు, రచనల ద్వారా ప్రపంచానికి అందజేశారు. వారి తరువాతి తరానికి చెందినవారు కూడా దేశకార్యమే జీవనకార్యంగా తీసుకుని ముందుకు సాగారు. వారి కుమారులలో మన్మోహన్జీ, శ్రీరామ్జీ జ్యేష్ఠ ప్రచారకులుగా ఇప్పటికీ పని చేస్తున్నారు. అటువంటి ఆదర్శవంతమైన వ్యక్తిత్వం మన కళ్ల ముందు నుంచి అదృశ్యం కావడం తీరని

లోటు. వైద్యజీ కుటుంబం కూడా పెద్ద దిక్కును కోల్పోయింది. వారందరిని ఓదార్చడం ఎంతో కష్టం. కాలమే ఆ పని చేయాలి. కర్తవ్యపాలన ద్వారా కార్యాన్ని నిష్ఠతో, స్థిరంగా చేయడం ఎలాగో ఆయన జీవితం మనకు నేర్పుతుంది. ఆదర్శవంతమైన ఆయన జీవనాన్ని అనుసరిస్తూ, ఈ దుఃఖ సమయాన్ని ఎదుర్కొనే ధైర్యం మనకు, వైద్యజీ కుటుంబానికి లభించాలని, ఉత్తమమైన తపస్సుతో కూడిన జీవనపు పుణ్యఫలంతో పాటు దివంగత ఆత్మకు శాంతి, సద్గుతులు కలిగించాలని ప్రార్థిద్దాం.

- మోహన్ భాగవత్, సర్ సంఘచాలక్
- సురేశ్ (భయ్యా) జోషి, సర్ కార్యవాహ

'సామాజిక రుగ్మతలకు సమాధానం గాడ్గేబాబా'

కార్యక్రమంలో మాట్లాడుతున్న మాజీ గవర్నర్ విద్యాసాగరరావు, శాసనమండలి సభ్యులు బసవరాజు సారయ్య, పాల్గొన్న అతిథులు

పేద, దళిత, అట్టడుగు వర్గాలను ఉద్ధరించడం విద్య ద్వారానే సాధ్యమని నమ్మి, విద్యా, సేవారంగంలో అత్యున్నత పీఠాన్ని అధిరోపించిన మహనీయులు సంత గాడ్గేబాబా అని మహారాష్ట్ర మాజీ గవర్నర్ చెన్నమనేని విద్యాసాగర్ రావు అన్నారు. డిసెంబర్ 20న సంత గాడ్గేబాబా వర్ధంతి సభ, కేశవ్ మెమోరియల్ ఇంజనీరింగ్ కళాశాలలో జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి ముఖ్య అతిథిగా హాజరైన ఆయన బాబా సేవలను కొనియాడారు. సంత గాడ్గేబాబా తన జీవన కాలంలో స్వచ్ఛత కోసం ఎంతో కృషి చేశారని విద్యాసాగర్ రావు తెలిపారు. చేతిలో చీపురు, తలపై అన్నం తినే చివ్వుతో సంచరించే బాబా గ్రామాల్లో వీధి, వీధి తిరుగుతూ శుభ్రంచేస్తూ, ప్రజలను చైతన్యపరిచేవారని పేర్కొన్నారు. 31పాఠశాలలు, 15 వసతి గృహాలు, బాలికల పాఠశాలలు, గోశాలలు, ధర్మస్త్రాలు ఇలా 60కి పైగా విద్యా, సేవా కేంద్రాలను నెలకొల్పి సమాజానికి ఎనలేని సేవలందించారని ఆయన

వివరించారు. అజ్ఞానంలో కూరుకుపోయిన ప్రజలను మేల్కొల్పి, సుఖ సంతోషాలకు మూలమైన భక్తి, సేవా మార్గాలను చూపించిన మార్గదర్శి సంత గాడ్గేబాబా అని విద్యాసాగర్ రావు అన్నారు.

గౌరవ అతిథిగా హాజరైన మాజీ మంత్రి, శాసనమండలి సభ్యులు బసవరాజు సారయ్య గాడ్గేబాబా విగ్రహవిష్కరణ చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన ప్రసంగిస్తూ బాబా విగ్రహం అవిష్కరించడం తన అదృష్టంగా భావిస్తున్నానని అన్నారు. గాడ్గేబాబా జయంతిని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అధికారికంగా నిర్వహించాలని ఈ సభ ద్వారా ఆయన తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రికి విజ్ఞప్తి చేశారు. ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా హాజరైన అఖిల భారత సామాజిక సమరసత వేదిక సంయోజకులు కె.శ్యాంప్రసాద్ మాట్లాడుతూ విశ్వమంతా ఒక్కటే అనే వసుధైక కుటుంబ తత్వాన్ని ప్రకటించిన నిరంతర సంస్కరణ శీలి, మహాత్ములు సంత గాడ్గేబాబా అని అన్నారు. సామరస్య భావనలు, తన భజనలు, పాటల ద్వారా

సమాజానికి ఎంతో మేలు చేశారని ఆయన వివరించారు.

ఈ సందర్భంగా ప్రముఖ రచయిత ఆశావాది ప్రకాశరావు రచించిన సంత రవిదాస్ బోధనల పద్య కావ్యం, సంత గాడ్గేబాబా పుస్తకాలను అతిథులు అవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో చిలుకూరు బాలాజీ ఆలయ ప్రధాన అర్చకులు, మునివాహన సేవా నిర్వాహకులు సీఎస్ రంగరాజన్, సంత గాడ్గేబాబా అమరావతి యూనివర్సిటీ వైస్ చాన్సలర్ మురళీధర్ చండెకర్, ఆర్ఎస్ఎస్ తెలంగాణ ప్రాంత సంఘచాలక్ బూర్ల దక్షిణామూర్తి, అఖిల భారత ఎస్సీ రిజర్వేషన్ పరిరక్షణ సమితి అధ్యక్షులు కర్నె శ్రీశైలం, విముక్త సంచారజాతుల అభివృద్ధి మండలి తెలంగాణ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు పిటల స్వర్ణ కుమార్, సామాజిక సమరసత వేదిక తెలంగాణ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు వంశ తిలక్, రాష్ట్ర సంయోజకులు అప్పాల ప్రసాద్ తదితరులు ప్రసంగించారు. ★

తాడిపత్రిలో సరస్వతి శిశు మందిర్ నూతన భవన ప్రారంభోత్సవం

ఏ జాతి తన మార్క్సికుల త్యాగాలను విస్మరిస్తుందో, ఏ జాతి తన గత వైభవాన్ని స్మరించదో ఆ జాతికి మనుగడ లేదని స్వామి విరజానంద అన్నారు. అనంతపురం జిల్లా తాడిపత్రిలో నిర్మించిన సరస్వతి శిశు మందిర్ నూతన భవనాన్ని డిసెంబర్ 21న ప్రారంభించారు. ఈ కార్యక్రమానికి విశిష్ట అతిథిగా హాజరైన స్వామి విరజానంద ఆశీర్వాదం చేశారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ విద్య ప్రపంచ మనుగడకు ఆయుధం వంటిదని, సమాజంలోని అన్ని సమస్యలకు సమాధానం విద్యాలయంలోనే లభిస్తాయన్నారు.

ప్రధాన వక్తగా ఆర్ఎస్ఎస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంత ప్రచారక భరత్కుమార్ మాట్లాడుతూ విద్య అనేది ఇండస్ట్రీ లేదా బిజినెస్ కాదని, సమాజాభివృద్ధికి

పెడుతున్న పెట్టుబడి అని అన్నారు. నాణీనికి బొమ్మా, బొరుసు ఉంటేనే ఎలా చెల్లుబాటు అవుతుందో, అదేవిధంగా మనిషికి చదువు సంస్కారం రెండూ ఉంటేనే చెల్లుబాటు అవుతుంది అన్నారు.

స్థానిక శాసనసభ్యులు కేతిరెడ్డి పెద్దారెడ్డి ముఖ్యఅతిథిగా హాజరైన ఈ కార్యక్రమానికి విభాగ కార్యకారిణి సభ్యులు కత్తి రామచంద్రారెడ్డి సభకు

అధ్యక్షత వహించగా విభాగ సంఘచాలక్ కాకర్ల రంగయ్య, తాడిపత్రి ఖండ సంఘచాలక్ చిరంజీవులు, పాఠశాల కమిటీ అధ్యక్షులు ఎం. రామచంద్రారెడ్డి, ఉపాధ్యక్షులు రంగయ్య, ప్రధాన కార్యదర్శి సుబ్రహ్మణ్యం, సహ కార్యదర్శి వెంకట రామిరెడ్డి, కోశాధికారి మధుసూదన్ గుప్తా, విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రులు పాల్గొన్నారు. ★

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

రాస్ బిహారి బోస్

స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో అత్యంత ధైర్యసాహసాలతో పాల్గొన్న దేశభక్తుల్లో ఒకరు. 25 మే 1886న జన్మించారు. అజాద్ హింద్ ఫౌజ్ లో కూడా సభ్యునిగా ఉన్నారు. విదేశాలలోని భారతీయులను స్వాతంత్ర్యోద్యమం కోసం సమీకరించారు. 21 జనవరి 1945న మరణించారు.

జనరల్ నెస్టెడ్

1. గౌతమబుద్ధుని అసలు పేరు?
2. అమెరికా మాజీ అధ్యక్షుడు బరాక్ ఒబామా ఇటీవల రాసిన పుస్తకం?
3. వ్యాబీ ఆఫ్ ఫ్లవర్స్ అని ఏ రాష్ట్రాన్ని పిలుస్తారు?

‘బ్రండ్ ఎడ్యుకేషన్’ : ‘బ్రండ్ ఎడ్యుకేషన్’ : ‘బ్రండ్ ఎడ్యుకేషన్’ : ‘బ్రండ్ ఎడ్యుకేషన్’

మెనడుకు మేత

చిటారు కొమ్మన
మిరాయి పొట్లం?

గోగ్రామ : అంబే

మంచిమాట

భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగుతుందోనని ఎప్పుడూ లెక్కపెట్టేవాడు, దేన్నీ సాధించలేదు. సత్యమని, మంచిని నీవు లభించేసుకున్నా దాన్ని తక్షణమే ఆచరించు.. - స్వామి వివేకానంద

రహస్యంగా ఉంచుతానని ప్రమాణం చేస్తున్నాను. నా కంఠంలో ప్రాణముండగా ఈ విషయాలు నేను మరొకరికి చెప్పను.’ అన్నాడు కుశలుడి మేనల్లుడు.

“నువ్వు నా వంశానికి చెందినవ్వై కావడం నాకు సంతోషకరమైన విషయమే. అయితే నాకు నా కుటుంబం కంటే రాజ్యం ముఖ్యమని, రాజ్యానికి సంబంధించిన వివరాలు నా కుటుంబ సభ్యులముందైనా నోరు విప్పనని నేను మా రాజుకు మాటిచ్చాను. నీ మామ నిజాయితీ చూసి నువ్వు గర్వపడతావని అనుకుంటాను” అని ఎంతో సౌమ్యంగా చెప్పాడు కుశలుడు.

మామయ్య నిజాయితీకి కుశలుడి మేనల్లుడు కరిగిపోయాడు.

విందు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...
అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీరంధ్ర సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి గ్రంధి లక్ష్మీదేవి

ఇప్పుడు మీ కోసం సరికొత్త ప్యాకింగ్ లో సరికొత్త రుచులతో

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

ముఖ్యమైన వస్తుల్లో అటంకాలు అధిగమిస్తారు. ఆదాయం సమకూరుతుంది. ప్రముఖులతో పరిచయాలు. శారీరక రుగ్మతల నుంచి ఉపశమనం. ఆస్తుల వ్యవహారాల్లో చిక్కుల తొలగుతాయి. వ్యాపారులు పుంజుకుంటారు. ఉద్యోగులకు కొత్త హోదాలు. పారిశ్రామికవేత్తలు, కళాకారులకు సానుకూలం. 30,31 తేదీల్లో ఖర్చులు. కుటుంబ బాధ్యతలు పెరుగుతాయి. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

నూతన వ్యక్తుల పరిచయం. అన్నింటా విజయమే. ఇంటి నిర్మాణాల్లో అవాంతరాలు అధిగమిస్తారు. అప్పులు చేస్తారు. ఆధ్యాత్మిక కార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటారు. మీ వ్యూహాలు ఫలిస్తాయి. వ్యాపారులు భాగస్వాముల సహాయం అందుకుంటారు. ఉద్యోగులకు ప్రోత్సాహకరం. రాజకీయవేత్తలకు శుభవార్తలు. పరిశోధకులు, క్రీడాకారుల అంచనాలు ఫలిస్తాయి. 2,3 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. కుటుంబంలో సమస్యలు. నవగ్రహస్తోత్రాలు పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ధ, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

కీలక వ్యవహారాల్లో ముందడుగు. శ్రమ తప్పకపోవచ్చు. అనుకోని ప్రయాణాలు. బంధువులతో ఆస్తి వివాదాలు. శారీరకపరమైన రుగ్మతలు. రాబడి కంటే ఖర్చులు అధికం. విద్యార్థులకు గందరగోళం. ఇంటి నిర్మాణాల్లో జాప్యం. వ్యాపారులకు స్వల్ప లాభాలు. ఉద్యోగులకు పనిఒత్తిడులు. కళాకారులకు ఒత్తిడులు తప్పవు. రచయితలు, పరిశోధకులకు పరీక్షాకాలం. 31,1 తేదీల్లో ఊహించని శుభవార్తలు. వాహనసౌఖ్యం. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

కొన్ని కార్యక్రమాలు నకాలంలో పూర్తి. ఆలోచనలు కలసివస్తాయి. ఆదాయం సమకూరుతుంది. విద్యార్థుల అంచనాలు నిజమవుతాయి. గృహం, వాహనాల కొనుగోలు. ఉద్యోగులు సమర్థత చాటుకుంటారు. రాజకీయవేత్తలకు ప్రోత్సాహకరం. కళాకారులు, క్రీడాకారులకు ఉత్సాహవంతమైన కాలం. 29,30 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. దూరప్రయాణాలు. విష్ణుసహస్రనామ పారాయణ చేయండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

కొన్ని కార్యక్రమాలు సజావుగా సాగుతాయి. రాబడి అనూహ్యంగా పెరుగుతుంది. ఎంతటి వారినైనా వాక్పాతర్యంతో ఆకట్టుకుంటారు. గృహ, వాహనయోగాలు. సమస్యల నుంచి గట్టెక్కుతారు. నిరుద్యోగులకు అవకాశాలు. శుభకార్యాలకు డబ్బు వెచ్చిస్తారు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు అనుకూలం. రచయితలు, పరిశోధకులకు అవకాశాలు. 2,3 తేదీల్లో కష్టానికి ఫలితం కనిపించదు. హయగ్రీవస్తోత్రాలు పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

ఆదాయ సమస్యలు తీరతాయి. పరిస్థితులు అనుకూలం. పలుకుబడి పెరుగుతుంది. వివాదాలు పరిష్కారం. కొత్త కాంట్రాక్టులు దక్కుతాయి. ఇంటి నిర్మాణయాల్లో కదలికలు. నిరుద్యోగులు ఉద్యోగాలు సాధిస్తారు. వ్యాపారులకు పెట్టుబడులు సమకూరుతాయి. పారిశ్రామికవేత్తల కృషి ఫలిస్తుంది. కళాకారులు, రచయితలు యత్నాలు ఫలిస్తాయి. 28,29 తేదీల్లో అనుకోని ప్రయాణాలు. శివాష్టకం పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం నిరాశాజనకంగా ఉంటుంది. రుణాల వేటలో పడతారు. ఆస్తుల సమస్యలు నెలకొంటాయి. కార్యక్రమాలు నెమ్మదిస్తాయి. శారీరక రుగ్మతలు. ఇళ్ల నిర్మాణాల్లో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు కొత్త బాధ్యతలు. రాజకీయ వేత్తలకు చికాకులు. కళాకారులు, రచయితలకు ఒత్తిడులు. 2,3 తేదీల్లో శుభవార్తలు. కొత్త వ్యక్తుల పరిచయం. ఆంజనేయ దండకం పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

చేపట్టిన పనులు ముందుకు సాగవు. రాబడి గందరగోళంగా ఉంటుంది. తరచూ ప్రయాణాలు. బంధువులతో విరోధాలు. కుటుంబంలో సమస్యలు. కష్టానికి ఫలితం కనిపించదు. సోదరులతో విభేదాలు. స్థిరాస్తి ఒప్పందాలు వాయిదా. వ్యాపారులకు ఒత్తిడులు. ఉద్యోగులకు మరిన్ని బాధ్యతలు. కళాకారులకు ఒడిదుడుకులు. 28,29 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ధనలబ్ధి. అంగారక స్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

వ్యతిరేకులు అనుకూలరవుతారు. ముఖ్యమైన

పనులు విజయవంతం. ఆదాయం అనుకూలిస్తుంది. భూవివాదాలు పరిష్కారం. సమాజంలో గౌరవం. వాహనాలు, గృహం కొనుగోలు ప్రయత్నాలు సఫలం. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు పనిఒత్తిడుల నుంచి విముక్తి. క్రీడాకారులు, పరిశోధకుల ఆశలు ఫలిస్తాయి. 1,2 తేదీల్లో బంధువిరోధాలు. వృధా ఖర్చులు. విష్ణుసహస్రనామ పారాయణ చేయండి.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

కొత్త కార్యక్రమాలు సజావుగా పూర్తి. సమాజసేవలో పాల్గొంటారు. అదనపు ఆదాయం సమకూరుతుంది. వివాదాలు పరిష్కారం. భూములు, ఆభరణాలు కొంటారు. దైవకార్యాల్లో పాల్గొంటారు. విద్యార్థులకు ఆశించిన అవకాశాలు. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు మార్పులు సంభవం. రాజకీయవేత్తలకు కీలక సమాచారం చేరుతుంది. 29,30 తేదీల్లో శారీరక రుగ్మతలు. దూర ప్రయాణాలు. శ్రీరామస్తోత్రాలు పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

ఆదాయం తగ్గి అప్పులు చేస్తారు. కొన్ని కార్యక్రమాల్లో జాప్యం. బంధువుల నుంచి విమర్శలు. విద్యార్థులు, నిరుద్యోగులకు శ్రమ. కుటుంబంలో సమస్యలు. వ్యాపారులకు సాదాసీదాగా ఉంటుంది. ఉద్యోగులకు విధుల్లో అవాంతరాలు. రాజకీయవేత్తలు, పారిశ్రామిక వర్గాలకు కొత్త సమస్యలు. కళాకారులు, రచయితలకు చికాకులు. 2,3 తేదీల్లో శుభవార్తలు. ఆకస్మిక ధనలాభం. హయగ్రీవస్తోత్రాలు పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

స్నేహితులతో అకారణంగా తగాదాలు. ఆలోచనలు స్థిరంగా ఉండవు. స్వల్ప అనారోగ్యం. కొన్ని కార్యక్రమాల్లో అవాంతరాలు. రాబడి సరిపడక అప్పులు చేస్తారు. ఒక ప్రకటన నిరుద్యోగులకు కొంత ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. ప్రయాణాలు వాయిదా. ఆస్తి ఒప్పందాలు వాయిదా. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులకు పనిభారం. కళాకారులకు ఒత్తిడులు. 29, 30 తేదీల్లో ప్రముఖులతో పరిచయాలు. వాహన యోగం. దుర్గాస్తోత్రాలు పఠించండి.

ఆధారాలు

అడ్డం

1. సంవత్సరం (3)
3. కొన, అగ్రము (3)
7. ఆ తట్టు, పిమ్మట (3)
8. కటారి (2)
10. రెప్పపాటు కాలము (3)
14. పతాక (2)
15. అటుగా పత్రము (2)
17. చెయ్యి (2)
19. పెద్దలెదురైతే పెట్టవలసింది (4)
20. సన్యాసుల వస్త్ర వర్ణం (3)
22. అత్రికి అనసూయ యందు విష్ణు అంశతో పుట్టిన కొడుకు అవతారం (4)
24. సాటివారు, సమానమైన వారు (3)
25. కొంచెం (2)
26. వేడుకగా తిరుగుట, బొడ్డాలయం (3)

నిలువు

2. ఎడమ (3)
4. ప్రణయం (3)
5. గుప్పిటలో ఇసుక లాగ రాలిపోయేది. గతించినచో తిరిగిరానిది (3)
6. ఆవు అరుపు (2)
9. ఎడమైతే పొరపాటు లేదోయ్ ! (2)
10. నిక్కము (2)
11. పేడి (2)
12. కర్పూర వసంతరాయల ప్రేయసి, రాజనర్తకి (3)
13. ఆలోచన (2)
16. వీలు (4)
18. మత్తు (2)
20. ఇదోరకం చికిత్స (4)
21. మర (3)
23. ముత్తాత ముందే పోయాడు (2)
24. ఎవరినుంచయినా ఎవరికయినా దేనికయినా ఉచితంగా లభించేది ఇదే! (3)

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 జనవరి 11 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందచేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

మా చిరునామా :

పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక,
3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-301

✠	1	2		✠	3	4		✠	✠
✠	✠		✠	5	✠		✠	6	✠
7			✠		✠		✠	8	9
✠	✠	✠	10		11	✠	12	✠	
13	✠	14		✠		✠	15	16	✠
17		✠	✠	18	✠	19			
✠	✠	✠	20		21	✠	✠		✠
22	23			✠		✠	24		
✠		✠		✠		✠		✠	✠
✠	✠	25			✠	26			✠

పదరసం - 301

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

పదరసం - 291 సమాధానాలు

✠	1	మ	ధు	రి	మ	✠	4	రా	మా	య	6	జం
7	ము	✠	ని	ద్వా	✠	✠	క్షి	✠				ర
8	కు	త్రు	✠	ఆ	చా	ర	ము	✠	త్రి	వ		
	ర	✠	12	భం	✠	ర్క	✠	ని	ష్ట	✠	ఆ	
14	ము	ను	గు	✠	✠	✠	మా	✠	తీ	✠		
	✠	17	త	ర	ణి	✠	18	మూ	పు	✠	19	20
21	సూ	✠	ము	✠	✠	✠	22	వే	రు	✠	స్త	
23	ర్క	మో	✠	24	తు	భ	వే	త	✠	26	పే	రా
	కాం	✠	జా	✠	✠	కు	✠	జా	✠			కు
29	తం	తి	య	లు	✠	30	వ	న	వా	సం	✠	

విజేతలు : టి. ఉదయశ్రీ, టి. తులశమ్మ, బి.ఇందుశేఖర్, శారద అక్షింతల, పులికంటి రాజేశ్వర్ రావు- హైదరాబాద్, వి. అనుపమ - వికారాబాద్, టి.వి. సుబ్రహ్మణ్య శర్మ, టి. వెంకటేశ్వర్లు, టి. సుబ్రహ్మణ్యం- నెల్లూరు, కె. నత్య వద్దావతి, దండు అన్నపూర్ణ - తూర్పుగోదావరి, వె. ఉమామహేశ్వర శర్మ- అనంతపురం, యస్.రాజు - కర్నూలు, టి. రామలింగయ్య, టి. వెంకాయమ్మ, కె. తిరుమలా చార్మ్యలు - ఒంగోలు, గడియారం రవీంద్ర - చిత్తూరు, ఉదాల్. భాస్కరయ్య - చెన్నై.

బహుమతి పొందిన విజేత :
వి. అనుపమ - వికారాబాద్

నచ్చినది దక్కనప్పుడు వచ్చిన దానితోనే సంతృప్తిపడాలి. ఈ ఏడాది కరోనా కారణంగా తెలుగు చిత్రసీమ సైతం అలాంటి సంతృప్తిని పొందుతోంది. సంక్రాంతి కానుకగా విడుదలై ఘన విజయం సాంతం చేసుకున్న 'సరిలేరు నీకెవ్వరు, అల వైకుంఠపురములో' చిత్రాలతో ఇక ఈ ఏడాదికి ఇదే ప్రాప్తం అనుకుంటోంది. అయితే... ఇదే సమయంలో ప్రత్యామ్నాయంగా వచ్చిన ఓటీటీలోని సినిమాలూ కొన్ని వీక్షకులను ఆకట్టుకోవడం విశేషమనే చెప్పాలి.

2020: తొలి మెరుపులతోనే సంతృప్తి!

అన్ని రంగాల మాదిరిగానే తెలుగు చిత్రసీమ సైతం కరోనా కారణంగా కల్లోలానికి గురైంది. నిజం చెప్పాలంటే ఇప్పటికీ కుదురుకోలేదు. డిసెంబర్ చివరి వారంలో మరిన్ని థియేటర్లు తెరుస్తామని ఎగ్జిబిటర్స్ అంటున్నా 50 శాతం ఆక్యుపెన్సీ నిబంధనను పాటించకతప్పదు. అయితే... ఈ ఏడాది ఓ గొప్ప శుభారంభమే జరిగింది. జనవరి 1వ తేదీనే డబ్బింగ్ తో కలిపి ఆరు సినిమాలు విడుదలయ్యాయి. రెండు రోజుల గ్యాప్ తో మరో ఆరు సినిమాలు, ఇక సంక్రాంతి సీజన్ లో రజనీకాంత్ 'దర్బార్', సరిలేరు నీకెవ్వరు, అల వైకుంఠపురములో, ఎంతమంచి వాడవురా' చిత్రాలు వచ్చాయి. జనవరి మూడు నాలుగు వారాల్లో రవితేజ 'డిస్కోరాజా', నాగశౌర్య 'అశ్వద్ధామ' విడుదల అయ్యాయి. ఇక ఫిబ్రవరిలో వచ్చిన సమంత 'జాను', విజయ్ దేవరకొండ 'వరల్డ్ ఫేమస్ లవర్' నిరాశ పర్చినా, నితిన్ 'భీష్మ', చివరి వారంలో వచ్చిన 'హిట్', అనువాద చిత్రం 'కనులు కనులను దోచాయంటే' విజయం సాధించాయి. మీడియం బడ్జెట్ చిత్రాలనూ జనాలు ఆమోదిస్తున్నారని ఆనంద పడుతున్న సమయంలో కరోనాతో థియేటర్లు మూత పడ్డాయి. థియేటర్లు తిరిగి తెరిచిన తర్వాత విడుదలైన సినిమాలను కూడా కలుపుకుంటే ఈ ఏడాది దాదాపు 55 డ్రయిట్, 15 డబ్బింగ్ మూవీస్ విడుదలయ్యాయి. ఇక వివిధ ఓటీటీల ద్వారా 20 డ్రయిట్ తెలుగు సినిమాలు విడుదల కాగా, 25 వరకూ వివిధ భాషల డబ్బింగ్ సినిమాలు స్ట్రీమ్

అయ్యాయి. అలానే ఏటీటీల ద్వారా ఐదారు సినిమాలు వచ్చాయి. ఓవర్ ఆల్ గా ఈ ఏడాది తెలుగు వారి ముందుకు వివిధ మాధ్యమాల ద్వారా 120 సినిమాలు వచ్చాయి. వీటిలో భారీ స్థాయిలో విజయాన్ని అందుకున్న చిత్రాలు 'సరిలేరు నీకెవ్వరు, అల వైకుంఠపురములో..' ఈ రెండే! ఇదే సమయంలో 'భీష్మ, హిట్, పలానా' వంటి సినిమాలు వాటి స్థాయిలో చక్కని ప్రజాదరణ పొందాయని అనుకోవచ్చు.

థియేట్రీకల్ మూవీస్ కథ ఇలా ఉంటే... ఓటీటీలో వచ్చి నిరాశ పర్చిన వాటిలో నాని, సుధీర్ బాబు 'వి', అనుష్క 'నిశ్చలం' చిత్రాలను ప్రధానంగా చెప్పుకోవాలి. రావాలా వద్దా అని దోబూచులాడి వచ్చిన ఈ రెండు సినిమాలనూ చూసి వీక్షకులు పెదవి విరిచారు. ఇదే సమయంలో 'కృష్ణ అండ్ హిజ్ లీల, భానుమతి అండ్ రామకృష్ణ, ఉమామహేశ్వర ఉగ్రరూపశ్య, కలర్ ఫోటో, ఆకాశం నీ హద్దురా' వంటి చిత్రాలకు ఓటేశారు. వీటితో పాటే విడుదలైన ఆనంద్ దేవరకొండ 'మిడిల్ క్లాస్ మెలోడీస్' అన్ని వర్గాల నుండి ప్రశంసలు అందుకుని, ఈ ఏడాది ఓటీటీలో విజయం సాధించిన చిత్రంగా నిలిచింది. మలయాళ చిత్రాలు సైతం ఓటీటీ ద్వారా తెలుగువారి ముందుకు బాగానే వచ్చాయి. అందులో 'ట్రాన్స్, ఆంధ్రాయిడ్ కట్టప్ప' బాగున్నాయి. సూర్య నటించిన తమిళ అనువాద చిత్రం 'ఆకాశం నీ హద్దురా' సైతం మెప్పించింది. ఇటీవలే ఇండియన్ పనోరమాకు ఎంపికైన తెలుగు థ్రిల్లర్ మూవీ 'గతం' సైతం అమెజాన్ లోనే స్ట్రీమింగ్ జరుపుకుంది.

ఈ ఏడాది జరిగిన కొత్త పరిణామం ఏమంటే... మిడిల్ బడ్జెట్ మూవీస్ హీరోలు కొందరు ఓటీటీ స్టార్స్ గా గుర్తింపు తెచ్చుకున్నారు. సత్యదేవ్ నటించిన మూడు సినిమాలు ఓటీటీ ద్వారా విడుదలయ్యాయి. '47 డేస్, గువ్వ గోరింక' చిత్రాలు ఎప్పుడో విడుదల

కావాల్సినవి ఓటీటీల వుణ్ణమా అని ఇప్పుడు వెలుగు చూశాయి. యువ నటుడు చైతన్య కృష్ణ నటించిన 'జోహార్, అనగనగా ఓ అతిథి' చిత్రాలు అతనిలోని నటుడిని బహిర్గతం చేశాయి. సిద్ధు జొన్నలగడ్డకు నటుడిగానే కాదు రచయితగానూ ప్రతిభ ఉంది. దానిని నిరూపించుకునే ఆస్కారం 'కృష్ణ అండ్ హిజ్ లీలా'తో కలిగింది. దీనితో పాటు అతను నటించిన 'మా వింత గాథ వినుమా' సైతం ఓటీటీలోనే విడుదలైంది. ఈ రెండు సినిమాల్లో సీరత్ కపూర్ నటించడం విశేషం. క్రిస్టినేక్ నటించిన 'పెంగ్విన్, మిస్ ఇండియా' రెండూ ఓటీటీలో వచ్చి నిరాశకు గురిచేశాయి. 'గుడ్ లక్ నఖీ' విడుదల కావాల్సింది, వాయిదా పడింది. తెలుగుమ్మాయి చాందిని చౌదరి నటించిన 'కలర్ ఫోటో, భంభాట్' చిత్రాలు ఓటీటీలో వచ్చాయి.

ఈ ఏడాది పక్కా కమర్షియల్ హిట్ అందుకున్న హీరోలు మహేశ్ బాబు, అల్లు అర్జున్ కాగా, హీరోయిన్ గా రశ్మిక మందణ్ ను చెప్పుకోవాలి. 'సరిలేరు నీకెవ్వరు, భీష్మ' తో విజయాలను తన ఖాతాలో వేసుకుంది. అలానే పూజాహెగ్డే 'అల వైకుంఠపురములో' సినిమాతో బ్లాక్ బస్టర్ ను అందుకుంది. శివ కందుకూరి హీరోగా పరిచయమైన 'చూసీ చూడగానే' చిత్రంతో టాలీవుడ్ ఎంట్రీ ఇచ్చిన వర్ష బొల్లమ్మ... ఓటీటీలో వచ్చిన 'మిడిల్ క్లాస్ మెలోడీస్'తో చక్కని గుర్తింపు తెచ్చుకుంది. పాయల్ రాజ్ పుత్ నటించిన 'డిస్కో రాజా' థియేటర్లలో విడుదల కాగా, 'అనగనగా ఓ అతిథి' ఓటీటీలో స్ట్రీమింగ్ అయ్యింది. నభా నటేక్ నటించిన రెండు సినిమాలు 'డిస్కో రాజా', 'సోలో బ్రతుకే సో బెటర్' థియేటర్లలోనే విడుదల కావడం విశేషం. మరి ఈ ఏడాది చివరివారంలో థియేటర్లలో వస్తున్న సాయిధరమ్ తేజ్ 'సోలో బ్రతుకే సో బెటర్' ఎలాంటి ముగింపును టాలీవుడ్ కు ఇస్తుందో చూడాలి. ★

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹. 20/-

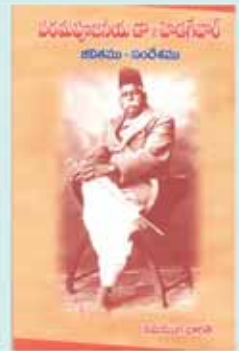
వెల : ₹. 250/-

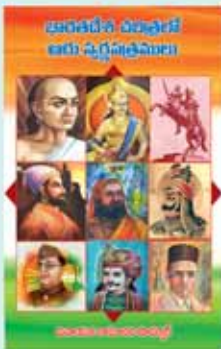
వెల : ₹. 250/-

వెల : ₹. 60/-

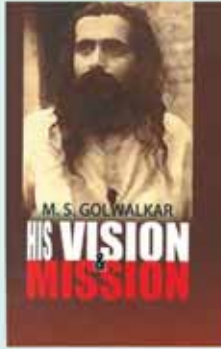
వెల : ₹. 120/-

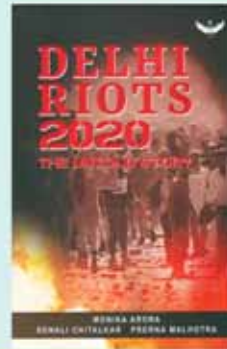
వెల : ₹. 50/-

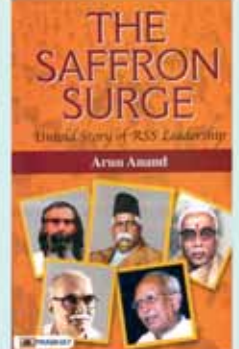
వెల : ₹. 100/-

వెల : ₹. 400/-

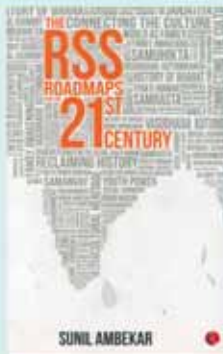
వెల : ₹. 299/-

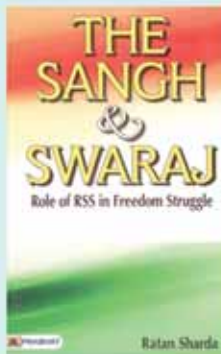
వెల : ₹. 225/-

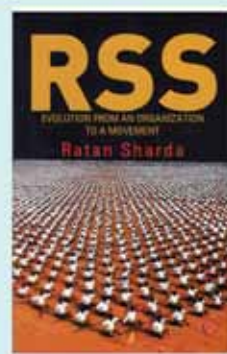
వెల : ₹. 150/-

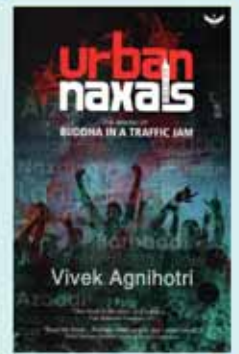
వెల : ₹. 495/-

వెల : ₹. 125/-

వెల : ₹. 500/-

వెల : ₹. 399/-

నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సందర్శించండి

సాహిత్య నికేతన్

3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ -27
చూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్య నికేతన్

ఏలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ -2.
చూరవాణి : 9440643348

సాహిత్య నికేతన్

విశాఖపట్నం
సెల్ : 90000 66776

భారతమాత

బుక్ హౌస్
తిరుపతి
సెల్ : 92999 01355

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 28.12.2020

Date of Posting Every Friday : 25.12.2020

Postal Regn. No. HSE/1052/2018-2020

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 08

వైద్యులు సైతం విశ్వసించేది

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ జుట్టురాలడం,

చుండుని అరికట్టడంలో

ప్రతిభావంతంగా ఉంటుందని

వైద్యులు సైతం నమ్ముతున్నారు.

ASWINI

డా॥ ధర్మేంద్ర దూబే,
ముంబయీ, మహారాష్ట్ర.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే ప్రత్యేకమైన పదార్థాలు, జుట్టు మూలాలని పటిష్ఠం చేసి, చుండు నుంచి సంరక్షిస్తాయి. సహజమైన జుట్టు రంగుని కొనసాగించడంలో సహకరిస్తుంది. అందుకే నేను నా పేషెంట్స్ కి అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ నే వాడమని సలహా ఇస్తాను. అలా వాడిన వారిలో తొంద్రై శాతం మందికి అనుకూల ఫలితాలొచ్చాయి.”

డా॥ ప్రశీధ,
కోయంబత్తూర్, తమిళనాడు.

“అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని నేను నమ్ముతాను. ఎందుకంటే ఇది ఒక సహజ ఉత్పత్తి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే పదార్థాల వల్ల జుట్టు మూలాలకు రక్త ప్రసరణ పెరిగి జుట్టు పెరగడమే కాక చుండునీ అరికడుతుంది. జుట్టు పెరగడానికి కూడా అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ సకాఫ్రీయమైన పరిష్కారం అని నిరూపితమైంది. అలాగే మీరు అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ని క్రమబద్ధంగా వాడడం వల్ల జుట్టు రాలిపోదు.”

డా॥ సుమనా నైర్,
చెన్నై, తమిళనాడు.

“ప్రతివారూ తాము ఉపయోగించే హెయిర్ ఆయిల్ ఎంపికలో చాలా జాగ్రత్తలు వహించాలి. అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో వాడే కల్తీలేని శుద్ధ కొబ్బరి నూనె వల్ల ఇది సురక్షితమైనదిగా నేను భావిస్తాను. ఇందులో లిక్విడ్ పారాఫిన్ (LLP)లు ఉండవు. అలాగే జుట్టు రాలడానికి కారణమైన నిల్వ ఉండే రసాయనాలూ అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ లో ఉండవు.”

**జుట్టురాలడాన్ని అరికడుతుంది
చుండు నుంచి రక్షిస్తుంది**

అశ్వినీ® + అధునా™
హోమియో ఆర్గ్నికా హెయిర్ ఆయిల్ + అమ్లా షాంపూ

అశ్వినీ హెయిర్ ఆయిల్ ప్రతిరోజు అమ్లా షాంపూ

వారానికి మూడుసార్లు వాడడం వల్ల

జుట్టు రాలడం తగ్గుతుంది.

Customer Care Toll Free Number : 18008435599

e-mail : customercare@aswini.com | www.aswini.com